

โครงการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่ง

เงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น

ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวศากุน ลัมพสาระ

คณะผู้วิจัย

นางดวงกมล ทองเจือเพชร

นายณัฐพล สุภาดุลย์

นางสาวปิยวัลย์ ศรีขำ

นายปฐมพงษ์ เอกวนิชชาญ

นายชาญณรงค์ จางกิตติรัตน์

นายศรัณย์วุฒิ ตรรกพงศ์

นางสาวศุภัชชา ปรีชม

นางสาวณัฐพร ศรีลัมพ์

นางสาววาริษา อัทธายุวรรณ

นางสาวกมลทิพย์ กาศสกุล

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โครงการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่ง

เงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น

ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวศากุน ลัมพสาระ

คณะผู้วิจัย

นางดวงกมล ทองเจือเพชร

นายณัฐพล สุภาคุณ

นางสาวปิยวัลย์ ศรีขำ

นายปฐมพงษ์ เอกวนิชชาญ

นายชาญณรงค์ จางกิตติรัตน์

นายศรัณย์วุฒิ ธรรมพงษ์

นางสาวศุภชยา ปรีชม

นางสาวณัฐพร ศรีลัมพ์

นางสาววาริษา อัทธายุวรรณ

นางสาวกมลทิพย์ กาศสกุล

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการใช้เป็นข้อมูลกำหนดแนวทางและนโยบายในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนนโยบายเพื่อลดช่องว่างทางการเงินในระบบธนาคารสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

โครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และผู้บริหารของ สศค. ทุกระดับ ที่ได้กลั่นกรองและพิจารณาเสนอชื่อโครงการวิจัยฉบับนี้ให้เป็นโครงการวิจัยของ สศค. เพื่อขอใช้เงินจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ขอขอบคุณ คุณศากุน ลัมพสาระ ที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาในการปรับปรุงงานวิจัย มาโดยตลอดและขอขอบคุณกองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน (กกง.) สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาตรวจรับงานวิจัยทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ คุณสุมาลี สติชัยเจริญ คุณวิภารัตน์ ปั่นเปี่ยมรัชฎ์ ดร.ปิยศักดิ์ มานะสันต์ ดร.นิภาวรรณ อธิราวัฒน์ และคุณสิริกัลยา เรืองอำนาจ ที่ได้ประเมินและให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้คณะผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จนสามารถจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ได้แก่ รศ.ดร.มนชยา อรุณศ อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณพิชิต มิทรารวงศ์ รองกรรมการผู้จัดการ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ที่ให้เกียรติเป็นผู้วิพากษ์ ในการสัมมนาเพื่อเผยแพร่โครงการวิจัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2565 และได้ให้ความเห็นเชิงวิชาการและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์จากมุมมองของผู้ปฏิบัติโดยตรงกับการให้สินเชื่อแก่ SMEs รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ประเมินผลโครงการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมงานสัมมนาเพื่อเผยแพร่โครงการวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

รายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับนี้ เป็นการเสนอข้อมูลเชิงวิชาการและผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่มีขอบเขตครอบคลุมการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถใช้ผลการวิเคราะห์เป็นแนวทางเบื้องต้นต่อการเสนอแนะแนวทางและนโยบายในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนนโยบายเพื่อลดช่องว่างทางการเงินในระบบธนาคารสำหรับ SMEs ในประเทศไทย สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้วิจัยต้องขออภัย มา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2565

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมิติต่าง ๆ เช่น มูลค่าหลักประกัน ประเภทหลักประกัน คุณภาพสินเชื่อ กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ เป็นต้น เพื่อใช้ในการเสนอแนะนโยบายหรือมาตรการในการลดช่องว่างทางการเงินของ SMEs ในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้า SMEs รายสัญญาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institution : SFIs) โดยไม่ได้ครอบคลุมสถาบันการเงินทั้งหมดในระบบการเงิน และใช้สมมติฐานว่า การได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมถือเป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในเวลานั้น ๆ ซึ่งอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ทั้งหมด และไม่สามารถจำแนกระหว่างกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้หรือกิจการที่ไม่ต้องการใช้สินเชื่อหรือกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อลดลงเนื่องจากสามารถใช้แหล่งเงินทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ทั้งนี้การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติเพื่อประเมินปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อใน 3 ประเด็นหลักได้แก่ (1) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น (2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นหลักประกัน และ (3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงขนาดของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีอายุยาวนาน จะส่งผลให้จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้นหรือส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น และใช้ บสย. เป็นหลักประกันลดลง โดยในการวิเคราะห์ได้แก้ไขปัญหาคอไลน์ (Multicollinearity) ในกลุ่มประเภทหลักประกันและมูลค่าหลักประกัน ด้วยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ (Sensitivity Analysis) ด้วย ในขณะที่รายได้ที่มากขึ้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่เพิ่มมากขึ้น จึงได้รับวงเงินสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่มีผลต่อการให้หรือไม่ใช้ บสย. เป็นหลักประกัน ประกอบกับการมี บสย. ค้ำประกันส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับหลักประกันประเภทอื่น และไม่มีผลต่อการช่วยให้ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการค้ำประกันของ บสย. ในปัจจุบันที่เป็นการค้ำประกันสินเชื่อแบบพอร์ต (Portfolio Guarantee) ส่งผลให้สถาบันการเงินจำเป็นต้องนำผู้ประกอบการ SMEs ที่อาจไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยการค้ำประกันของ บสย. มาเข้าร่วมโครงการค้ำประกันเพื่อบริหารความเสี่ยงของพอร์ตให้ต่ำลง ดังนั้น ข้อเสนอแนะประการหนึ่งจึงควรสนับสนุนให้ บสย. เพิ่มประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อโดยพัฒนาระบบวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการค้ำประกันโดยตรง (Direct Guarantee) และมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ติดต่อขอรับประกันกับ บสย. ก่อน เพื่อที่จะได้นำหนังสือค้ำประกันสินเชื่อไปสอบถามเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยกับธนาคาร

พาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs มีอำนาจต่อรองในการขอสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น

อีกทั้ง ผลการวิเคราะห์พบว่า หลักประกันยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ แต่หลักทรัพย์ค้ำประกันที่นิยมใช้ยังคงจำกัดไว้เพียงการจำนองและจำนำเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงควรผลักดันให้มีการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับรายได้ของแต่ละพื้นที่เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้สูงมีโอกาที่จะได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจมากกว่าพื้นที่ที่มีรายได้น้อยกว่า ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจควรมีการอ้างอิงปัจจัยรายได้เชิงพื้นที่ที่มากขึ้น และอาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งอาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำกำหนดตัวชี้วัดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถสนองหน้าที่และพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Executive Summary

This study aims to analyze the factors affecting small and medium-sized enterprises' (SMEs) access to finance such as collateral value, credit quality, industry, and area to devise public policies or specific measures to reduce the financial gap of SMEs in Thailand. Utilizing the database of SMEs' loan contracts through Specialized Financial Institutions (SFIs) and econometrics techniques, this study focuses on the 3 keys research questions: (1) what factors help determine the contract amount for SMEs with existing access to finance (2) what factors affect loans of SMEs that rely on Thai Credit Guarantee (TCG) to access credit and (3) what factors help SMEs with existing credit line receive more credit. Due to limitation of the database which contains only information of loans from SFIs, this study does not intend to provide analysis on factors affecting SMEs' access to finance in the financial system as a whole. Nor does it intend to distinguish SMEs who cannot access credit from those who prefer not to receive credit from SFIs.

The study finds that an increase in loan tenure, value of fixed asset, value of land, and number of employees, all these factors may reflect the size and the length of operation of businesses, raise the contract amount and cause SMEs to be less likely to rely on TCG as collateral. The study also addresses multicollinearity between the value of collateral and collateral type via sensitivity analysis, which upholds the findings. The higher level of income, which signifies the ability to pay, also increase the contract amount, but it does not affect the likelihood that SMEs rely on TCG as collateral. With regard to TCG, the study finds that TCG is less effective than other collateral types and finds no evidence of credit enhancement, partly because TCG currently make use of portfolio guarantee scheme (PGS). PGS induces participating financial institutions to bring on, guarantee as a risk management mechanism, SMEs that do not need credit. Therefore, TCG should be encouraged to increase the efficiency of its credit guarantee scheme by developing an effective credit risk analysis and focusing on direct guarantee on a loan contract basis, which proposed change will help raise the bargaining power of SMEs in the process of obtaining loans from financial institutions.

In addition, the results suggest that collateral is still crucial for access to credit from SFIs, but most of the collaterals in the database are limited to traditional collateral

that can be mortgaged and pledged. More effort should be focus on bringing in new types of collateral stipulated by Commercial Collateral Act B.E. 2558. The study also finds that the income level of each area in which SMEs are located is one of the important factors in accessing credit for SMEs. SMEs in high-income areas are more likely to get credit from SFIs than those in a less well-to-do area, *ceteris paribus*. Policymakers should therefore consider an area-based approach in designing policy with regard to SFIs such as approval of SFIs' business plan, so that SFIs can fulfill their public services mandates more efficiently.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทสรุปผู้บริหาร	(2)
Executive Summary	(4)
สารบัญ	(6)
สารบัญภาพ	(10)
สารบัญตาราง	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานของภาควิสาหกิจ	
ขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบธนาคารของไทยและต่างประเทศ	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs	5
2.1.1 ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมและอัตราดอกเบี้ย.....	6
2.1.2 ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Asymmetry Information) ซึ่งอาจทำให้เกิด Adverse Selection และ Moral Hazard	6
2.1.3 ปัญหาในการใช้สิทธิทวงถามหนี้ (Creditor Rights) และปัญหาหลักประกัน	6
2.1.4 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ SMEs	6
2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs	7
2.2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และ แนวทางแก้ไข.....	7

2.2.2	การทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs	13
2.3	แนวทางการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs	33
2.3.1	การส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs (Concessionary Loans).....	33
2.3.2	การสนับสนุนการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs (Loan/Credit Guarantees).....	38
2.4	มาตรการและโครงการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการเข้าถึง ผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ของประเทศไทย (Concessionary Loans และ Loan/Credit Guarantees)	45
2.4.1	มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	46
2.4.2	มาตรการค้ำประกันสินเชื่อ	54
บทที่ 3	ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของภาค วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	61
3.1	ชุดข้อมูลที่น่ามาใช้วิเคราะห์	61
3.1.1	ภาพรวมของข้อมูล.....	61
3.1.2	ข้อมูลที่น่าใช้ในการศึกษา.....	62
3.2	แนวคิดในการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs.....	67
3.2.1	หลักการ.....	67
3.2.2	ข้อจำกัดแนวคิด.....	67
3.3	การวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึง แหล่งเงินทุน SMEs	67
3.3.1	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
3.3.2	แบบจำลองทางเศรษฐมิติ.....	77
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ของภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	84
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ SMEs.....	84
4.1.1	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรม.....	84
4.1.2	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อ.....	85

4.1.3	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน.....	86
4.1.4	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทสินเชื่อ.....	88
4.1.5	สินเชื่อ SMEs แบ่งตาม GPP.....	89
4.1.6	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและการจัดชั้นสินเชื่อ.....	90
4.1.7	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทหลักประกัน.....	91
4.1.8	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทสินเชื่อ.....	93
4.1.9	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและ GPP.....	95
4.1.10	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและหลักประกัน.....	96
4.1.11	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ.....	98
4.1.12	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและ GPP.....	99
4.1.13	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและประเภทสินเชื่อ.....	100
4.1.14	สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและ GPP.....	103
4.2	ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs.....	105
4.2.1	แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น.....	106
4.2.2	แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน.....	115
4.2.3	แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึง แหล่งเงินทุนได้	122
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	130
5.1	บทสรุป.....	130
5.1.1	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น	131
5.1.2	การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน	133
5.1.3	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้	134
5.1.4	สรุปผลการวิเคราะห์จำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อ ของ SMEs.....	136
5.2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	137
5.2.1	การผลักดันการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ.....	137
5.2.2	การเพิ่มประสิทธิภาพการค้าประกันสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs.....	138

5.2.3 การผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมุ่งเน้นการจัดทำแผนการดำเนินการ เชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น.....	140
5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	140
5.4 แนวทางการศึกษาในระยะต่อไป	141
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก ก เชิงอรรถ	144
ภาคผนวก ข สรุปผลจากการสัมมนา	153

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 2.1 กลไกการเกิดปัญหาการไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน	8
แผนภาพที่ 3.1 โครงสร้างแบบจำลอง.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs	
และแนวทางแก้ไข	12
ตารางที่ 2.2 การทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	26
ตารางที่ 2.3 สรุปรายละเอียดรูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อแต่ละประเภทในต่างประเทศ	40
ตารางที่ 3.1 สินเชื่อธุรกิจและการผูกพันรายสัญญาที่ต้องรายงาน ธปท.	62
ตารางที่ 3.2 การจัดขนาดของวิสาหกิจ	62
ตารางที่ 3.3 สรุปรายละเอียดของรายการภายใต้ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์	64
ตารางที่ 3.4 มิติปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs (มิติแรก)	69
ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทอุตสาหกรรม	73
ตารางที่ 3.6 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทอุตสาหกรรม	
และการจัดชั้นสินเชื่อ	74
ตารางที่ 3.7 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน	75
ตารางที่ 3.8 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน	
และการจัดชั้นสินเชื่อ	76
ตารางที่ 3.9 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน	
และมิติด้านรายได้	76
ตารางที่ 3.10 แบบจำลองที่ 1	78
ตารางที่ 3.11 แบบจำลองที่ 2	80
ตารางที่ 3.12 แบบจำลองที่ 3	81
ตารางที่ 4.1 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรม	85
ตารางที่ 4.2 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อ	86
ตารางที่ 4.3 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน	87
ตารางที่ 4.4 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทสินเชื่อ	88
ตารางที่ 4.5 สินเชื่อ SMEs แบ่งตาม GPP	90
ตารางที่ 4.6 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและการจัดชั้นสินเชื่อ	91
ตารางที่ 4.7 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทหลักประกัน	92
ตารางที่ 4.8 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทสินเชื่อ	94
ตารางที่ 4.9 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและ GPP	95

ตารางที่ 4.10 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและหลักประกัน	97
ตารางที่ 4.11 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ	98
ตารางที่ 4.12 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและ GPP	99
ตารางที่ 4.13 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและประเภทสินเชื่อ	101
ตารางที่ 4.14 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและ GPP	104
ตารางที่ 4.15 แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	106
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่า หลักประกัน”	109
ตารางที่ 4.17 แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	111
ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”	114
ตารางที่ 4.19 แบบจำลองที่ 2 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	116
ตารางที่ 4.20 แบบจำลองที่ 2 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	118
ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”	121
ตารางที่ 4.22 แบบจำลองที่ 3 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	123
ตารางที่ 4.23 แบบจำลองที่ 3 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้	126

บทที่ 1

บทนำ

สาระสำคัญในบทนี้ประกอบด้วยที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของงานวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบของงานวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมาอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่ม และเกิดเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งยังทำให้มีการพัฒนากระจายไปสู่ระดับชุมชนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ จากรายงาน SMEs ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ปี 2564 พบว่า ในปี 2563 ประเทศไทยมี SMEs จำนวนทั้งสิ้น 3,134,442 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 99.54 ของผู้ประกอบการทั่วประเทศ โดยในจำนวนนี้แบ่งเป็น (1) วิสาหกิจขนาดย่อม จำนวน 2,673,992 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 84.92 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด (2) วิสาหกิจขนาดย่อม จำนวน 415,673 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.20 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด และ (3) วิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน 44,847 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.42 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด ทั้งนี้ การแบ่งขนาดวิสาหกิจดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 และประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง การกำหนดลักษณะของวิสาหกิจรายย่อย ประกาศ ณ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563

นอกจากนี้ SMEs ยังเป็นหน่วยธุรกิจสำคัญที่สร้างมูลค่าให้กับประเทศจำนวนมาก โดยในปี 2563 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของ SMEs มีมูลค่าจำนวน 5.38 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 34.2 ของ GDP รวมทั่วประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า SMEs มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผ่านการซื้อขายสินค้าและบริการ การสร้างรายได้ การจ้างงาน และการส่งออก ยิ่งไปกว่านั้น ในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจำนวน SMEs ของประเทศจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากค่านิยมการเป็นเจ้าของกิจการของคนรุ่นใหม่ที่ทำให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้นจำนวนมาก

SMEs ที่ประสบความสำเร็จส่วนมากมีปัจจัยสนับสนุนมากจากทั้งภายนอกและภายใน โดยปัจจัยภายนอกที่สำคัญ เช่น สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภาวะตลาด เป็นต้น ในขณะที่ปัจจัยภายในที่สำคัญเกี่ยวข้องกับตัวผู้ประกอบการเองและการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการบริหารสภาพคล่องและกระแสเงินสดและวิสัยทัศน์ของผู้ประกอบการด้านการตลาด อย่างไรก็ตาม SMEs ยังคงประสบปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจการ ขยายกิจการ และเติบโตได้อย่างมั่นคง รวมทั้ง

SMEs บางรายได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจจนต้องปิดกิจการลง ซึ่งข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งคือ การขาดแคลนเงินทุนเพื่อประกอบธุรกิจ

โดยที่ปัจจุบันยังมี SMEs อีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน เห็นได้จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยแสดงให้เห็นว่า ณ สิ้นปี 2560 มีผู้ประกอบการ SMEs ที่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงินคิดเป็นรายบัญชีเพียงจำนวน 1.28 ล้านบัญชีเท่านั้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ที่มีอยู่เกือบ 3 ล้านรายแล้วจะเห็นว่ายังคงมีช่องว่างในระบบและมี SMEs อีกจำนวนมากที่ต้องการเงินทุนเพื่อก่อตั้งกิจการ ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือลงทุนขยายกิจการแต่ยังไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินอย่างเต็มที่ หรือได้รับการแก้ไขปัญหาแบบไม่ตรงจุด จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับปัญหาการเก็บข้อมูล SMEs ไทยที่ส่วนใหญ่ยังกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และยังไม่ได้มีการบูรณาการข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและสร้างระบบติดตามสภาวะการณ์ของ SMEs ไทย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดที่แท้จริงของ SMEs และทำให้ภาครัฐสามารถดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมและตรงกลุ่มมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณของภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 จัดทำฐานข้อมูล SMEs วิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ของระบบธนาคารของไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งตามมิติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ ขนาดวงเงินสินเชื่อ คุณภาพของสินเชื่อ เป็นต้น

1.2.2 กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ในประเทศไทย

1.2.3 เสนอแนะนโยบายการช่วยเหลือ และ/หรือ นโยบายเพื่อลดช่องว่างทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institution : SFIs) และการเข้าถึงสินเชื่อในระบบธนาคารของ SMEs ในไทย เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างทางการเงินในมิติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ เป็นต้น เพื่อใช้ในการเสนอแนะนโยบาย หรือมาตรการในการลดช่องว่างทางการเงินของ SMEs ในประเทศในระยะต่อไป

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

คณะผู้วิจัยจะพัฒนาแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs โดยแบบจำลองนี้จะเป็นการนำข้อมูลสินเชื่อ SMEs รายบุคคลซึ่งเป็นลูกค้าของ SFIs มาวิเคราะห์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เพื่อให้คณะผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบจำลอง มาวิเคราะห์สรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป ทั้งนี้ มีวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น จากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น และศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงสินเชื่อในระบบธนาคารของ SMEs สัดส่วนการให้สินเชื่อของ SMEs ในระบบธนาคาร พัฒนาฐานข้อมูล และการรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยในอดีต

ช่วงที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมและจัดทำในเบื้องต้น รวมทั้งยกร่างแนวทางการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ในประเทศไทย

ช่วงที่ 3 เสนอแนะนโยบายเพื่อช่วยเหลือหรือลดช่องว่างทางการเงินของ SMEs

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 มีฐานข้อมูลสินเชื่อ SMEs เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ในระบบธนาคารของไทย

1.5.2 ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

1.5.3 มีนโยบายในการช่วยเหลือ และ/หรือ นโยบายในการลดช่องว่างทางการเงินในระบบธนาคารสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย

รายงานการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 บท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 1 เป็นบทนำซึ่งระบุถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของงานวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบของงานวิจัย

บทที่ 2 เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 จะเป็นการให้รายละเอียดและขอบเขตของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษา โดยจะอธิบายฐานข้อมูลสินเชื่อ SMEs ในมิติต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดในการพัฒนาแบบจำลองเพื่อประเมินช่องว่างทางการเงิน (Financial Gap) ของ SMEs

บทที่ 4 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ SMEs และผลที่ได้จากการประมวลผลแบบจำลอง

บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการศึกษา ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และการจัดทำบทสรุป รวมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานของภาค วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบธนาคารของไทยและต่างประเทศ

บทนี้เป็นการทบทวนแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความจำเป็นและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs (2) การศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ทั้งการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการค้าประกันสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs และ (3) มาตรการหรือโครงการเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นการรวบรวมมาตรการด้านการเงินที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทยในช่วงปี 2560 – 2564

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

SMEs ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในทุกประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น จากรายงานสถานการณ์ MSME ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระบุว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSME) ในปี 2563 มีมูลค่า 5,376,066 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.2 ของ GDP รวม โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 9.1 และเมื่อพิจารณามูลค่า GDP ตามขนาดวิสาหกิจ พบว่า วิสาหกิจขนาดย่อม (Micro) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 417,304 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.6 วิสาหกิจขนาดย่อม (SE) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 2,290,099 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.6 และวิสาหกิจขนาดกลาง (ME) มีมูลค่า GDP เท่ากับ 2,668,663 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.0 โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงเท่ากับร้อยละ 15.8 ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 7.0 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า SMEs มีบทบาทสำคัญกับเศรษฐกิจไทยเช่นกัน ดังนั้น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา SMEs และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง โดยผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า สถาบันการเงินมักจะปล่อยสินเชื่อแก่กิจการขนาดใหญ่มากกว่ากิจการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศกำลังพัฒนาประสบปัญหาการเข้าถึงบริการทางการเงินมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว อีกทั้ง ผู้ประกอบการ SMEs ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อในระบบได้ต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเมื่อเทียบกับความเสี่ยงมากกว่าผู้ประกอบการประเภทอื่น (Beck et al (2008)) โดยสามารถสรุปข้อจำกัดที่ส่งผลให้ SMEs

ประสบปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ดังนี้ (Beck et al (2008) Cámara N. and D. Tuesta (2014) และ Yoshino N. and F. Taghizadeh-Hesary (2016) และ Worldbank (2017))

2.1.1 ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมและอัตราดอกเบี้ย

เนื่องจากการให้สินเชื่อแก่ SMEs ส่งผลให้รายได้สุทธิของสถาบันการเงินต่อสินเชื่ออยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายบางส่วนในธุรกรรมทางการเงินเป็นอัตราคงที่ ไม่ได้แปรผันตามขนาดของสินเชื่อ เช่น ค่าวิเคราะห์สินเชื่อ ค่าประเมินมูลค่าหลักประกัน เป็นต้น และเมื่อวงเงินสินเชื่อ SMEs โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำทำให้ไม่คุ้มค่างบค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรม ค่าใช้จ่ายในการทำตลาดสินเชื่อ SMEs หรือค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ของสถาบันการเงิน ดังนั้นสถาบันการเงินจึงไม่ให้ความสำคัญกับตลาดสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และมักจะคิดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมที่สูงสำหรับสินเชื่อ SMEs เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุนดังกล่าว

2.1.2 ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Asymmetry Information) ซึ่งอาจทำให้เกิด Adverse Selection และ Moral Hazard

เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของฐานข้อมูลและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs เช่น ข้อมูลด้านบัญชี ข้อมูลด้านประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น ทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างเหมาะสมจึงไม่สามารถคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีระดับความเสี่ยงต่ำได้ (ปัญหา Adverse Selection) ทำให้สถาบันการเงินคิดอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น อีกทั้ง จากข้อจำกัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการติดตามทวงถามหนี้ต่อวงเงินสินเชื่อที่เป็นสัดส่วนสูง ทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถติดตามการชำระคืนสินเชื่อของ SMEs ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจทำให้ SMEs มีปัญหาการผ่อนชำระหนี้ในอนาคตได้ (ปัญหา Moral Hazard)

2.1.3 ปัญหาในการใช้สิทธิทวงถามหนี้ (Creditor Rights) และปัญหาหลักประกัน

เนื่องจาก SMEs ส่วนใหญ่มีหลักประกันไม่เพียงพอ จึงถือว่าเป็นลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงและมักได้รับเงินทุนไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ กระบวนการทางกฎหมายในบางประเทศอาจไม่เอื้อต่อการแก้ไขฐานะของ SMEs หรืออาจทำให้สถาบันการเงินมีขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการทวงถามหนี้ที่สูงกว่าปกติ ทำให้สถาบันการเงินต้องเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยจาก SMEs ในอัตราที่สูงกว่าลูกหนี้โดยทั่วไป ทั้งนี้ ในกรณีของประเทศไทยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ SMEs ยังไม่สามารถช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังมีข้อจำกัดในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ ดังนั้นปัจจุบันกระทรวงยุติธรรมอยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย เพื่อให้ SMEs สามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้เช่นเดียวกับการฟื้นฟูกิจการปกติ ลดขั้นตอนและใช้ระยะเวลาที่สั้นกว่า

2.1.4 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ SMEs

SMEs มีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการที่น้อยกว่ากิจการขนาดใหญ่ และยังไม่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้การเข้าถึงข้อมูลของสถาบันการเงิน

ทำได้จำกัด จึงทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับกิจการขนาดใหญ่ได้และทำให้ SMEs ไม่ได้รับสินเชื่อตามที่ต้องการ

2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ (1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และแนวทางแก้ไข ซึ่งเป็นการรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Financial Inclusion) และวรรณกรรมที่กล่าวถึงข้อจำกัดของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยงานศึกษาส่วนใหญ่จะพิจารณาจากตัวแปรทางมหภาค เพื่อนำมาประเมินเป็นตัวชี้วัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ตัวชี้วัดของแต่ละงานศึกษามีความใกล้เคียงกัน ซึ่งส่งผลให้ผลลัพธ์ของการศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วย กล่าวคือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจะแปรผันไปตามมูลค่า GDP ต่อหัว และ (2) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและปัจจัยในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยด้านคุณสมบัติของกิจการ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ประกอบกิจการ ที่มาของแหล่งเงินทุน ประเภทของหลักประกัน เป็นต้น

2.2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และแนวทางแก้ไข

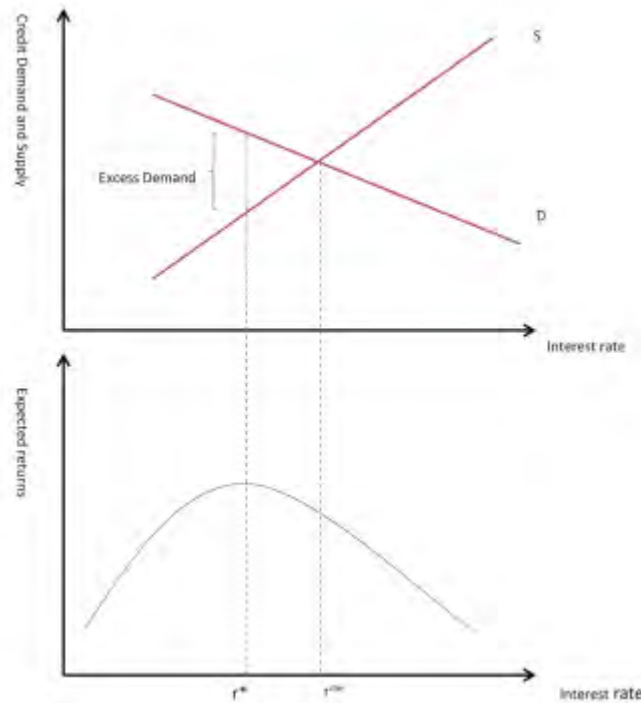
Goran A. (2014) ศึกษาเรื่อง Assessing Countries' Financial Inclusion Standing A New Composite Index เพื่อจัดทำดัชนีประเมินศักยภาพในการเข้าถึงบริการทางการเงินของแต่ละประเทศ จำนวน 31 ประเทศ ทั้งกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยการจัดทำดัชนีใช้สมมติฐานว่า การที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้ มีสาเหตุหลัก 2 ประการ ได้แก่ (1) ปัญหาข้อมูลข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์ (Imperfect Information) และ (2) การผูกขาดกิจการธนาคาร ทำให้ธนาคารกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ทำให้ธนาคารมีกำไรสูงสุด ซึ่งต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในจุดดุลยภาพ และทำให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกินของสินเชื่อ (ภาพที่ 2.1) ดังนั้น การศึกษานี้จึงนำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปริมาณบริการของสถาบันการเงินมาใช้ในการจัดทำดัชนีการเข้าถึงบริการทางการเงินของแต่ละประเทศ โดยมีปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่

- (1) จำนวน ATM ในพื้นที่ 1,000 ตารางกิโลเมตร
- (2) จำนวนสาขาสถาบันการเงินในพื้นที่ 1,000 ตารางกิโลเมตร
- (3) จำนวนบัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงินต่อจำนวนประชากร
- (4) จำนวนบัญชีเงินกู้กับสถาบันการเงินต่อจำนวนประชากร

จากข้อมูลในช่วงปี 2552 – 2554 Goran Amidžić, Alexander Massara, and André Mialou (2014) พบว่า กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่มีรายได้สูงจะมีมูลค่าตัวชี้วัดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่สูงตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ต่ำจะมีมูลค่าตัวชี้วัด

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่ำเช่นกัน ดังนั้น การเข้าถึงบริการทางการเงินและแหล่งเงินทุนจะสอดคล้องกับรายได้ของประเศนั้น ๆ ประเทศที่มีรายได้สูงจะมีความเท่าเทียมกันทางการเงินที่สูงกว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำ

แผนภาพที่ 2.1 กลไกการเกิดปัญหาการไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน

ที่มา: งานศึกษา เรื่อง Assessing Countries' Financial Inclusion Standing - A New Composite Index

Cámara N. and D. Tuesta (2014) ศึกษาเรื่อง Measuring Financial Inclusion: A Multidimensional Index โดยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจาก 82 ประเทศ ในปี 2554 เพื่อนำมาประเมินตัวชี้วัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

(1) การใช้บริการทางการเงิน ซึ่งจะพิจารณาจากจำนวนบัญชีเงินฝาก จำนวนบัญชีเงินกู้ มูลค่าเงินฝาก และ มูลค่าการใช้เงินกู้

(2) ปัญหาในการเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งรวบรวมโดยการจัดทำแบบสอบถาม โดยพิจารณาประเด็นปัญหาในการเข้าถึงบริการทางการเงินต่าง ๆ เช่น ระยะทางจากที่อยู่อาศัยกับสถาบันการเงิน จำนวนเอกสารที่ใช้ในการทำธุรกรรมทางการเงิน ระดับความเชื่อมั่นต่อสถาบันการเงินในระบบ เป็นต้น

(3) การเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งจะพิจารณาจากตัวแปรด้านอุปทานของสถาบันการเงิน ได้แก่ จำนวน ATM ต่อจำนวนประชากร จำนวนสาขาสถาบันการเงินต่อจำนวนประชากร จำนวน ATM ต่อตารางกิโลเมตร และจำนวนสาขาสถาบันการเงินต่อตารางกิโลเมตร

จากการพิจารณาปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในเบื้องต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า อัตราการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จะแปรผันไปในทิศทางเดียวกับ GDP ต่อหัว ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพของระบบการเงิน และความมั่นคงของระบบการเงิน

Yoshino N. and F. Taghizadeh-Hesary (2016) ได้ศึกษาเรื่อง Major Challenges Facing Small and Medium-sized Enterprises in Asia and Solutions for Mitigating Them เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดในการเติบโตของ SMEs ในทวีปเอเชีย ซึ่งปัญหาที่พบแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

(1) ปัญหาทางข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs เนื่องจากสถาบันการเงินมักจะปล่อยสินเชื่อแก่กิจการขนาดใหญ่มากกว่ากิจการ SMEs หรือกิจการขนาดเล็ก เนื่องจาก SMEs มีความเสี่ยงที่สูงกว่า รวมทั้งการจัดทำบัญชีของ SMEs ส่วนใหญ่จะยังไม่ได้มาตรฐานทำให้สถาบันการเงินอาจจะไม่ให้สินเชื่อแก่ SMEs

(2) ปัญหาอื่น ๆ โดยแบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่

(2.1) การขาดโครงสร้างพื้นฐานในด้านฐานข้อมูล SMEs ทำให้ SMEs ในสายตาของนักลงทุนและสถาบันการเงินเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงที่สูงกว่ากิจการหรือธุรกิจที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลรองรับ เนื่องจากนักลงทุนและสถาบันการเงินไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาความเสี่ยงของการดำเนินกิจการ SMEs ได้

(2.2) SMEs มีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการที่น้อยกว่ากิจการขนาดใหญ่ จึงทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับกิจการขนาดใหญ่ได้

(2.3) SMEs ยังไม่มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม เช่น SMEs ในประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่ยังไม่มีหน้าร้านในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ทั้งนี้ งานศึกษานี้ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs โดยให้ภาครัฐดำเนินมาตรการค้ำประกันสินเชื่อ จัดตั้งสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs เป็นการเฉพาะจัดตั้งกองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่ SMEs ในระดับท้องถิ่น ซึ่งระดมทุนโดยการจำหน่ายในรูปแบบพันธบัตรหรือทรัสต์ สำหรับปัญหาอื่น ๆ งานศึกษานี้มีข้อเสนอให้ใช้มาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการ การพัฒนาองค์ความรู้ของ SMEs การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs โดยการพัฒนา ระบบ SMEs Credit Rating

Beck et al (2008) พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศกำลังพัฒนาประสบปัญหาการเข้าถึงบริการทางการเงินมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว และผู้ประกอบการ SMEs ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อในระบบได้ต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเมื่อเทียบกับความเสี่ยงมากกว่าผู้ประกอบการประเภทอื่น โดยสาเหตุหลัก อาจเกิดจาก 3 ปัจจัย ได้แก่

(1) ความไม่สมบูรณ์ของฐานข้อมูลและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs เช่น ข้อมูลด้านบัญชี ข้อมูลด้านประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น ทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างเหมาะสมโดยคิดอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเกินกว่าที่ควร และข้อจำกัดเพิ่มเติมเรื่องหลักทรัพย์ค้ำประกัน

(2) รายได้สุทธิต่อสินเชื่ออยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ทำให้วงเงินสินเชื่อ SMEs โดยเฉลี่ยต่ำและไม่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายในการทำตลาดสินเชื่อ SMEs ของสถาบันการเงิน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงไม่ให้ความสำคัญกับตลาดสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

(3) ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากอาจมีความจำเป็นต้องมีสาขาของธนาคาร ดังนั้น หากไม่มีการแทรกแซงตลาดสินเชื่อ ผู้ประกอบการ SMEs ก็อาจไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

Demirguc-Kunt A. and L. Klapper (2022) ศึกษา เรื่อง Measuring Financial Inclusion: The Global Findex Database โดยได้รวบรวมข้อมูลและตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จาก 148 ประเทศ ในปี 2554 โดยการพิจารณาจะเป็นการพรรณนาข้อเท็จจริงจากข้อมูลโดยตรง ซึ่งมีข้อสรุปในภาพรวมว่าประชาชนในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง จะมีจำนวนบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินในระบบที่มากกว่าประเทศกำลังพัฒนาถึง 2 เท่า รวมทั้งกลุ่มประชากรที่เป็นเพศชาย มีการศึกษาสูง มีรายได้สูง มีอายุในช่วงวัยกลางคน จะมีการใช้บริการการเงินในระบบมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ทั้งนี้ มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

(1) ด้านการเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน

(1.1) ภาพรวม

ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง ประชาชนร้อยละ 89 จากทั้งหมด มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน แต่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีประชาชนเพียงร้อยละ 41 จากทั้งหมด มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน หากพิจารณาในมิติด้านภูมิภาค ประเทศในพื้นที่ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ มีประชาชนร้อยละ 18 จากทั้งหมด ที่มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน และในประเทศกัมพูชา ประเทศคองโก ประเทศกินี ประเทศคีร์กีซสถาน ประเทศเติร์กเมนิสถาน และประเทศเยเมน มีประชาชนน้อยกว่าร้อยละ 5 จากทั้งหมด ที่มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน

(1.2) มิติด้านรายได้

ความสัมพันธ์ระหว่าง GDP ต่อหัวและสัดส่วนประชาชนที่มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ดี ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะไม่ชัดเจนในกลุ่มที่ GDP ต่อหัวน้อยกว่า 15,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อปี

(1.3) มิติด้านคุณลักษณะ

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจะแปรผันไปตามคุณลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- เพศ โดยในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประชากรเพศชายจะมีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 46 ของกลุ่มประชากรเพศชาย ในขณะที่ ประชากรเพศหญิงจะมีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 37 ของกลุ่มประชากรเพศหญิง

- ระดับการศึกษา โดยในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงจะสามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินได้มากกว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำถึง 2 เท่า และสัดส่วนดังกล่าวจะเป็น 4 เท่า ในพื้นที่แอฟริกาใต้สะฮารา

- อายุ โดยประชากรในช่วงอายุ 25 – 64 ปี จะสามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ได้มากกว่าช่วงอายุอื่น และเมื่อพิจารณาในระดับภูมิภาคพบว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ประชากรในช่วงอายุ 15 – 24 ปี สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินในระดับที่ใกล้เคียงกันกับกลุ่มช่วงอายุ 25 – 64 ปี สำหรับภูมิภาคลาตินอเมริกา ประชากรในช่วงอายุที่มากกว่า 65 ปี สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ได้สูงที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาค

- พื้นที่เมืองและชนบท โดยประชากรที่อาศัยอยู่ในเมือง สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ในสัดส่วนที่สูงกว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบท อย่างมีนัยสำคัญ

(1.4) ปัญหาการเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน

ปัญหาการเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินมาจาก 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

- ด้านโครงสร้างระบบการเงิน โดยเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างของระบบการเงินในปัจจุบัน ไม่ได้มีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพียงอย่างเดียว โดยอาจมีเป้าหมายหลักเพื่อขยายตลาดการเงิน หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจึงอาจถูกลดทอนความสำคัญลงไป เช่น ประเทศเวียดนาม มีมูลค่าสินเชื่อกภาคเอกชนคิดเป็นร้อยละ 125 ของ GDP แต่มีประชาชนที่มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 21 เท่านั้น เป็นต้น

- ด้านบุคคล โดยในการศึกษาประเด็นปัญหาในส่วนนี้จะดำเนินการโดยการใช้แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินได้ โดยผลลัพธ์ของการศึกษาพบว่า ผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินได้เนื่องจาก (1) เงินไม่เพียงพอจะเปิดบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ร้อยละ 30 (2) ไม่สามารถรับค่าใช้จ่ายในการเปิดบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ร้อยละ 25 (3) ไม่มีความจำเป็นเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงินแล้ว ร้อยละ 23 (4) พื้นที่ให้บริการทางการเงินห่างไกล ร้อยละ 20 (5) ขาดเอกสารสำคัญที่ใช้ในการเปิดบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน ร้อยละ 18 (6) ขาดความเชื่อมั่น ร้อยละ 13 และ (7) ศาสนาและความเชื่อ ร้อยละ 5

(2) ด้านการเข้าถึงสินเชื่อ

จากการศึกษาพบว่า แหล่งการกู้ยืมเงินหลักในทุกภูมิภาคส่วนใหญ่แล้วจะมาจากบุคคลใกล้ชิดและสมาชิกในครอบครัว ในพื้นที่แอฟริกาใต้สะฮารา ประชาชนร้อยละ 29 ของทั้งหมด มีแหล่งกู้ยืมจากบุคคลใกล้ชิดและสมาชิกในครอบครัวเท่านั้น ในทุกภูมิภาคการกู้ยืมจะเป็นไปในรูปแบบของการผ่อนชำระในการซื้อสินค้า มากกว่าการกู้จากสถาบันการเงินโดยตรง ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงสถาบันการเงินจะเป็นแหล่งสินเชื่อหลักในระบบเศรษฐกิจ และในทุกภูมิภาค ผู้ที่กู้ยืมจากสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย ในช่วงอายุ 25 – 64 ปี

ตารางที่ 2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และแนวทางแก้ไข

ผู้เขียน	ปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และแนวทางแก้ไข
Goran A. (2014)	- ปัญหาของการเข้าถึงแหล่งเงินทุน = Imperfect Information และการผูกขาดกิจการธนาคาร - ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน: จำนวน ATM จำนวนสาขาสถาบันการเงิน จำนวนบัญชีเงินฝาก จำนวนบัญชีเงินกู้ - ประเทศที่มีรายได้สูงจะมีความเท่าเทียมกันทางการเงินที่สูงกว่าประเทศที่มีรายได้น้อยกว่า
Yoshino N. and F. Taghizadeh-Hesary (2016)	- ปัญหาหลักของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs คือ SMEs มีความเสี่ยงที่สูงกว่า - ขาด R&D ขาดโครงสร้างพื้นฐานในด้านฐานข้อมูล และขาดการปรับตัว - แนวทางแก้ไข: ใช้บริการ SFIs จัดตั้งกองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่ SMEs ในระดับท้องถิ่น ใช้มาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการ การพัฒนาองค์ความรู้ของ SMEs การพัฒนาระบบ SMEs Credit Rating
Beck et al. (2008)	- SMEs จ่ายอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่สูงเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการประเภทอื่น - ขาดฐานข้อมูลทำให้ไม่สามารถประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน - รายได้สุทธิต่อสินเชื่อต่ำ ไม่คุ้มค่างบกับค่าใช้จ่ายในการทำตลาดสินเชื่อ SMEs - ค่าใช้จ่ายจากความจำเป็นต้องมีสาขา
Demirguc-Kunt A. and L. Klapper (2022)	- ความสัมพันธ์ระหว่าง GDP ต่อหัวและสัดส่วนประชาชนที่มีบัญชีธนาคารหรือบัญชีสถาบันการเงิน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน - สาเหตุของกลุ่มผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงบัญชีธนาคาร เนื่องจากเงินไม่เพียงพอจะเปิดบัญชี ไม่สามารถรับค่าใช้จ่ายในการเปิดบัญชีธนาคาร ไม่มีความจำเป็น ห่วงไกล ขาดเอกสารสำคัญ ขาดความเชื่อมั่น ศาสนาและความเชื่อ

2.2.2 การทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs สามารถแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อเป็น 3 ประเภท คือ

(1) คุณสมบัติของกิจการ โดยการทบทวนวรรณกรรมส่วนใหญ่พบว่า กิจการที่มีขนาดเล็ก มีอายุกิจการน้อย ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีวงเงินสินเชื่อเดิมสูง และมีประวัติเคยเป็นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อหรือมักประสบปัญหาในการเข้าถึงสินเชื่อ

(2) คุณสมบัติของผู้บริหาร โดยการทบทวนวรรณกรรมส่วนหนึ่งพบว่า กิจการที่มีผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากจะมีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อ เนื่องจากกิจการเหล่านี้มักจะเลือกใช้แหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในของกิจการเอง

(3) ผลประกอบการของกิจการ โดยการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในบางประเภทกิจการ หากกิจการมีรายได้สูง มียอดขายที่ดี มีกำไร และมีเงินทุนหมุนเวียนภายในของกิจการที่สูง เป็นปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการเข้าถึงสินเชื่อ แต่ในบางประเภทกิจการพบว่า กิจการที่มีรายได้สูงและมีผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากจะเลือกใช้เงินทุนหมุนเวียนภายในของกิจการเองและเข้าถึงสินเชื่อ้อยลง

อย่างไรก็ดี จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นพบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจำแนกระหว่างกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้และกิจการที่ไม่ต้องการใช้สินเชื่อหรือมีความต้องการใช้สินเชื่อลดลงเนื่องจากสามารถใช้แหล่งเงินทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ทำให้ผลสรุปจากการศึกษายังขาดความชัดเจนและอาจจะขัดแย้งกันในบางกรณี ดังเช่นในกรณีพบว่า กิจการที่มีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการที่สูงจะมีผลทางบวกต่อการเข้าถึงสินเชื่อ ในขณะที่ผลการศึกษาบางส่วนกลับพบว่า กิจการที่มีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการที่สูงจะมีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อ เนื่องจาก กิจการประเภทนี้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการที่สูงมักจะเลือกใช้เงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการในการลงทุนแทนการขอสินเชื่อซึ่งแตกต่างจากกิจการประเภทอื่นที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้

โดยมีรายละเอียดของการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ดังนี้

Wignaraja G. and Y. Jinjarak (2015) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของกิจการ และการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินของผู้ประกอบการในประเทศจีนและประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม โดยใช้ฐานข้อมูลของธนาคารโลก (World Bank Enterprise Survey (WBES)) ในปี ค.ศ. 2011 ซึ่งเป็นฐานข้อมูลการสัมภาษณ์เจ้าของหรือผู้บริหารของกิจการ โดยมีฐานข้อมูลของผู้ประกอบการทั้งหมด 8,681 ราย ประกอบด้วย ผู้ประกอบการจากประเทศจีน จำนวน 2,700 ราย จากอินโดนีเซีย จำนวน 1,444 ราย จากมาเลเซีย จำนวน 1,115 ราย จากฟิลิปปินส์ จำนวน 1,326 ราย จากไทย จำนวน 1,043 ราย และจากเวียดนาม 1,053 ราย ทั้งนี้ ฐานข้อมูลที่น่าสนใจประกอบด้วย (1) คุณลักษณะของกิจการ ได้แก่ จำนวนลูกจ้างหรือแรงงาน อายุของกิจการ สัดส่วนการส่งออกต่อการขายทั้งหมด ลักษณะการเป็นเจ้าของ ประสบการณ์ในการบริหารกิจการ การมีการสอบทานงบการเงิน และการได้รับใบรับรอง

ISO (2) แหล่งที่มาของเงินทุน ได้แก่ สัดส่วนของสินเชื่อต่อทุนหมุนเวียนทั้งหมด สัดส่วนของเงินลงทุนภายในของกิจการต่อทุนหมุนเวียนทั้งหมด สัดส่วนของเครดิตการค้าต่อทุนหมุนเวียนทั้งหมด (3) ประเภทของผู้ให้สินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินของรัฐ หรือ สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank) และ (4) ประเภทของหลักประกันระหว่าง ที่ดินและเครื่องจักร บัญชีลูกหนี้ หรือ ทรัพย์สินส่วนตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศเหล่านี้นิยมใช้แหล่งเงินทุนภายใน เช่น กำไรสะสม เงินออมของเจ้าของกิจการ เป็นต้น มากกว่าการใช้แหล่งเงินทุนภายนอก หรือการใช้เครดิตการค้า (Trade Credit) และหากต้องการใช้แหล่งเงินทุนภายนอกจะเลือกใช้บริการกับสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank) มากกว่าการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ กิจการ SMEs มักเป็นกิจการที่มีอายุน้อย มีศักยภาพในการส่งออกต่ำ ไม่มีผู้ถือหุ้นที่เป็นต่างชาติ มีผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ไม่มีการตรวจสอบงบการเงิน และไม่ได้รับใบรับรอง ISO

การวิเคราะห์เศรษฐกิจเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการวิเคราะห์ประเภทการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยใช้การวิเคราะห์เศรษฐกิจถดถอยแบบโทบิต (Tobit Regression) ในกรณีที่ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นข้อมูลแบบต่อเนื่อง โดยใช้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย (1) สัดส่วนสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่อเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด (2) สัดส่วนเงินทุนภายในต่อเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด (3) สัดส่วนเครดิตการค้าต่อเงินทุนหมุนเวียนทั้งหมด (4) สัดส่วนมูลค่าหลักประกันต่อมูลหนี้ และใช้ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณลักษณะของธุรกิจและศักยภาพในการประกอบธุรกิจ โดยมีรายละเอียดตัวแปรอิสระ ดังนี้

- จำนวนลูกจ้างหรือแรงงาน เพื่อประเมินการเป็นธุรกิจ SMEs
- อายุของธุรกิจ
- สัดส่วนการส่งออกต่อการขายทั้งหมด เพื่อประเมินศักยภาพในการส่งออก
- การมีผู้ถือหุ้นเป็นต่างชาติ (มีหรือไม่มี) เพื่อประเมินลักษณะการเป็นเจ้าของ
- ประสบการณ์ในการบริหารกิจการ
- การมีการสอบทานงบการเงิน
- การได้รับใบรับรอง ISO
- ดัชนีเพื่อแยกภาคอุตสาหกรรมและปีของข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ในส่วนที่ 1 พบว่า กิจการ SMEs นิยมใช้แหล่งเงินทุนภายในมากกว่าการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือการใช้เครดิตการค้า กิจการที่มีอายุน้อยมักใช้แหล่งเงินทุนภายในซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกได้ ในขณะที่การเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินจะแปรผันตรงกับอายุของกิจการและศักยภาพในการส่งออก นอกจากนี้ กิจการที่มีผู้บริหารที่มี

ประสบการณ์มาก หรือมีการสอบทานงบการเงิน หรือได้รับใบรับรอง ISO จะนิยมใช้แหล่งเงินทุนภายใน เช่นกัน เนื่องจากกิจการเหล่านี้มักเป็นกิจการบริหารจัดการที่ดีทำให้มีเงินทุนสะสมค่อนข้างมากและสามารถใช้เงินทุนภายในเพื่อบริหารกิจการได้ ในขณะที่บริษัทที่มีศักยภาพในการส่งออกจะนิยมใช้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ประเภทการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยใช้การวิเคราะห์เศรษฐมิติถดถอยแบบโพรบิต (Probit Regression) ในกรณีที่มีตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยใช้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย (1) ประเภทของผู้ให้สินเชื่อ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินของรัฐ องค์กรการเงินฐานรากและสหกรณ์ องค์กรการเงินอื่น ๆ (2) ประเภทของหลักประกัน ได้แก่ ที่ดินและเครื่องจักร บัญชีลูกหนี้ และทรัพย์สินส่วนตัว และใช้ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณลักษณะของธุรกิจและศักยภาพในการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับส่วนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 พบว่า กิจการ SMEs นิยมขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank) และกิจการที่มีผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากนิยมขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเกิดจากความสามารถในการบริหารจัดการและการเจรจาขอสินเชื่อ ในส่วนของหลักประกันพบว่า กิจการ SMEs ใช้หลักประกันที่เป็นที่ดินและเครื่องจักรหรือบัญชีลูกหนี้ น้อย มักใช้ทรัพย์สินส่วนตัวเป็นหลักประกัน ในขณะที่กิจการที่มีอายุกิจการนาน มีศักยภาพในการส่งออก มีผู้ถือหุ้นต่างชาติ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย และบริษัทที่มีการสอบทานสินเชื่อก็มักมีส่วนหลักประกันต่อมูลหนี้สูงทำให้สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น

ทั้งนี้ ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการได้รับสินเชื่อ ได้แก่ ผลการตรวจสอบทางการเงิน อายุของกิจการ ศักยภาพในการส่งออก และการมีหลักประกัน ดังนั้น แนวทางในการเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs สามารถทำได้โดยพัฒนาระบบการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) การพัฒนาระบบการจัดอันดับความเสี่ยง (Credit Scoring) ของสถาบันการเงิน และการขยายประเภทของหลักประกันให้หลากหลายมากขึ้น

Lee N. et al. (2015) ได้ศึกษาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ภายหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2008 โดยการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศสหราชอาณาจักรมากกว่า 10,000 ราย ในช่วงปี ค.ศ. 2007 – 2008 และปี ค.ศ. 2010 – 2012 โดยการสำรวจข้อมูลมีการมุ่งเน้นการเปรียบเทียบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีนวัตกรรมกับผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีนวัตกรรม การศึกษาใช้การวิเคราะห์เศรษฐมิติถดถอยแบบโพรบิต (Probit Regression) โดยใช้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นตัวแปรหุ่นเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและใช้ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- ขนาดกิจการ
- อายุกิจการ
- ประเภทกิจการ (ภาคอุตสาหกรรมของกิจการ)
- เพศของผู้บริหารกิจการ
- เชื้อชาติของผู้บริหารกิจการ
- คุณภาพของผู้บริหารกิจการ
- จำนวนของผู้บริหารกิจการ
- เงินทุนหมุนเวียนของกิจการ
- การมีนวัตกรรม

ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติพบว่า กิจการขนาดเล็ก กิจการที่มีอายุน้อย กิจการที่มีผู้บริหารเป็นเพศหญิง กิจการที่มีผู้บริหารที่มีคุณภาพซึ่งประเมินจากระดับการศึกษา ประสบการณ์ และความตั้งใจในการบริหารจัดการของผู้บริหาร กิจการที่มีเงินทุนหมุนเวียนลดลง ประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในส่วนของปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีนวัตกรรมพบว่า กิจการ SMEs ที่มีนวัตกรรมมักจะต้องการเงินทุนมากขึ้นและมีแนวโน้มจะถูกปฏิเสธสินเชื่อมากกว่ากิจการที่ไม่มีนวัตกรรม สาเหตุส่วนใหญ่มาจากปัจจัยเชิงโครงสร้างของกิจการ ได้แก่ ความไม่แน่นอนของการสร้างรายได้หรือผลตอบแทน ตลอดจนความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีนวัตกรรม ประกอบกับปัญหาความไม่สมมาตรทางข้อมูล (Asymmetric Information) ส่งผลให้สถาบันการเงินยังไม่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการที่จะประเมินมูลค่าประเมินการลงทุนของนวัตกรรมต่าง ๆ ในขณะที่ปัญหาของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีนวัตกรรม ส่วนใหญ่เกิดจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2008 ทำให้สถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น

Osano H.M. et al. (2016) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจ SMEs ในเมือง Maputo ประเทศโมซัมบิก โดยใช้แบบสอบถามพนักงานธนาคาร 324 ราย จากธนาคารขนาดใหญ่ของโมซัมบิก 3 แห่ง ผู้ประกอบการ SMEs 242 ราย ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาอนุมัติ/ได้รับสินเชื่อ และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) ระหว่างตัวแปรตาม (Dependent Variable) การเข้าถึงแหล่งเงินทุนซึ่งพิจารณาจำนวนสินเชื่อที่ให้กับ SMEs ต่อจำนวนสินเชื่อทั้งหมด การเพิ่มขึ้นของ SMEs ที่เข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน หรือสัดส่วนเงินทุนของธุรกิจ SMEs ที่มาจากสินเชื่อต่อเงินทุนทั้งหมด และตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ (1) ความจำเป็นที่ต้องมีหลักประกัน (2) โครงสร้างการกำกับดูแลของระบบการเงินที่เอื้อให้เกิดการแข่งขันของสถาบันการเงิน (3) นโยบายสนับสนุนการพัฒนา SMEs จากภาครัฐ และ (4) การเข้าถึงข้อมูลความเสี่ยงและผลการประกอบธุรกิจของ SMEs โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยข้างต้นมีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

Y. Wang (2016) ศึกษาอุปสรรคที่มีผลต่อการเติบโตของกิจการ SMEs จากการสัมภาษณ์ความรู้สึก (Perception) ของเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการ SMEs ในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมด 119 ประเทศ

โดยใช้ฐานข้อมูลของธนาคารโลก (World Bank Enterprise Survey (WBES)) ในปี ค.ศ. 2002 – 2014 ซึ่งเป็นฐานข้อมูลการสัมภาษณ์เจ้าของหรือผู้บริหารของกิจการเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของกิจการ SMEs ใน 18 ด้าน เช่น ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ด้านภาษี ด้านการแข่งขัน ด้านปัญหาทางการเมือง เป็นต้น โดยมีจำนวนข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ทั้งหมด 73,000 ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของกิจการ SMEs คล้ายคลึงกันในประเทศกำลังพัฒนา โดยเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการ SMEs รู้สึกว่าอุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยสาเหตุที่ทำให้ SMEs ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ตามความรู้สึกของเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการ คือ อัตราดอกเบี้ยที่สูงและการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์เศรษฐมิติถดถอยแบบโพรบิต (Probit Regression) โดยมีตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) คือ ความรู้สึกของเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคในการขยายตัวของกิจการหรือไม่ และใช้ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณลักษณะของกิจการ ได้แก่

- จำนวนลูกจ้างหรือแรงงาน เพื่อประเมินขนาดกิจการ
- อายุของธุรกิจ
- ประสบการณ์ในการบริหารกิจการ
- การเป็นกิจการที่มีอัตราการเติบโตสูง (ใช่หรือไม่) โดยพิจารณาจากการเติบโตของจำนวนลูกจ้างหรือแรงงานมากกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

ผลการศึกษาพบว่า กิจการที่มีอัตราการเติบโตสูงมีความรู้สึกว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคสำคัญในการขยายกิจการ เนื่องจากกิจการที่มีอัตราการเติบโตสูงมักต้องการเงินทุนเพิ่มเติมที่สูงด้วยจึงทำให้ประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในขณะที่ขนาดกิจการและอายุของกิจการมีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยกิจการที่มีขนาดเล็กและมีอายุกิจการไม่นานมีความรู้สึกว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคสำคัญ อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้พบว่าประสบการณ์ในการบริหารกิจการไม่มีผลต่ออุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาอื่น ๆ

Nguyen Hoang Tien (2019) ได้ศึกษาการเข้าถึงปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัด Binh Duong ประเทศเวียดนาม ซึ่งได้สำรวจในปี ค.ศ. 2017 จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 400 ราย จากจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดทั้งหมด 13,573 ราย และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากผลการสำรวจข้อมูล และตัวแปรต้น (Independent Variable) ประกอบด้วย

- ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการของเจ้าของกิจการ
- ความรู้ทางการเงินของเจ้าของกิจการ
- การมีแผนธุรกิจที่ชัดเจน

- กฎระเบียบทางการเงินที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- คุณลักษณะของกิจการและเจ้าของกิจการ ได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะกิจการ ขนาดของกิจการ และอายุของกิจการ

ผลการวิเคราะห์เศรษฐมิติแสดงให้เห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการของเจ้าของกิจการ ความรู้ทางการเงินของเจ้าของกิจการ การมีแผนธุรกิจ และกฎระเบียบด้านการจัดการทางการเงินส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากที่สุด คือ ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการของเจ้าของกิจการ รองลงมาคือกฎระเบียบด้านการจัดการทางการเงินที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การมีแผนธุรกิจที่ชัดเจน และความรู้ทางการเงินของเจ้าของกิจการตามลำดับ ในขณะเดียวกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะของกิจการและเจ้าของกิจการมีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน โดยผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการศึกษาที่สูงขึ้นและกิจการที่มีขนาดใหญ่กว่าสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากกว่า ในขณะที่ลักษณะของกิจการธุรกิจและอายุของกิจการไม่ส่งกระทบต่อการเข้าถึงการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัด Binh Duong ประเทศเวียดนาม

Madan N. (2020) ได้ศึกษาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ บังคลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา ลาว และเนปาล ซึ่งเป็นประเทศที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อจากระบบสถาบันการเงินเป็นแหล่งเงินทุนหลักในการดำเนินธุรกิจ โดยใช้ฐานข้อมูลการจดทะเบียนกิจการ SMEs ในแต่ละประเทศและวิเคราะห์ทางสถิติเบื้องต้นผลการศึกษาพบว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงิน ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไม่ได้รับสินเชื่อที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเทศจะมีความใกล้เคียงกัน ได้แก่

ปัจจัยด้านสถาบันการเงิน (Supply Side Issues)

- (1) ขั้นตอนการขอสินเชื่อที่มีความยุ่งยากและใช้เวลาค่อนข้างนาน
- (2) การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่เหมาะสม มีการให้สินเชื่อโดยมุ่งเน้นไปที่การประเมินหลักประกัน (Collateral Based) เป็นหลัก
- (3) การคิดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ค่อนข้างสูง
- (4) พนักงานสาขาขาดทักษะในการติดต่อสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมไปถึงทักษะในการวิเคราะห์ธุรกิจและสอบทานสินเชื่อ

ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ SMEs (Demand Side Issues)

- (1) ขาดความพร้อมในการจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นต่อการยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน
- (2) ขาดประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจและทักษะในการจัดทำแผนธุรกิจที่ดี
- (3) มีหลักประกันที่ไม่เพียงพอ
- (4) มีประวัติการชำระหนี้ที่ไม่ดีและความสามารถในการชำระหนี้ค่อนข้างต่ำ
- (5) ขาดทักษะในการเจรจาต่อรองและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงิน

Nguyen L. H. and M. Sagara (2020) ได้ศึกษาการจัดทำฐานข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk Database : CRD) ของประเทศญี่ปุ่น โดยการรวบรวมข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งจะนำมาใช้เป็นแบบจำลองการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็น โอกาสในการผิณฑ์ชำระหนี้ และกระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้ได้ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น รวมไปถึงนำมาใช้ในการคิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อตามระดับความเสี่ยงของผู้ประกอบการ SMEs การจัดทำ CRD ในครั้งนี้ใช้แบบจำลอง Random Forest XGBoost และ Logistic ซึ่งเป็นแบบจำลองการจำแนกประเภทในรูปแบบ Machine Learning โดยข้อมูลผู้ประกอบการ SMEs ที่นำมาใช้ในแบบจำลอง ได้แก่

- กระแสเงินสดเข้า (Cash Inflow)
- กระแสเงินสดออก (Cash Outflow)
- บัญชีเงินสด (Cash Balance)
- ยอดขาย (Sales)
- สินทรัพย์รวม (Total Assets)
- ยอดคงค้างสินเชื่อ (Outstanding Loan Amount)

Wesaratchakit W. et al. (2010) ศึกษาเรื่องภาคการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สมดุล และยั่งยืน เนื่องจากพบว่าระบบสถาบันการเงินไทยยังมีจุดอ่อนในด้านการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจ SMEs และธุรกิจที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน ทั้งปัจจัยที่ช่วยให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น (ปัจจัยบวก) และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (ปัจจัยลบ) โดยใช้ฐานข้อมูล DMS Database ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลประเภทสินเชื่อ วงเงินสินเชื่อ การจัดชั้นสินเชื่อ และหลักประกันของผู้ประกอบธุรกิจ และนำมาผนวกกับฐานข้อมูลของการรายงานงบการเงินของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อให้ทราบถึงผลประกอบการ ในช่วงปี ค.ศ. 1999 – 2007 ทำให้มีจำนวนข้อมูลในการวิเคราะห์จำนวนกว่า 180,000 ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูล DMS Database ของธนาคารแห่งประเทศไทยจะครอบคลุมเฉพาะกิจการที่มีวงเงินสินเชื่อมากกว่า 20 ล้านบาทเท่านั้น จึงอาจส่งผลให้การศึกษาไม่ครอบคลุมถึงกิจการรายย่อยบางส่วน

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์เศรษฐมิติโดยใช้ข้อมูลพาแนล (Panel Data Regression) โดยตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การได้รับสินเชื่อเพิ่มจากสถาบันการเงิน เนื่องจากการศึกษาต้องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อแต่ฐานข้อมูล DMS Database มีเพียงข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อเท่านั้น ดังนั้น การศึกษานี้จึงใช้สมมติฐานว่า การได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมถือเป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในเวลานั้น ๆ และตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของธุรกิจ ผลประกอบการ และฐานะทางการเงิน โดยมีรายละเอียดตัวแปรอิสระดังนี้

- ประวัติการค้างชำระ
- อายุกิจการ
- ยอดขายต่อปี
- การขยายตัวของยอดขาย
- ขนาดสินทรัพย์
- การขยายตัวของสินทรัพย์
- หลักประกัน (มี/ไม่มี)
- รายได้ต่อหุ้น (Earning per Share)
- สภาพคล่องของธุรกิจ (Quick ratio)
- อัตราส่วนเงินสดต่อสินทรัพย์
- ยอดขายต่อสินทรัพย์ (Asset Turnover)
- รายได้จากการขาย
- อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt to Equity Ratio)
- อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Equity to Asset Ratio)
- กำไรสุทธิ
- กำไรสะสม
- วงเงินสินเชื่อที่มีอยู่

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ทำโดยแยกข้อมูล SMEs ตามประเภทอุตสาหกรรมของ ISIC Code โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 17 กลุ่มอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การศึกษานี้ไม่ใช่งานวิจัยด้านเศรษฐกิจมหภาคในการวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากได้ใช้ตัวแปรด้านเวลาในการจำแนกผลที่เกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจมหภาคของแต่ละปีไว้แล้ว

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการได้รับสินเชื่อเพิ่มจากสถาบันการเงิน ได้แก่

- (1) ประวัติการผิดนัดชำระหนี้ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจไม่สามารถชำระหนี้คืนได้
- (2) วงเงินสินเชื่อที่มีอยู่ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาระของธุรกิจในขณะนั้น

(3) ยอดขายต่อปีและการขยายตัวของสินทรัพย์ (สำหรับบางกลุ่มอุตสาหกรรม) ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นการขยายตัวที่เร็วเกินไปของกิจการส่งผลให้สถาบันการเงินชะลอการให้สินเชื่อ

และปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการได้รับสินเชื่อเพิ่มจากสถาบันการเงิน ได้แก่

- (1) ปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของธุรกิจ ได้แก่ ยอดขายต่อปีสูง การขยายตัวของยอดขายสูง กำไรสุทธิสูง รายได้ต่อหุ้นสูง
- (2) ปัจจัยที่สะท้อนถึงศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนหนี้ต่อทุนต่ำ อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์ทั้งหมดสูง
- (3) ประสิทธิภาพของธุรกิจ ได้แก่ อายุกิจการ
- (4) การมีหลักประกัน

Punyasavatsut C. (2011) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ในประเทศไทย ทั้งปัจจัยที่ช่วยให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น (ปัจจัยบวก) และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (ปัจจัยลบ) โดยใช้การสำรวจข้อมูลด้านคุณลักษณะของธุรกิจ ผลประกอบการ ฐานะทางการเงิน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของบริษัท SMEs ไทย ในปี ค.ศ. 2010 ใน 3 ภาคอุตสาหกรรม จำนวนทั้งหมด 100 แห่ง ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำนวน 54 แห่ง อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน 7 แห่ง และ อุตสาหกรรมการผลิตอาหาร จำนวน 38 แห่ง ทั้งนี้ การศึกษาใช้หลักเกณฑ์การจำแนก SMEs จากจำนวนแรงงานไม่เกิน 200 คน

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) โดยตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณลักษณะของธุรกิจ ผลประกอบการ และฐานะทางการเงิน โดยมีรายละเอียดตัวแปรอิสระ ดังนี้

- อายุของธุรกิจ
- ยอดขายต่อปี
- จำนวนลูกจ้างหรือแรงงาน
- มูลค่าสินทรัพย์รวมของธุรกิจ
- ประเภทอุตสาหกรรม
- ลักษณะความเป็นเจ้าของของบริษัท
- อายุของเจ้าของบริษัท
- ประสบการณ์หรือระดับการศึกษาของเจ้าของบริษัท
- วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ
- อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt to Equity Ratio)
- ประสบการณ์การขอสินเชื่อ (เคยได้รับสินเชื่อมาก่อนหรือบริษัทตั้งใหม่)
- มูลค่าหลักประกันที่มี
- การพัฒนาศักยภาพของบริษัท (มี/ไม่มี) เช่น การได้รับรอง ISO การใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในการประกอบธุรกิจ การวางแผนจะขยายกิจการ การวางแผนจะปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การพัฒนาศักยภาพแรงงาน เป็นต้น

ผลจากการสำรวจแหล่งเงินทุนในการประกอบธุรกิจพบว่า ธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่นิยมใช้เงินทุนจากเงินออมของเจ้าของธุรกิจและกำไรสะสมของธุรกิจเป็นหลัก รองลงมา คือ สินเชื่อจากสถาบันการเงิน การใช้เครดิตการค้า (Supplier Credit) และการใช้เงินสนับสนุนจากครอบครัว ทั้งนี้ ธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่หรือมีอายุน้อยกว่า 10 ปี มักประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ได้แก่ (1) ขนาดกิจการ (2) อายุของกิจการ (3) การมีแผนงานที่จะปรับเปลี่ยนเครื่องจักร (4) ศักยภาพการส่งออกหรือสัดส่วนการส่งออกต่อการค้าทั้งหมด และ (5) กำไร โดยขนาดกิจการ การมีแผนงานที่จะปรับเปลี่ยนเครื่องจักร และกำไรของธุรกิจมีผลทางบวกต่อการเข้าถึงสินเชื่อ ในขณะที่อายุของกิจการมีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อซึ่งอาจเกิดจากธุรกิจที่มีอายุกิจการยาวนานมักเป็นธุรกิจที่มีกำไรสะสมจึงทำให้ความต้องการใช้สินเชื่อลดลงและนิยมใช้กำไรสะสมมาลงทุนเพิ่มในกิจการ ในส่วนของศักยภาพการส่งออกซึ่งมีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อเช่นกันนั้น การศึกษานี้วิเคราะห์ว่าอาจเกิดจากกิจการที่มีศักยภาพการส่งออกเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่จึงอาจมีความต้องการสินเชื่อลดลงและจำนวนตัวอย่างธุรกิจที่มีศักยภาพในการส่งออกที่นำมาวิเคราะห์ (Sample Size) มีจำนวนไม่มากนักอาจส่งผลต่อผลการศึกษาได้

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) (2555) ได้สำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ไทย โดยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง SMEs และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 805 ตัวอย่าง เพื่อนำผลจากการสำรวจมาเปรียบเทียบศักยภาพทางด้านการเงินของกิจการแต่ละขนาด โดยใช้ฐานข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเดียวกับการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นภาคการค้าและบริการรายเดือนของ สสว. ซึ่งจะสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปในการดำเนินงานของกิจการ ภาระหนี้สินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการ ประกอบด้วย ประเภทธุรกิจ ลักษณะกิจการ ขนาดธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ การจัดทำแผนธุรกิจ การจัดทำแผนการตลาด การจัดทำบัญชี แหล่งเงินทุนหลักของกิจการ การได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เหตุผลที่ไม่สามารถขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ ความยากในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของกิจการ เป็นต้น

จากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง SMEs ข้างต้นพบว่า

(1) แหล่งเงินทุนหลักและแหล่งเงินทุนหมุนเวียนหลักของกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่มาจากเงินกู้จากสถาบันการเงินและกำไรสะสมของกิจการเป็นหลัก ในขณะที่แหล่งเงินทุนของกิจการขนาดเล็กนอกเหนือจากเงินกู้จากสถาบันการเงินและกำไรสะสมของกิจการแล้ว จะมาจากทุนส่วนตัวบุคคลในครอบครัว หุ้นส่วน และเงินทุนนอกระบบ

(2) รูปแบบการกู้ยืมเงินของกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีการกู้เงินในระบบสถาบันการเงินเป็นส่วนใหญ่ และมักจะได้รับการอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ในขณะที่กิจการขนาดเล็กมีสัดส่วนการกู้ยืมเงินในระบบอยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับทุกขนาดกิจการ ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวเห็นว่าความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีมากกว่ากิจการขนาดเล็กอย่างชัดเจน

(3) อุปสรรคในการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบกิจการขนาดเล็กมักจะขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ไม่มีแผนธุรกิจที่ดี และขาดประวัติในการชำระเงิน ทำให้สถาบันการเงินมีเงื่อนไขการปล่อยกู้

ที่เข้มงวด จึงเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงิน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากข้อจำกัดทั้งในส่วนของการกิจการเองและข้อจำกัดในส่วนของการสถาบันการเงิน

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจในทุกขนาดมีการพึ่งพาแหล่งเงินทุนในระบบเป็นสำคัญ แม้จะมีกิจการบางส่วนพึ่งพาแหล่งเงินทุนนอกระบบแต่ก็มีสัดส่วนที่ไม่มากนัก โดยผู้ประกอบการขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกิจการขนาดเล็ก โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเงื่อนไขในการกู้ยืมที่เข้มงวดของสถาบันการเงินส่งผลให้กิจการขนาดเล็กไม่เข้าเงื่อนไขในด้านต่าง ๆ และไม่สามารถได้รับการอนุมัติสินเชื่อได้ เพราะกิจการขนาดเล็กจะขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ไม่มีแผนธุรกิจที่ดี การจัดทำบัญชีไม่เป็นระบบมาตรฐาน และขาดประวัติการชำระเงิน ส่งผลให้การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทำได้ยากขึ้น เนื่องจากสถาบันการเงินจะพิจารณาอนุมัติสินเชื่อโดยพิจารณาจากแผนธุรกิจ ความสามารถในการสร้างรายได้ของกิจการ รวมถึงงบการเงินของกิจการ

จันทวรรณ สุจริตกุล (2558) ศึกษาเรื่องแหล่งทุน SMEs เพื่อยกระดับการแข่งขันไทย เนื่องจากพบว่า SMEs ยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากระบบธนาคารพาณิชย์และตลาดทุนที่เพียงพอและเหมาะสม ทำให้ขาดศักยภาพในการสร้างการเติบโต จึงได้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ของ SMEs และสาเหตุของปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้สะดวกขึ้น

จากการศึกษาพบว่า SMEs แต่ละขนาด อายุ และประเภทธุรกิจพึ่งพิงแหล่งเงินทุนที่มีรูปแบบแตกต่างกันไป เช่น ธุรกิจภาคอุตสาหกรรมที่ใช้ความรู้ในระดับสูง (knowledge-intensive industry) หรือสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (intangible assets) การระดมทุนในรูปแบบการร่วมทุนน่าจะเหมาะสมที่สุด ส่วนธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมทั่วไปที่อาศัยสินทรัพย์ที่มีตัวตนหรือในภาคอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก (labor-intensive industry) แหล่งเงินทุนหลักจะมาจากการกู้ยืมเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การกู้ยืมจากสถาบันการเงินเชิงพาณิชย์จะเหมาะสมกับ SMEs ที่มีข้อมูลการเดินทางบัญชีกับสถาบันการเงินมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง (track record) โดยในปี 2556 SMEs มียอดการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์รวม 4 ล้านล้านบาท และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยที่สูงกว่าร้อยละ 10 ต่อปี มาตั้งแต่ปี 2554 รองลงมาเป็นการกู้ยืมจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 4.3 แสนล้านบาท แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนสินเชื่อ SMEs ต่อยอดสินเชื่อรวมทั้งหมดในปี 2555 จะอยู่ที่ร้อยละ 37 ซึ่งยังค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชีย (อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 50 43 41 และ 40 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาแยกตามขนาดของผู้ประกอบการแล้วพบว่า วิสาหกิจขนาดย่อมยังมีปัญหาเข้าไม่ถึงสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ค่อนข้างมากโดยมีจำนวนสัญญาสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพียง 0.4 สัญญา ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางมีจำนวนสัญญาสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย 7.8 สัญญา

โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้ SMEs ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ได้มี 3 ประการคือ

1) รูปแบบการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ยังไม่ยืดหยุ่นพอที่จะให้บริการแก่ธุรกิจที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก ทำให้มีรายได้ไม่คุ้มกับต้นทุนการดำเนินงานที่สูง โดยเฉพาะการบริการด้าน Financing ซึ่งการติดตามดูแลลูกค้ารายเล็กจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเนื่องจากมีการกระจายตัวมากกว่าลูกค้ารายใหญ่

2) ธนาคารพาณิชย์ขาดข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอต่อการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของ SMEs โดยเฉพาะรายที่มีขนาดเล็กหรือที่เพิ่งเริ่มประกอบธุรกิจ จึงไม่มีข้อมูลการเดินบัญชีกับสถาบันการเงินมาก่อน หรืองบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้ในบางกรณีธนาคารพาณิชย์ตัดสินใจไม่ปล่อยสินเชื่อ หรือเรียกหลักประกันเป็นจำนวนสูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่ไม่สามารถประเมินได้จากข้อมูลทางการเงินที่มีอยู่

3) SMEs ส่วนใหญ่ยังมีสินทรัพย์ที่ไม่เพียงพอสำหรับวางเป็นหลักประกันในการกู้ยืม

จากปัญหาความไม่สมดุลของความต้องการเงินทุน และความต้องการให้เงินลงทุน ทำให้ SMEs ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพียงพอตามความต้องการ และมีบางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงเงินทุนสถาบันการเงินได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุน คือ (1) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อสำหรับ SMEs ขนาดย่อม โดยการกู้ยืมผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือจากผู้ให้บริการที่มีรูปแบบการให้บริการที่ยืดหยุ่นเพียงพอ เช่น สินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ สินเชื่อไมโครไฟแนนซ์ เป็นต้น (2) การพัฒนาฐานข้อมูลสินเชื่อ SMEs เพื่อลดปัญหาข้อมูลไม่เพียงพอต่อการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต (3) การลดข้อจำกัดทางด้านหลักประกัน โดยการตราพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจเพื่อให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกในการใช้หลักประกันที่หลากหลายในการขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้มากขึ้น และ (4) การปรับปรุงการค้ำประกันสินเชื่อโดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมเพื่อลดปัญหาการขาดหลักประกันการขอสินเชื่อ

คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2561) ศึกษาเรื่องการศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ไทย เนื่องจากภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัติพบว่า SMEs ยังประสบปัญหาในการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐที่เหมาะสม โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs กลุ่มธุรกิจเริ่มต้น (Startup) หรือกลุ่มธุรกิจที่ประกอบกิจการน้อยกว่า 3 ปี หรือกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่จัดตั้งในรูปแบบบุคคลธรรมดา ทำให้มี SMEs จำนวนมากเสียโอกาสในการขยายกิจการให้เติบโต หรือไม่สามารถแข่งขันหรือดำเนินธุรกิจต่อไปได้ท่ามกลางสภาพการณ์เศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอน จึงศึกษาถึงมาตรการของภาครัฐในการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนแก่ SMEs ระหว่างปี 2558 - 2560 ซึ่งประกอบด้วย มาตรการสินเชื่อวงเงินรวม 235,000 ล้านบาท มาตรการค้ำประกันสินเชื่อวงเงินรวม 223,500 ล้านบาท มาตรการร่วมลงทุนหรือกองทุน และมาตรการอื่น ๆ รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

การศึกษานี้ใช้การรวบรวมข้อมูลมาตรการของภาครัฐในการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนแก่ SMEs ระหว่างปี 2558 - 2560 การศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ที่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน ปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs เช่น

ปัญหาพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ ปัญหาในการขอสินเชื่อ ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อของธนาคาร เป็นต้น และการเชิญหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งสัดส่วนการปล่อยสินเชื่อ SMEs ของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจในปี 2558 - 2560 เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเข้าถึงสินเชื่อและผลของมาตรการสนับสนุนสินเชื่อแก่ SMEs เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานหรือการออกมาตรการให้ความช่วยเหลือในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือ SMEs เกิดขึ้นภายใต้บริบทที่ SMEs มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นด้านศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของ SMEs การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน การขาดแผนธุรกิจที่ดี ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยหลักที่สถาบันการเงินใช้พิจารณาในการปล่อยสินเชื่อ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ผลของมาตรการด้านสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อ พบว่า การปล่อยสินเชื่อทุกประเภทให้กับ SMEs ของธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินการภายใต้มาตรฐานสากลและการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) อันจะส่งผลต่อความมั่นคงของธนาคาร ส่งผลให้ SMEs ที่ไม่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจและไม่มีหลักประกันที่เหมาะสม ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนตามกลไกการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินตามปกติได้ สำหรับภาครัฐมีมาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อหลายโครงการที่ดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจควบคู่กันไปใน 2 ลักษณะ คือ 1) โครงการสินเชื่อและค้ำประกันสินเชื่อที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมาย เช่น โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ SMEs (Soft Loan) ดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Policy Loan) ของ ธพว. โครงการ PGS ระยะที่ 5 ของ บสย. เป็นต้น จากการวิเคราะห์พบว่า โครงการสินเชื่อที่ไม่มีเงื่อนไขเฉพาะจะสามารถปล่อยสินเชื่อได้เกือบเต็มวงเงินภายในระยะเวลารวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ Soft Loan ที่ดำเนินการผ่านธนาคารพาณิชย์ค่อนข้างจำกัดต่อการเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs เนื่องจากกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จะเป็นกลุ่มที่มีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินอยู่แล้วและมีความต้องการสินเชื่อเพิ่มเติม และ 2) โครงการสินเชื่อและค้ำประกันสินเชื่อที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มาตรการ SME Transformation Loan โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Startup & Innovation เป็นต้น เป็นโครงการที่ปล่อยสินเชื่อให้ SMEs ตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น จากการวิเคราะห์พบว่า ด้วยเงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อที่ค่อนข้างเข้มงวดและมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ SMEs ที่มีศักยภาพลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในระยะยาวไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ไม่มีแรงจูงใจทางการเงิน และมีกรอบระยะเวลาจำกัด

ตารางที่ 2.2 การทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
กรณีศึกษาของต่างประเทศ					
Wignaraja G. and Y. Jinjarak (2015)	ข้อมูล WBES ปี 2011 ของ 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม จำนวน 8,681 ข้อมูล	Tobit Regression Probit Regression	- สัดส่วนสินเชื่อจากสถาบันการเงินต่อเงินทุนหมุนเวียน - สัดส่วนเงินทุนภายในต่อเงินทุนหมุนเวียน - สัดส่วนเครดิตการค้าต่อเงินทุนหมุนเวียน - สัดส่วนมูลค่าหลักประกันต่อมูลหนี้ - ประเภทของผู้ให้สินเชื่อ - ประเภทของหลักประกัน	- จำนวนแรงงาน - อายุของธุรกิจ - สัดส่วนการส่งออกต่อการขายทั้งหมด - การมีผู้ถือหุ้นเป็นต่างชาติ - ประสบการณ์ในการบริหารกิจการ - การมีการสอบทานงบการเงิน - การได้รับใบรับรอง ISO - ดัชนีเพื่อแยกภาคอุตสาหกรรมและปีของข้อมูล	(1) SMEs นิยมใช้แหล่งเงินทุนภายในมากกว่าการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือการใช้เครดิตการค้า (2) ปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อสถาบันการเงิน - กิจการที่มีอายุน้อย - ที่มีผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก - มีการสอบทานงบการเงิน - ได้รับใบรับรอง ISO ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการเข้าถึงสินเชื่อสถาบันการเงิน - มีศักยภาพในการส่งออกมาก
Lee N. et al. (2015)	ข้อมูลสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศสหราชอาณาจักร ในช่วงปี 2007 – 2008 และปี 2010 – 2012 จำนวน 10,000 ราย	Probit Regression	- การเข้าถึงสินเชื่อ	- ขนาดกิจการ - อายุกิจการ - ประเภทกิจการ (ภาคอุตสาหกรรมของกิจการ) - เพศของผู้บริหารกิจการ - เชื้อชาติของผู้บริหารกิจการ - คุณภาพของผู้บริหารกิจการ	ปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อสถาบันการเงิน - กิจการขนาดเล็ก - กิจการที่มีอายุน้อย - กิจการที่มีผู้บริหารเป็นเพศหญิง - กิจการที่มีผู้บริหารที่มีคุณภาพ - กิจการที่มีเงินทุนหมุนเวียนลดลง

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
				- จำนวนของผู้บริหารกิจการ - เงินทุนหมุนเวียนของกิจการ - การมีนวัตกรรม	- กิจการ SMEs ที่มีนวัตกรรมมีแนวโน้มจะถูกปฏิเสธสินเชื่อมากกว่ากิจการที่ไม่มีนวัตกรรม
Osano H.M. et al. (2016)	แบบสอบถามพนักงานธนาคาร 324 ราย และผู้ประกอบการ SMEs 242 ราย ในเมือง Maputo ประเทศโมซัมบิก	Linear Regression	- สินเชื่อที่ให้กับ SMEs ต่อจำนวนสินเชื่อทั้งหมดของธนาคาร - สัดส่วนเงินทุนของธุรกิจ SMEs ที่มาจากสินเชื่อต่อเงินทุนทั้งหมด	- การมีหลักประกัน - โครงสร้างการกำกับดูแลที่เอื้อให้เกิดการแข่งขัน - นโยบายสนับสนุนการพัฒนา SMEs จากภาครัฐ - การเข้าถึงข้อมูลความเสี่ยงและผลการประกอบธุรกิจของ SMEs	ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน - การมีหลักประกัน - โครงสร้างการกำกับดูแลที่เอื้อให้เกิดการแข่งขัน - นโยบายสนับสนุนการพัฒนา SMEs จากภาครัฐ - การเข้าถึงข้อมูลความเสี่ยงและผลการประกอบธุรกิจของ SMEs
Y. Wang (2016)	WBES ปี 2002 – 2014 ในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมด 119 ประเทศ จำนวน 73,000 ข้อมูล	Probit Regression	ความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคในการขยายตัวของกิจการหรือไม่ (Y/N)	- จำนวนแรงงาน - อายุของธุรกิจ - ประสบการณ์ในการบริหารกิจการ - การเป็นกิจการที่มีอัตราการเติบโตสูง	ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของกิจการ - กิจการที่เติบโตสูง - กิจการขนาดเล็ก - กิจการที่มีอายุไม่นาน
Nguyen Hoang Tien (2019)	ข้อมูลการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัด Binh Duong ประเทศเวียดนาม จำนวน 400 ราย	Linear Regression	การเข้าถึงแหล่งเงินทุน	- ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการของเจ้าของกิจการ - ความรู้ทางการเงินของเจ้าของกิจการ - การมีแผนธุรกิจที่ชัดเจน - กฎระเบียบทางการเงินที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน - ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการของเจ้าของกิจการ - ความรู้ทางการเงินของเจ้าของกิจการ - การมีแผนธุรกิจที่ชัดเจน

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
				- คุณลักษณะของกิจการและเจ้าของกิจการ ได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะกิจการ ขนาดของกิจการ และอายุของกิจการ	- กฎระเบียบด้านการจัดการทางการเงินที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน - ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ SMEs ที่สูง - กิจการที่มีขนาดใหญ่
Madan N. (2020)	ฐานข้อมูลกิจการ SMEs ในแต่ละประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา ลาว และเนปาล	Descriptive Statistics	ไม่มี	ไม่มี	(1) ปัจจัยด้านสถาบันการเงิน (Supply Side Issues) - ขั้นตอนการขอสินเชื่อที่มีความยุ่งยากและใช้เวลานาน - การให้สินเชื่อโดยมุ่งเน้นไปที่การประเมินหลักประกัน - ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่ค่อนข้างสูง - พนักงานสาขาขาดทักษะในการวิเคราะห์ธุรกิจและสอบทานสินเชื่อ (2) ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ SMEs (Demand Side Issues) - ขาดความพร้อมในการจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็น - ขาดประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ - มีหลักประกันที่ไม่เพียงพอ - มีประวัติการชำระหนี้ที่ไม่ดี - ขาดทักษะในการเจรจาต่อรองกับสถาบันการเงิน
Nguyen L. H. and M. Sagara (2020)	ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศญี่ปุ่น	Machine Learning	ไม่มี	ไม่มี	ปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต - กระแสเงินสดเข้า (Cash Inflow) - กระแสเงินสดออก (Cash Outflow) - บัญชีเงินสด (Cash Balance)

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
					- ยอดขาย (Sales) - สินทรัพย์รวม (Total Assets) - ยอดคงค้างสินเชื่อ (Outstanding Loan Amount)
กรณีศึกษาของประเทศไทย					
Wesaratchakit W. et al. (2010)	ฐานข้อมูล DMS Database ของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 1999 – 2007 จำนวน 180,000 ข้อมูล	Panel Data Regression	การได้รับสินเชื่อเพิ่มจากสถาบันการเงิน	- ประวัติการค้างชำระ - อายุกิจการ - ยอดขายต่อปี - การขยายตัวของยอดขาย - ขนาดสินทรัพย์ - การขยายตัวของสินทรัพย์ - หลักประกัน (มี/ไม่มี) - รายได้ต่อหุ้น (Earning per Share) - สภาพคล่องของธุรกิจ (Quick ratio) - อัตราส่วนเงินสดต่อสินทรัพย์ - ยอดขายต่อสินทรัพย์ (Asset Turnover) - รายได้จากการขาย - อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt to Equity Ratio) - อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Equity to Asset Ratio) - กำไรสุทธิ	(1) ปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน - ประวัติการผิดนัดชำระหนี้ - วงเงินสินเชื่อที่มีอยู่ - ยอดขายต่อปี - การขยายตัวของสินทรัพย์ (2) ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน - ปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของธุรกิจ ได้แก่ ยอดขายต่อปีสูง การขยายตัวของยอดขายสูง กำไรสุทธิสูง รายได้ต่อหุ้นสูง - ปัจจัยที่สะท้อนศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนหนี้ต่อทุนต่ำ อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์ทั้งหมดสูง - ประสิทธิภาพของธุรกิจ ได้แก่ อายุกิจการ - การมีหลักประกัน

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
				- กำไรสะสม - วงเงินสินเชื่อที่มีอยู่	
Punyasavatsut C. (2011)	ข้อมูลสำรวจของบริษัท SMEs ไทย ปี 2010 ใน 3 ภาคอุตสาหกรรม จำนวน 100 แห่ง	Logistic Regression Analysis	การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	- อายุของธุรกิจ - ยอดขายต่อปี - จำนวนลูกจ้างหรือแรงงาน - มูลค่าสินทรัพย์รวมของธุรกิจ - ประเภทอุตสาหกรรม - ลักษณะความเป็นเจ้าของของบริษัท - อายุของเจ้าของบริษัท - ประสบการณ์หรือระดับการศึกษาของเจ้าของบริษัท - วงเงินสินเชื่อที่ต้องการ - อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt to Equity Ratio) - ประสบการณ์การขอสินเชื่อ - มูลค่าหลักประกันที่มี - การพัฒนาศักยภาพของบริษัท เช่น การได้รับรอง ISO การใช้เทคโนโลยี	ปัจจัยมีผลทางบวกต่อการเข้าถึงสินเชื่อ - กิจกรรมขนาดใหญ่ - การมีแผนงานที่จะปรับเปลี่ยนเครื่องจักร - การมีกำไรจากการประกอบธุรกิจ ปัจจัยมีผลทางลบต่อการเข้าถึงสินเชื่อ - กิจกรรมอายุมาก - การมีศักยภาพการส่งออก
สสว. (2555)	ข้อมูลสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกลุ่ม	Descriptive Statistics	ไม่มี	ไม่มี	(1) กิจกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่มาจากเงินกู้จากสถาบันการเงินและกำไรสะสมของกิจการเป็นหลัก

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
	ตัวอย่าง SMEs ไทย และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดใหญ่ จำนวน 805 ตัวอย่าง				(2) กิจการขนาดเล็กใช้เงินทุนจากกำไรสะสมของกิจการทุนส่วนตัว บุคคลในครอบครัว หุ้นส่วน และเงินทุนนอก ระบบ (3) อุปสรรคในการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบกิจการขนาดเล็กมัก - ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน - ไม่มีแผนธุรกิจที่ดี - ขาดประวัติในการชำระเงิน
จันทวรรณ สุจริตกุล (2558)	ข้อมูลสถานการณ์ของ SMEs ไทยและสาเหตุของปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	การวิเคราะห์เชิงพรรณนา	ไม่มี	ไม่มี	สาเหตุที่ทำให้ SMEs ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ได้ - รูปแบบการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ทำให้มีรายได้ไม่คุ้มกับต้นทุนในการติดตามดูแลลูกหนี้รายเล็ก - ธนาคารพาณิชย์ขาดข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอต่อการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของ SMEs - SMEs ยังมีหลักประกันไม่เพียงพอ
กมธ. การเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2561)	ข้อมูลมาตรการของภาครัฐในการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนแก่ SMEs ไทย ระหว่างปี	การวิเคราะห์เชิงพรรณนา	ไม่มี	ไม่มี	ข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อของสถาบันการเงิน - ศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของ SMEs - การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน - การขาดแผนธุรกิจที่ดี

ผู้เขียน	ฐานข้อมูลที่ใช้	วิธีการวิเคราะห์	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	ตัวแปรต้น (Independent Variable)	ผลการศึกษา
	2558 – 2560 และ ปัญหาอุปสรรค				

2.3 แนวทางการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) การส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs โดยภาครัฐและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และ (2) การสนับสนุนการค้าประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

2.3.1 การส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs (Concessionary Loans)

1) บทบาทของภาครัฐต่อการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความท้าทายสำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการ SMEs คือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยเฉพาะสินเชื่อ ซึ่งผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการรายย่อยประสบปัญหาในการเข้าถึงสินเชื่อในตลาดสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินมากกว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่ จากการศึกษาของ Beck et al (2008) ซึ่งผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศกำลังพัฒนามักประสบปัญหาการเข้าถึงสินเชื่อมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยสาเหตุหลักเกิดจากความไม่สมบูรณ์ของฐานข้อมูลและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs ทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs ได้ ข้อจำกัดเรื่องหลักทรัพย์ค้ำประกัน รายได้สุทธิต่อสินเชื่ออยู่ในระดับต่ำจึงทำให้สถาบันการเงินไม่คุ้มค่าในการทำตลาดสินเชื่อ SMEs จากข้อจำกัดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หากไม่มีการแทรกแซงตลาดสินเชื่อโดยภาครัฐ ผู้ประกอบการ SMEs ก็อาจไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

ในประเทศพัฒนาแล้วมีธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินหลากหลายประเภท รวมถึงภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่ให้บริการทางการเงิน ซึ่งรวมถึงสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะในตลาดที่มีการแข่งขันสูง จากรายงานของ International Financial Corporation (IFC) พบว่า ภาคเอกชนมีโครงการที่ใช้นวัตกรรมทางการเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology : FinTech) เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น การให้สินเชื่อผ่านห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Finance) การให้สินเชื่อโดยใช้ใบเรียกเก็บหนี้เป็นหลักประกันผ่านช่องทางดิจิทัล (Digital Invoice Financing) เป็นต้น นอกจากนี้ สถาบันการเงินยังได้ปรับปรุงการให้บริการทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้เทคโนโลยี เช่น การบริหารเงินสด การจ่ายเงินเดือนพนักงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศกำลังพัฒนาเริ่มมีการให้บริการทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs บ้างแล้ว โดยจากรายงานของ IFC ได้ยกตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่พัฒนาแนวปฏิบัติในการให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการ SMEs เป็นการเฉพาะ เช่น ธนาคาร ICICI ในประเทศอินเดีย ที่มีกลยุทธ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs อย่างชัดเจน โดยเริ่มเน้นการให้สินเชื่อแก่กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพในอุตสาหกรรมเป้าหมายและอยู่ในห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ธนาคาร Türk Ekonomi Bankasi (TEB) ในประเทศตุรกี ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ของประเทศ ได้พัฒนากลยุทธ์องค์กรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดสินเชื่อผู้ประกอบการ

SMEs โดยจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในองค์กรเพื่อพัฒนาและทดลองแนวทางใหม่ในการพัฒนาบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการ SMEs รวมถึงได้ทดลองแนวทางใหม่ในการเตรียมผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในมิติของการพัฒนาธุรกิจและการเตรียมความพร้อมในการขอสินเชื่อ นอกจากนี้ TEB ได้ให้บริการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Non-financial Services) ให้แก่ลูกค้าผู้ประกอบการ SMEs เช่น ฝึกอบรมเฉพาะเน้นเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและสร้างศักยภาพทางธุรกิจด้านดิจิทัล เป็นต้น

จากการศึกษาของ IFC เรื่อง Closing the Credit Gap for the Formal and Informal Micro, Small, and Medium Enterprises พบว่าสถาบันการเงินสามารถพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ดังนี้

(1) การมุ่งเน้นเชิงกลยุทธ์ในทุกภาคส่วนอย่างเต็มที่เพื่อเข้าใจบริบททางเศรษฐศาสตร์ของกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs เพื่อระบุกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่จะให้บริการ

(2) การวิเคราะห์ตลาดถึงการแบ่งส่วนฐานลูกค้าผู้ประกอบการ SMEs เพื่อปรับปรุงการได้มาและเพื่อลดต้นทุนด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าและบริการโดยเทคโนโลยี (3) วัฒนธรรมการขายและการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมช่องทางในการติดต่อกับผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นเป้าหมาย (4) กลยุทธ์การรักษาฐานลูกค้าผู้ประกอบการ SMEs โดยการต่อยอดการให้บริการทั้งด้านการเงินและด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน (5) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยเฉพาะฐานข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิต โดยอาจมีแผนกจัดเก็บและวิเคราะห์ฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นการเฉพาะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปล่อยสินเชื่อและลดการสูญเสียจากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และ (6) ข้อมูลและฐานข้อมูลเทคโนโลยีการจัดการเพื่อพัฒนารูปแบบการให้คะแนนความเสี่ยงที่สามารถวิเคราะห์และบริการจัดการความเสี่ยงตามวงจรธุรกิจ (Business Cycle) ของลูกค้าผู้ประกอบการ SMEs

2) บทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่อการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

แม้ว่าสถาบันการเงินเริ่มให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs แต่ผู้ประกอบการ SMEs ยังคงประสบปัญหาในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงิน จากรายงาน Asia Small and Medium-sized Enterprise Monitor (2020) ของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank) พบว่า ประเทศต่าง ๆ ยังคงใช้กลไกสถาบันการเงินของรัฐในการส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างไรก็ตาม ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเร่งตัวขึ้น บทบาทของสถาบันการเงินของรัฐเพื่อการพัฒนาและมีหน้าที่ส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ยังคงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาและเติบโตอย่างเท่าเทียม (Inclusive Development Growth and Development) อย่างไรก็ตาม รายงานดังกล่าวได้เสนอว่าสถาบันการเงินของรัฐควรสนับสนุนวิธีการหาแหล่งเงินทุนรูปแบบใหม่และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาการดำเนินการเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ให้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ สถาบันการเงินของรัฐต้องพัฒนาการให้บริการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Non-financial Services) เพื่อสร้างธุรกิจและ

เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การจัดอบรมและคำแนะนำในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างทักษะของเจ้าของธุรกิจ เป็นต้น

จากการศึกษาของ de la Torre และคณะ พบว่าบทบาทสำคัญของสถาบันการเงินของรัฐที่มีพันธกิจในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา คือ การเสริมสร้างระบบนิเวศทางการเงินเพื่อส่งเสริมให้กลไกตลาดทำงานดีขึ้น เช่น การเป็นพันธมิตรกับนักลงทุนเอกชนในกองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital) และกองทุนหุ้นเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้ การสนับสนุนทางการเงินโดยการปล่อยสินเชื่อและการร่วมลงทุนแล้ว สถาบันการเงินของรัฐที่มีหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ยังสามารถส่งเสริมตลาดสินเชื่อทางเลือก (Alternative Finance) ด้วย เช่น แฟคตอริ่ง การเช่าซื้อ และการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น Nacional Financiera ซึ่งเป็นสถาบันการเงินของรัฐในประเทศเม็กซิโกที่หนึ่งในพันธกิจคือการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ได้พัฒนาระบบระบบรีเวิร์สแฟคตอริ่ง (Reverse Factoring) ผ่านช่องทางดิจิทัลที่เรียกว่า Cadenas Productivas ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถขายบัญชีลูกหนี้ จากบริษัทขนาดใหญ่ให้กับธนาคารพาณิชย์และรับเงินทันที โดยมีส่วนลดตามมูลค่าของใบแจ้งหนี้ (Invoice) ทั้งนี้ ระบบ Cadenas Productivas จะช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถบริหารเงินทุนหมุนเวียนและสภาพคล่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ Nacional Financiera ได้ทำข้อตกลงกับสถาบันการเงินของรัฐเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาระบบที่มีลักษณะเดียวกันในหลายประเทศในละตินอเมริกา

นอกจากนี้ ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการจัดหาเงินทุนเพื่อการพัฒนาประจำปี 2558 (2015 United Nations Conference on Financing for Development) ได้มีการรับรอง The Addis Ababa Action Agenda ซึ่งวางกรอบให้สมาชิกเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันการเงินของรัฐเพื่อการพัฒนาที่จะส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินและให้ความสำคัญแก่การเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพิ่มโอกาสในการสร้างและขยายธุรกิจทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม (Inclusive Economy and Society) ทำให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือกลุ่มชายขอบ (Marginalized) ซึ่งรวมถึงคนหนุ่มสาว ผู้หญิง ผู้สูงอายุ ผู้อพยพ ชนกลุ่มน้อย และผู้พิการ ได้รับการดูแลมากขึ้น นอกจากนี้ จากรายงานของ OECD ในปี 2561 สถาบันการเงินของรัฐที่มีหน้าที่ส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs หลายแห่งได้จัดทำโครงการและมาตรการเฉพาะเพื่อจัดหาเงินทุน ฝึกอบรม และให้คำแนะนำสำหรับผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะกลุ่มที่ยากจนและกลุ่มชายขอบเช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กแห่งอินเดีย (The Small Industries Development Bank of India) เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยได้เริ่มจัดตั้งสถาบันการเงินของรัฐเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs เป็นการเฉพาะ ขึ้นในปี 2544 โดยรัฐบาลมีความเห็นชอบให้เพิ่มบทบาทและขยายขอบเขตการดำเนินการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) โดยการจัดตั้งเป็น “ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย” (ธพว.) ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงการคลังได้ร่วมกันยกร่าง พระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ปัจจุบัน ธพว. เป็นหนึ่งใน SFIs ที่มีพันธกิจสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs

เป็นหลัก โดยมีแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (2565 - 2569) และแผนประจำปี/แผนธุรกิจประจำปี 2565 สรุปได้ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลักดันธุรกิจด้วยดิจิทัลและนวัตกรรม (Digital and Innovation Driver) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันผ่านการพัฒนาเชิงดิจิทัลโดยการผลักดันผู้ประกอบการเข้าสู่พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) และสร้างข้อมูลทางเลือกจากธุรกรรมค้าขายผ่านเครือข่ายพันธมิตรเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตและต่อยอดเพื่อให้สินเชื่อ รวมทั้งพัฒนาการให้สินเชื่อผ่านช่องทางดิจิทัล (Mobile Banking และ Internet Banking) แก่ผู้ประกอบการขนาดย่อย (Small Enterprises) และขนาดย่อม (Micro Enterprises)

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พื้นฟูพื้นฐานและสร้างความเข้มแข็ง (Fundamental Revitalization) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีความเปราะบางจากหนี้สะสมและปัญหาการขาดสภาพคล่อง รวมทั้งมีอัตราการเติบโตต่ำ โดยการแบ่งลูกหนี้ตามปัญหาและอุปสรรคเพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้ ธพว. จะร่วมมือกับพันธมิตรในการช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีสถานะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing Loans : NPLs) รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ทางการเงินและการดำเนินธุรกิจ

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับธุรกิจเพื่อการเติบโตและความเป็นเลิศ (Growth for Excellence) เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดย่อยและผลักดันการเติบโตขึ้นไปสู่ธุรกิจขนาดกลางตามลักษณะธุรกิจและอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อพร้อมคำแนะนำและความรู้ในการทำธุรกิจ (Business Solutions) ควบคู่ไปกับการพัฒนาบริการบริหารจัดการเงินสดธุรกิจ (Business Cash Management) รวมทั้งประเมินมูลค่าและคัดกรองศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจใหม่ (Start-ups) เพื่อแนะนำประเภทแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม

- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความมั่นคงและมั่งคั่ง (Business Accelerator) เพื่อขับเคลื่อนการเติบโตของผู้ประกอบการขนาดย่อยและขนาดย่อมผ่านการสนับสนุนสินเชื่อแบบมีเงื่อนไข (Pull Financing) ให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางเพื่อให้ทำธุรกิจกับคู่ค้าที่เป็นผู้ประกอบการขนาดย่อยและขนาดย่อม

- ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการร่วมกับพันธมิตรในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถผู้ประกอบการแบบครบวงจร (Integrated Development) เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสในการเติบโตด้วยการร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรมตามลักษณะธุรกิจและอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการ SMEs

- ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับการบริการผ่านช่องทางและขีดความสามารถใหม่ (Channel and Capability Uplift) เพื่อขยายช่องทางในการเข้าถึงลูกค้า (Outreach) และบริหารจัดการต้นทุน (Cost-to-income) โดยการพัฒนาระบบประเมินศักยภาพในการชำระหนี้ (Credit Scoring) และระบบเบิกจ่ายสินเชื่ออัตโนมัติเข้าบัญชีของผู้ขอสินเชื่อ ขยายระบบการทำงานร่วมกับพันธมิตรเพื่อรับชำระหนี้ให้ครอบคลุมพื้นที่บริการและจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำ Credit Scoring รวมทั้งบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

นอกจาก ธพว. แล้ว SFIs อีกหลายแห่งที่ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs และมียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs สรุปได้ดังนี้

1) ธนาคารออมสิน : แผนวิสาหกิจธนาคารออมสิน ปี 2565 – 2569 และแผนปฏิบัติการและงบประมาณธนาคารออมสิน ประจำปี 2565 กำหนดยุทธศาสตร์ของธนาคารออมสินที่จะพัฒนากลไกการขับเคลื่อนภารกิจเชิงสังคม โดยมีแผนงานที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนภารกิจเชิงสังคมอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วยต้นทุนดอกเบี้ยที่เป็นธรรมและยกระดับศักยภาพในการประกอบอาชีพอย่างครบวงจรแก่ประชาชนฐานราก ผู้ประกอบการรายย่อย และชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ควบคู่กับการให้ความรู้ทางการเงิน ส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน พร้อมขับเคลื่อนภารกิจเชิงรุกในการตอบสนองนโยบายภาครัฐภายใต้การดำเนินงานตามหลักการ “การเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบ” (Principles for Responsible Banking)

2) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) : แผนยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจ ประจำปี 2565 – 2569 ธอท. มียุทธศาสตร์ที่จะสร้างคุณค่าและเพิ่มความหลากหลายครบวงจรในการให้บริการทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม (หลักชะรีอะฮ์) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการตามหลักศาสนาที่มีความหลากหลาย ยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนมุสลิมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการฮาลาล ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการ SMEs โดยดำเนินโครงการ Muslim Data Center เพื่อให้ฐานข้อมูลด้านการเงินอิสลาม และโครงการ E-Halal Market Place เพื่อเป็นช่องทางซื้อขายสินค้าฮาลาล โครงการ E-Zakart รวมทั้งการพัฒนา Mobile Banking และ Branch Mobile Service ของธนาคาร

3) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) : แผนวิสาหกิจระยะ 5 ปี (ปีบัญชี 2564 – 2568) ธ.ก.ส. มีแผนที่จะยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร และสถาบันเกษตรกร มุ่งเน้นการยกระดับเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer และเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันทางธุรกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (Small and Medium Agricultural Enterprises : SMAEs) เกษตรหัวขบวน รวมถึงการเชื่อมโยงธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรรายย่อยและการพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรรายพื้นที่ โดยขับเคลื่อนผ่าน 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูป โดยสร้าง Smart Farmer ตลอดห่วงโซ่คุณค่า สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และทายาทเกษตรกรทดแทนลูกค้าสูงอายุ ยกระดับกลุ่มลูกค้า SMAEs ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า และ 2) เชื่อมโยงธุรกิจการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรรายย่อย มีโครงการที่จับคู่และเชื่อมโยงธุรกิจตลอดห่วงโซ่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ และร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการเกษตรไทย (Venture Capital) เพื่อสนับสนุนด้านการเงินให้แก่ผู้ประกอบการที่มีข้อจำกัดด้านหลักประกัน โดย ธ.ก.ส. ตั้งเป้าหมายให้การเชื่อมโยงธุรกิจตลอดห่วงโซ่สร้างมูลค่าเพิ่มร้อยละ 3 ต่อปี

4) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) : แผนวิสาหกิจ 5 ปี (ปี 2565 – 2569) และแผนธุรกิจและแผนปฏิบัติการปี 2565 ธสน. มียุทธศาสตร์ที่จะสร้างและขยายธุรกิจของผู้ส่งออกและนักลงทุนไทยแบบครบวงจร (Total Solution) สร้างผู้ส่งออกรายใหม่และขยายการส่งออกผ่านการสร้างทักษะความรู้ การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) และการขยายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ต่อยอดศักยภาพและขยายเครือข่ายของผู้ส่งออกไทยผ่านแพลตฟอร์มการค้าออนไลน์ระหว่างประเทศ (Cross-border E-commerce Platforms) พร้อมทั้งสร้างนักลงทุนไทยในต่างประเทศผ่านการบ่มเพาะและการเชื่อมต่อกับระบบนิเวศทางธุรกิจ (Business Ecosystem) โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน นอกจากนี้ ธสน. ยังมีโครงการที่จะเสริมสร้างการรับรู้และความตระหนักในบริการประกันการส่งออกและการลงทุนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs

2.3.2 การสนับสนุนการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs (Loan/Credit Guarantees)

1) วัตถุประสงค์ของการค้ำประกันสินเชื่อ

ความไม่สมดุลของข้อมูล (Asymmetric Information) เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ เนื่องจากสถาบันการเงินไม่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับผู้ประกอบการ SMEs ทำให้มีข้อจำกัดในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต ไม่ว่าจะเป็น ความสามารถในการชำระหนี้ (Ability to pay) และความเต็มใจในการชำระหนี้ (Willingness to pay) ประกอบกับวงเงินสินเชื่อที่ไม่สูง และการติดตามว่าผู้ประกอบการ SMEs นำสินเชื่อไปดำเนินธุรกิจถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ (Moral Hazard) ทำให้ต้นทุนในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs อยู่ในระดับที่สูง ดังนั้นสถาบันการเงินจึงเลือกที่จะให้ความสำคัญต่อหลักประกันของผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าศักยภาพของธุรกิจและ/หรือกระแสเงินสดของธุรกิจ เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิตในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs มักจะไม่มีหลักประกันเพียงพอที่จะขอสินเชื่อภาครัฐในประเทศต่าง ๆ จึงต้องให้ความช่วยเหลือด้านหลักประกัน โดยดำเนินมาตรการการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอมากขึ้น การค้ำประกันสินเชื่อนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงของสถาบันการเงินที่เกิดจากการให้สินเชื่อวงเงินต่ำ และช่วยสนับสนุนให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการสินเชื่อแต่มีข้อจำกัดด้านหลักทรัพย์ค้ำประกัน นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Korea Credit Guarantee Fund (KODIT) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการทางการเงินเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs แบบเดิม เช่น การให้เงินช่วยเหลือ การให้สินเชื่อ เป็นต้น การค้ำประกันสินเชื่อได้รับความนิยมมากกว่าเนื่องจากเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นแนวทางการตลาด (Market-oriented) มากกว่าเครื่องมือของมาตรการด้านการเงินในรูปแบบอื่น โดยวัตถุประสงค์สำคัญของระบบการค้ำประกันสินเชื่อคือ การส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในระยะยาว ผ่านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดยเฉพาะสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงินในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งรวมถึงประเทศไทย มักปฏิเสธการให้สินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups)

การมีระบบการค้ำประกันสินเชื่อจะช่วยสนับสนุนให้สถาบันการเงินกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs และให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างกำไรอย่างยั่งยืนจากการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs ของสถาบันการเงิน นอกจากนี้ การค้ำประกันสินเชื่อยังช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ประกอบการ SMEs ให้ตระหนักว่าการเข้าถึงสินเชื่อไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น ประสิทธิภาพการรายได้กระแสเงินสด บัญชีกำไรขาดทุน เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ให้ความสำคัญกับการทำบัญชี การทำแผนธุรกิจ การบริหารกระแสเงินสดหนี้เงินกู้ค้างชำระมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ในการเข้าถึงสินเชื่อและการประกอบธุรกิจในระยะยาว

อย่างไรก็ดี ในระยะยาว หากไม่มีการพัฒนาระบบการค้ำประกันสินเชื่อหรือเร่งพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs อาจทำให้ผู้ประกอบการ SMEs พึ่งพาการค้ำประกันสินเชื่อเป็นหลัก ส่งผลให้กระบวนการปรับโครงสร้างของผู้ประกอบการ SMEs ช้ากว่าที่ควรจะเป็น กล่าวคือ สินเชื่อที่ได้รับ การค้ำประกันช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีศักยภาพสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้แต่ไม่สามารถชำระหนี้ได้และมีประวัติผิดนัดชำระหนี้ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ในอนาคต ซึ่งผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าว อาจได้รับผลกระทบเชิงลบจากการค้ำประกันสินเชื่อ และอาจไม่มีแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจก่อนที่จะได้รับสินเชื่อ นอกจากนี้ หากผู้ประกอบการ SMEs ไม่มีการพัฒนาศักยภาพ การค้ำประกันสินเชื่อก็อาจส่งผลกระทบต่อบริบทเชิงการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ได้ จากการที่สถาบันการเงินพึ่งพาการค้ำประกันสินเชื่อนานเกินไปจนไม่ใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลในการหาช่องทางเพื่อขยายตลาดด้วยตนเองซึ่งทำให้กลไกตลาดถูกบิดเบือนซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาดการเงินภาคเอกชนในระยะยาว เช่น การพัฒนาโครงการพื้นฐานของระบบการเงินด้านข้อมูลเครดิต การพัฒนาแนวทางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs เป็นต้น

การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น อาจทำได้หลายรูปแบบ ประการแรก รัฐบาลจะต้องกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมในการให้การค้ำประกันสินเชื่อในแต่ละปีเพื่อป้องกันมิให้ปริมาณการค้ำประกันมีมากเกินไป และประการที่สอง จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์การสิ้นสุดความจำเป็นในการค้ำประกัน (Graduation Program) สำหรับลูกค้าค้ำประกันที่มีฐานะแข็งแกร่งขึ้นภายหลังจากได้รับการค้ำประกันสินเชื่อ โดยไม่จำเป็นต้องมีภาระค้ำประกันอีกต่อไป เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการชำระหนี้คืนสำหรับลูกค้าที่ใช้บริการค้ำประกันในระยะยาว

2) ประเภทของการค้ำประกันสินเชื่อ

รูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อสามารถจำแนกได้ตามสถาบันที่ดำเนินการค้ำประกัน ได้แก่ โครงการค้ำประกันในรูปแบบของกองทุนรวม (Mutual Guarantee Scheme) และโครงการค้ำประกันโดยภาครัฐ (Public Guarantee Scheme) นอกจากนี้ การดำเนินงาน Public Guarantee Scheme ประกอบไปด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาทำหน้าที่การค้ำประกันแทนรัฐบาล โดยหน่วยงานดังกล่าวอาจมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. และ 2) การค้ำประกันโดยตรงให้แก่สถาบันการเงินโดยภาครัฐ โดยจากการศึกษาแนวทางการค้ำประกันในต่างประเทศของ บสย. พบว่า ประเทศส่วนใหญ่ดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบ Mutual Guarantee Scheme และ Public Guarantee Scheme ผ่านหน่วยงานที่มีหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อ ทั้งนี้ สามารถสรุปรายละเอียดรูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อแต่ละประเภทได้ ดังนี้

ตารางที่ 2.3 สรุปรายละเอียดรูปแบบการค้ำประกันสินเชื่อแต่ละประเภทในต่างประเทศ

	Mutual Guarantee	Public Guarantee (Indirect)	Public Guarantee (Direct)
หน่วยงานที่ดำเนินการค้ำประกัน	บริษัท/กลุ่มธุรกิจ	หน่วยงานของรัฐ	รัฐบาล
สถาบันการเงินที่สามารถรับการค้ำประกัน	สถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกโครงการ	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด
ผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสินเชื่อ/สอบทานการค้ำประกัน	หน่วยงานค้ำประกันสินเชื่อ	หน่วยงานค้ำประกันสินเชื่อ	สถาบันการเงินที่ได้รับมอบหมาย
ภูมิภาคที่ได้รับความนิยม	ประเทศในทวีปยุโรป	ประเทศในทวีปเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ รวมถึงประเทศไทย	

ที่มา: บสย.

ประเทศในทวีปเอเชียมีการใช้ระบบการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบ Public Guarantee อย่างแพร่หลาย เช่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ซึ่งรวมถึงประเทศไทย โดยรูปแบบการดำเนินงานดังกล่าว หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่ออาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและเงินลงทุนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศ โดยเฉพาะประเทศเกาหลีใต้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่ออาศัยเงินสมทบสถาบันการเงินร่วมกับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและเงินลงทุน ในทางกลับกัน ประเทศในทวีปยุโรปนิยมใช้ระบบการค้ำประกันในรูปแบบ Mutual Guarantee โดยสถาบันการเงิน บริษัทและกลุ่มธุรกิจในภาคเอกชน จะมีบทบาทหลักในการจ่ายเงินสมทบเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการเป็นหลัก ดังนั้น สถาบันการเงินมีบทบาททางอ้อมในการบริหารจัดการหน่วยงานที่มีหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อ รวมทั้งมีส่วนร่วมรับผิดชอบภาระทางการเงินในกรณีที่หน่วยงานดังกล่าวประสบปัญหาทางการเงินและ

อาจไม่สามารถชำระหนี้ที่เกิดจากภาระการค้ำประกันได้ในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐบาลดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อเป็นครั้งคราวโดยไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบการค้ำประกันสินเชื่อเป็นการเฉพาะ โดยรัฐบาลจะจ่ายชดเชยความเสียหายจากการปล่อยสินเชื่อให้แก่สถาบันการเงินที่ได้รับการค้ำประกันตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของแต่ละโครงการ

3) วิธีการค้ำประกันสินเชื่อโดยตรง (Direct Guarantee) และวิธีการค้ำประกันทางอ้อม (Indirect Approach)

การค้ำประกันสินเชื่อสามารถแบ่งตามวิธีการค้ำประกันสินเชื่อได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) การค้ำประกันโดยตรง (Direct Guarantee) ซึ่งสถาบันการเงินและสถาบันค้ำประกันเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านค้ำประกัน โดยผู้ประกอบการ SMEs หรือผู้ขอสินเชื่อต้องติดต่อขอรับการค้ำประกันสินเชื่อจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่การค้ำประกันสินเชื่อก่อนที่จะเริ่มกระบวนการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และ (2) การค้ำประกันโดยอ้อม (Indirect Guarantee) ซึ่งสถาบันการเงินจะเป็นหน่วยงานที่ติดต่อผู้ประกอบการ SMEs หรือผู้ขอสินเชื่อ และส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อเมื่อผู้ประกอบการ SMEs หรือผู้ขอสินเชื่อผ่านการพิจารณาและประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตแล้ว

ในกรณีของการค้ำประกันโดยตรง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ำประกันทั้งหมด นับตั้งแต่การสัมภาษณ์ผู้ขอสินเชื่อ การประเมินความเสี่ยงสำหรับการค้ำประกันสินเชื่อโดยอ้อมนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อจะมอบหมายให้บุคคลอื่นรับผิดชอบในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงของผู้ประกอบการ SMEs และผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งโดยทั่วไปได้แก่ สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อ

โดยส่วนใหญ่แล้ว การค้ำประกันในรูปแบบ Mutual Guarantee และ Public Guarantee ที่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อจะใช้วิธีการค้ำประกันโดยตรง สำหรับการค้ำประกันในรูปแบบของ Public Guarantee ที่ไม่มีหน่วยงานเฉพาะรับผิดชอบจะใช้วิธีการค้ำประกันโดยอ้อม อย่างไรก็ตาม วิธีการค้ำประกันโดยอ้อมยังใช้ในกรณีเหล่านี้คือ (1) หน่วยงานที่มีหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อมีขนาดเล็กเกินกว่าหรือขาดศักยภาพที่จะให้บริการค้ำประกันโดยตรงได้ (2) สถาบันการเงินมีอำนาจต่อรองสูงกว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่ค้ำประกัน หรือ (3) รัฐบาลมั่นใจในความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ บางประเทศมีการใช้วิธีการค้ำประกันทั้ง 2 วิธี

4) การค้ำประกันแบบเป็นรายลูกค้า (Individual Approach) แบบรวมกลุ่ม (Portfolio Approach) และแบบอัตโนมัติ (Automatic Approach)

รูปแบบการค้ำประกันยังสามารถแบ่งตามวิธีการจ่ายชดเชยการค้ำประกันได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) การค้ำประกันเป็นรายลูกค้า (Individual Approach) ซึ่งสินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันจะต้องผ่านการอนุมัติเบื้องต้นโดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อ และจะจ่ายค่าชดเชยการค้ำประกันเป็นรายสัญญา (2) การค้ำประกันแบบรวมกลุ่ม (Portfolio Approach) ซึ่งสถาบันการเงินทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินการด้านการค้ำประกันสินเชื่อตามขั้นตอนที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันกำหนด โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อจะจ่ายชดเชยการค้ำประกันแบบรวมกลุ่ม และ (3) การค้ำประกันแบบ

อัตโนมัติ (Automatic Approach) ซึ่งสถาบันการเงินพิจารณาให้สินเชื่อภายใต้การค้ำประกัน โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนที่เกี่ยวกับการค้ำประกันอีก ทั้งนี้ การแบ่งประเภทวิธีการค้ำประกันดังที่กล่าวถึงขั้นต้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อกับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อ การเข้าไปมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อในกระบวนการปล่อยสินเชื่อ รวมทั้งรูปแบบและโครงสร้างทางการเงินของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อ

ในการค้ำประกันสินเชื่อแบบ Individual Approach หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินขั้นตอนการดำเนินงานด้านการค้ำประกันโดยเฉพาะการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการ SMEs และผู้ขอสินเชื่อจะได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติจากสถาบันค้ำประกันแล้ว ประเทศที่ใช้วิธีการค้ำประกันสินเชื่อแบบดังกล่าว ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส สำหรับประเทศที่มีการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบของ Public Guarantee ที่ไม่มีหน่วยงานทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อเป็นการเฉพาะส่วนใหญ่จะใช้วิธีการค้ำประกันในลักษณะรวมกลุ่มหรือ Portfolio Approach โดยสถาบันการเงินจะทำหน้าที่ในการคัดกรอง พิจารณา และอนุมัติการค้ำประกันให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และผู้ขอสินเชื่อภายในขอบเขตที่กำหนด ทั้งนี้ รัฐบาลหรือธนาคารกลางจะกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับการค้ำประกันเพื่อให้สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการค้ำประกันปฏิบัติตาม โดยในบางกรณีสถาบันค้ำประกันจะแจ้งให้ภาครัฐทราบถึงผลการอนุมัติก่อนหน้าหรือภายหลังการให้สินเชื่อก็ได้ นอกจากนี้ ยังมีวิธีการค้ำประกันแบบอัตโนมัติ ซึ่งไม่ต้องมีขั้นตอนการพิจารณาคำขอค้ำประกัน แต่การอนุมัติจะเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายสถาบันการเงินจะเป็นผู้พิจารณาให้สินเชื่อภายใต้การค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยวิธีการดังกล่าวได้ใช้ในประเทศที่สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในตลาดสินเชื่อ สำหรับการค้ำประกันรูปแบบ Public Guarantee หน่วยงานที่ทำหน้าที่ค้ำประกันส่วนใหญ่จะใช้วิธีค้ำประกันแบบ Direct Approach ยกเว้นในกรณีของการค้ำประกันแบบ Public Guarantee ที่ไม่มีหน่วยงานเฉพาะ ซึ่งมักจะใช้วิธีค้ำประกันในลักษณะรวมกลุ่ม ในบางกรณีอาจมีการใช้วิธีการค้ำประกันมากกว่าสองวิธีพร้อม ๆ กัน ในการดำเนินงานบางช่วงเวลาก็เป็นได้

5) SFIs ที่มีหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อในประเทศไทย

การค้ำประกันสินเชื่อเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักประกัน ในประเทศไทยเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2527 ที่ได้มีการจัดตั้งกองทุนประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (กสย.) (the Small Industry Credit Guarantee Fund (SICGF)) โดยในระยะเริ่มต้นรัฐบาลวางแผนที่จะดำเนินงานกองทุนเป็นระยะเวลา 5 ปี ภายใต้การบริหารของ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (Industrial Finance Corporation of Thailand : IFCT) และเนื่องจากการบริหารกองทุนประสบความสำเร็จ ประกอบกับรัฐบาลได้สร้างความเข้มแข็งในนโยบายสนับสนุน SMEs กระทรวงการคลังจึงเสนอออกพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ำประกันสินเชื่อในปี 2534 และจัดตั้ง บสย. (Small Business Credit Guarantee Corporation : SBCG) ขึ้นในปี 2535 โดยมีเงินทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 400 ล้านบาท

แหล่งเงินทุนของ บสย. มาจากกระทรวงการคลัง (ร้อยละ 95.4) ธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 2.38) สถาบันการเงินของรัฐ (ร้อยละ 0.94) และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (ร้อยละ 0.18)

ที่ผ่านมาการค้าประกันสินเชื่อในประเทศประกอบไปด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

5.1) โครงการค้าประกันสินเชื่อประเภทปกติ (Normal Scheme) เป็นระบบการค้าประกันสินเชื่อที่ออกหนังสือค้ำประกันหลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์โดย บสย. และได้รับอนุมัติการค้าประกัน บริการค้าประกันสินเชื่อของประเทศไทยเริ่มจากโครงการค้าประกันสินเชื่อประเภทปกติ เมื่อ SMEs ที่มีคุณสมบัติขอสินเชื่อส่งเอกสารให้กับสถาบันการเงิน บสย. รับเอกสารจากสถาบันการเงินจะผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์และอนุมัติ เมื่อหลักประกันของ SMEs ไม่เพียงพอกับวงเงินสินเชื่อ บสย. จะค้าประกันสินเชื่อส่วนที่ขาดหลักประกัน วงเงินค้ำประกันสูงสุดไม่เกินร้อยละ 50 ของสินเชื่อ กระบวนการพิจารณาประเมินของ บสย. ใช้เวลาประมาณ 22 วัน หลังจากได้รับเอกสาร

5.2) โครงการค้าประกันสินเชื่อแบบ MOU (MOU/Automatic Scheme) ภายใต้การค้าประกันสินเชื่อแบบอัตโนมัติ บสย. และสถาบันการเงินจะลงนามบันทึกตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU) และกำหนดวงเงินค้ำประกันสูงสุด เมื่อลงนามแล้วสถาบันการเงินจะเป็นผู้ให้บริการในการค้ำประกันซึ่งเมื่อได้รับเอกสารจาก SMEs จะเป็นผู้ประเมินคำขอค้ำประกัน โดยวงเงินค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 3 ล้านบาทต่อราย และสัดส่วนการค้าประกันไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินสินเชื่อรวมที่มีอยู่กับผู้ให้กู้ กระบวนการประเมินการค้าประกันใช้เวลาไม่เกิน 10 วัน

5.3) โครงการค้าประกันสินเชื่อประเภทรับความเสี่ยงร่วมกัน (Risk Participation) เป็นระบบการค้าประกันสินเชื่อนำมาใช้หลังจากโครงการค้าประกันสินเชื่อประเภทปกติที่ถูกพักในปี 2549 ซึ่งมีกระบวนการค้ำประกันที่สั้นและง่ายกล่าวคือ ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันซึ่งต่างจากโครงการค้ำประกันอื่น ใช้ระยะเวลาเพียง 5 วันในการดำเนินการพิจารณา โดยเมื่อ SMEs ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน สถาบันการเงินจะขอให้ บสย. ให้การค้าประกันสินเชื่อหลังการประเมิน ซึ่ง บสย. จะออกหนังสือค้ำประกันให้กับสถาบันการเงินเมื่อ SMEs ผ่านคุณสมบัติที่กำหนดและได้รับอนุมัติการค้าประกันสินเชื่อ โครงการนี้ให้การค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 40 ล้านบาทต่อราย

5.4) โครงการค้าประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme โครงการค้าประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee ใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีระบบการค้าประกันภายใต้โครงการค้ำประกันแบบ Portfolio สถาบันค้ำประกันจะประเมินคุณสมบัติของสถาบันการเงิน และการค้ำประกันจะขึ้นอยู่กับสัญญาที่ตกลงกัน สถาบันการเงินจะรับผิดชอบกระบวนการประเมินและ SMEs สามารถใช้บริการค้ำประกันได้ง่ายและสะดวก ประเทศไทยเริ่มใช้การค้าประกันสินเชื่อในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme (PGS) ในปี 2552 เพื่อให้ SMEs สามารถข้ามผ่านวิกฤติการเงินของโลกในขณะนั้น ปัจจุบันการค้าประกันของ บสย. เกือบทุกรายจะอยู่ในโครงการ PGS โดย บสย. เป็นผู้พิจารณาวงเงินรวมของการค้ำประกันที่สามารถให้บริการได้ตามที่ตกลงกันไว้กับสถาบันการเงินในบันทึกตกลงความร่วมมือ (MOU) เมื่อ SMEs ขอสินเชื่อ สถาบันการเงินจะเป็นผู้พิจารณาว่าธุรกิจมีคุณสมบัติตามโครงการ PGS หรือไม่และวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตของกิจการ

หากกิจการมีหลักประกันที่มีมูลค่าต่ำกว่าวงเงินสินเชื่อ สถาบันการเงินจะขอการค้ำประกันและการอนุมัติค้ำประกันเพิ่มเติมจาก บสย. การค้ำประกันสินเชื่อในลักษณะ PGS นี้ได้กลายเป็นรูปแบบการค้ำประกันที่สำคัญที่สุดของ บสย. โดยคิดเป็นมากกว่าร้อยละ 90 ของยอดค้ำประกันทั้งหมดของ บสย. ในปี 2563

สำหรับแผนวิสาหกิจของ บสย. ปี 2565 และปี 2565 – 2569 (แผนวิสาหกิจฯ) เป็นการทบทวนแผนยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติงานของแผนยุทธศาสตร์เปลี่ยนโฉมการดำเนินงาน (Transformation) โดยเพิ่มบทบาทของ บสย. ให้สามารถขยายความช่วยเหลือไปสู่ผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการรายย่อยได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และเป็นที่ปรึกษาทางการเงินและทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการ และมียุทธศาสตร์สนับสนุนเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งเป้าหมายทางการเงิน สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 Credit Accelerator มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ บสย. ดำเนินการได้เอง (Commercial Product) เพื่อเพิ่มรายได้จากค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน (Fee-based Income) รวมทั้งขยายฐานลูกค้าใหม่เพื่อเพิ่มยอดการค้ำประกันสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะการขยายฐานลูกค้าที่ได้สินเชื่อจากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank Financial Institutions) ผ่านโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ค้ำประกันสินเชื่อและระบบประเมินคะแนนเครดิต (Credit Scoring Platform) นอกจากนี้ บสย. ยังมีโครงการศึกษาแนวทางการขอเพิ่มทุนจากรัฐบาลเพื่อให้ บสย. สามารถรองรับความเสี่ยงจากการขยายธุรกรรมการค้ำประกันสินเชื่อจาก Commercial Product ได้มากขึ้นในอนาคต

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 SMEs Growth Companion เพื่อขยายขอบเขตการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ให้ครบวงจร โดยเน้นการให้ความรู้ด้านการเงินและการประกอบธุรกิจ และการให้คำปรึกษาทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งการพัฒนาช่องทางเข้าถึงลูกค้าและขยายความร่วมมือจากพันธมิตร ผ่านโครงการส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และโครงการศูนย์ที่ปรึกษาทางการเงิน SMEs (F.A. Center)

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 Financial Gateway เพื่อขยายบทบาทการให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs โดยการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงผู้ประกอบการ SMEs กับแหล่งเงินทุนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) ที่ บสย. จะพัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มช่องทางการค้ำประกันและลดขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ของ บสย. สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งรองรับการดำเนินงานของศูนย์ F.A. Center และการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานพันธมิตร

- ยุทธศาสตร์ที่ 4 SMEs Data Bank เพื่อรวบรวมข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในการบริหารความเสี่ยง การพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ รวมทั้งการทำแผนการตลาด โดย บสย. มีโครงการจัดเตรียมฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูล (TCG Data Management Platform) และโครงการการจัดเก็บข้อมูลลูกค้าโครงการ Micro Entrepreneurs ซึ่งดำเนินการเมื่อปี 2563 – 2564 เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าว

- ยุทธศาสตร์สนับสนุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์หลักและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการดำเนินงาน เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บหนี้และการประណหนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานคดี การสร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของ บสย. (Brand Awareness) การพัฒนาศักยภาพของสำนักงานเขต การเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ การพัฒนาระบบค้ำประกันสินเชื่อ (Core Guarantee System: CGS) ระยะที่ 2 การจัดการระบบเพื่อบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล การพัฒนาการกำกับดูแลที่ดีตามมาตรฐานสากล เป็นต้น

นอกจากนี้ บสย. ยังเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ภายใต้พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ.2564 (พ.ร.ก. ฟื้นฟู) โดย บสย. สามารถค้ำประกันสินเชื่อภายใต้ พ.ร.ก. ฟื้นฟู ได้ในวงเงิน 250,000 ล้านบาท เพื่อสร้างสภาพคล่องเพิ่มเติม แก่ผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับวัฏจักรการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจโลก

2.4 มาตรการและโครงการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ของประเทศไทย (Concessionary Loans และ Loan/Credit Guarantees)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs คือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบการเงิน โดยได้มีมาตรการด้านการเงินเพื่อเพิ่มโอกาสให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ไม่ว่าจะเป็น การดำเนินมาตรการผ่าน SFIs การดำเนินมาตรการผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการดำเนินมาตรการของ ธปท. เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ รักษาการจ้างงาน รวมถึงเป็นเงินลงทุนเพื่อดำเนินธุรกิจต่อไป

โดยในช่วงปี 2560 – 2564 ภาครัฐได้มีโครงการที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ครอบคลุมในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้ประกอบการรายย่อย เช่น พ่อค้าแม่ค้าในตลาดหาบเร่แผงลอย เป็นต้น ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ผู้ประกอบการขนาดกลาง ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ไปจนถึงผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจส่งออกและนำเข้า ซึ่งสามารถแบ่งมาตรการต่าง ๆ ได้เป็น มาตรการสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำที่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าสินเชื่อปกติ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ และมาตรการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงินได้อย่างทั่วถึง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.4.1 มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

มุ่งเน้นการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ รวมถึงการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักร พัฒนาระบบการผลิต ตลอดจนขยายกิจการ ซึ่งจะมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าปกติเรื่องอัตราดอกเบี้ยหรือระยะเวลาปลอดชำระเงินทุน เพื่อช่วยลดภาระด้านต้นทุนเงินให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งมีการดำเนินโครงการดังต่อไปนี้

1) โครงการสินเชื่อ SMEs Transformation Loan

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและทำให้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่อง พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการเปลี่ยนธุรกิจสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 และ SMEs 4.0

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่อง ผู้ประกอบการใหม่หรือที่มีนวัตกรรม ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพหรือมีแนวโน้มเติบโตสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 และ SMEs 4.0 ในกลุ่มธุรกิจ S - Curve และกลุ่มธุรกิจ SMEs ที่ส่งออกหรือขยายธุรกิจในต่างประเทศ ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่มีวงเงินสินเชื่อรวมทุกสถาบันการเงินต่อราย (ไม่รวมกิจการในกลุ่ม) ณ วันยื่นขอสินเชื่อ ไม่เกิน 100 ล้านบาท

ระยะเวลาโครงการ : 21 มีนาคม 2560 ถึงวันที่ 20 มีนาคม 2561

วิธีดำเนินการ : ธพว. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs คิดดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ใน 3 ปีแรก วงเงินสินเชื่อต่อรายไม่เกิน 15 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 7 ปี โดยให้ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ SMEs ที่เข้าร่วมโครงการ คิดค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 1.75 ต่อปี ตลอดอายุการค้ำประกัน 7 ปี โดยในปีที่ 1 รัฐบาลเป็นผู้รับภาระชดเชยค่าธรรมเนียมแทน SMEs ในอัตราร้อยละ 1.75 ต่อปี และในปีที่ 2 – 3 รัฐบาลเป็นผู้รับภาระชดเชยค่าธรรมเนียมแทน SMEs ในอัตราร้อยละ 0.75 ต่อปี

วงเงินสินเชื่อ : 15,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยให้แก่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) และ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จากรัฐบาลรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 2,250 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยต้นทุนเงินให้ ธพว. ในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ใน 3 ปีแรก จำนวนไม่เกิน 900 ล้านบาท

(2) ชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยให้แก่ บสย. ในส่วนต่างระหว่างค่าประกันชดเชยกับค่าธรรมเนียมที่ได้รับจำนวน 862.50 ล้านบาท

(3) ชดเชยค่าธรรมเนียมค้ำประกันให้แก่ บสย. จำนวนไม่เกิน 487.50 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : ธพว. อนุมัติสินเชื่อจำนวน 4,171 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 14,989 ล้านบาท และ บสย. อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 4,085 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 13,573 ล้านบาท

2) โครงการ Transformation Loan เสริมแกร่ง (Soft Loan เครื่องจักร ระยะที่ 2)

วัตถุประสงค์ : เพื่อเงินลงทุน ขยาย ปรับปรุงกิจการ ควบคู่กับเงินทุนหมุนเวียนให้กับผู้ประกอบการ SMEs

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มธุรกิจ 10 S – Curve ที่ต้องการยกระดับปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี และผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการยื่นภาษีกับภาครัฐ

ระยะเวลาโครงการ : 19 ธันวาคม 2560 ถึงวันที่ 18 ธันวาคม 2563

วิธีดำเนินการ : ธนาคารออมสินสนับสนุนเงินอุดหนุนดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการในอัตราร้อยละ 0.1 ต่อปี และสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี วงเงินต่อรายไม่เกิน 50 ล้านบาท ระยะเวลาการกู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 7 ปี ปลอดชำระเงินต้นสูงสุดไม่เกิน 1 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 20,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยต้นทุนเงิน จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 3,395 ล้านบาท ดังนี้

(1) กรณีธนาคารออมสินให้สินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs (วงเงิน 3,000 ล้านบาท) รัฐบาลชดเชยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 420 ล้านบาท

(2) กรณีธนาคารออมสินให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินที่เข้าโครงการ (วงเงิน 17,000 ล้านบาท) รัฐบาลชดเชยในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 2,975 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 3,156 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 19,019 ล้านบาท

3) โครงการสินเชื่อเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน (Local Economy Loan)

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน ลงทุน ขยาย ปรับปรุงกิจการ ให้กับผู้ประกอบการ SMEs

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจเกษตรแปรรูป ธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน หรือธุรกิจเกี่ยวเนื่องการท่องเที่ยว หรือธุรกิจที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นผู้ประกอบการใหม่ หรือมีนวัตกรรม หรือธุรกิจผลิต หรือบริการอื่น ๆ หรือธุรกิจค้าส่ง ค้าปลีก

ระยะเวลาโครงการ : 19 ธันวาคม 2560 ถึงวันที่ 18 ธันวาคม 2564

วิธีดำเนินการ : ธพว. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs คิดดอกเบี้ยในปีที่ 1 – 3 กรณีผู้กู้เป็นบุคคลธรรมดาในอัตรากำหนดขั้นต่ำ (Minimum Loan Rate : MLR) ลบร้อยละ 1.875 ต่อปี กรณีผู้กู้เป็นนิติบุคคล คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ MLR ลบร้อยละ 3.875 ต่อปี สำหรับปีที่ 4 – 10 เป็นไปตามอัตรากำหนดที่ ธพว. กำหนด วงเงินต่อรายไม่เกิน 5 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 10 ปี ปลอดชำระเงินต้นสูงสุดไม่เกิน 2 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 50,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินขดเชยต้นทุนเงินในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ใน 3 ปีแรก
จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 3,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 28,190 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 49,822 ล้านบาท

**4) โครงการฟื้นฟูและเสริมศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับ
Micro SMEs – คนตัวเล็ก**

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs มีแหล่งเงินทุนเพื่อลงทุน ขยายกิจการ
ปรับปรุง ปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินธุรกิจ ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ หรือพัฒนา
กิจการให้มีประสิทธิภาพและมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีปัญหาทางการเงิน เข้าถึงแหล่งเงินทุน
ของสถาบันการเงินได้ยาก ต้องการเงินทุน หรือมีเงินทุนไม่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจหรือเริ่มต้นธุรกิจ

ระยะเวลาโครงการ : 19 ธันวาคม 2560 ถึงจนกว่าจะเต็มวงเงิน

วิธีดำเนินการ : ธพว. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้งบประมาณ
จากกองทุนพัฒนา SME ตามแนวพระราชรัฐ คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี วงเงินต่อรายไม่เกิน 1 ล้านบาท
ระยะเวลากู้ 7 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 8,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 8,746 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 7,996 ล้านบาท

**5) โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรง
และทางอ้อมจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ของธนาคารออมสิน (Soft Loan ออมสิน)**

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับเสริมสภาพคล่องและลงทุนให้แก่
ผู้ประกอบการในธุรกิจที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในธุรกิจที่
ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 และผู้ให้บริการทางการเงิน
ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) ที่มีการช่วยเหลือลูกค้ารายย่อยในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19

ระยะเวลาโครงการ : 10 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564

วิธีดำเนินการ : ธนาคารออมสินสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันการเงิน
คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี และสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs
คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน 100 ล้านบาท แบ่งเป็น

(1) วงเงิน 20 ล้านบาทต่อราย สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป

(2) วงเงิน 100 ล้านบาทต่อราย สำหรับผู้ประกอบการในภาคธุรกิจท่องเที่ยว

(3) วงเงิน 5,000 ล้านบาทต่อราย ไม่เกินร้อยละ 10 ของพอร์ตสินเชื่อ สำหรับ Non-Bank

วงเงินสินเชื่อ : 150,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินขดเชยต้นทุนเงินในอัตราร้อยละ 2.5 เป็นระยะเวลา 2 ปี
จากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 7,500 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : รวมตลอดทั้งโครงการอนุมัติสินเชื่อ 15,718 ราย รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น 143,888 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

(1) ธนาคารออมสินให้สินเชื่อโดยตรง 18,000 ล้านบาท

- ธนาคารออมสินอนุมัติสินเชื่อจำนวน 3,912 ราย เต็มวงเงิน 18,000 ล้านบาท

(2) สำหรับ Non-Bank 60,000 ล้านบาท

- ธนาคารออมสินอนุมัติสินเชื่อจำนวน 32 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 53,888 ล้านบาท และ Non-Bank ให้ความช่วยเหลือลูกค้ารายย่อยจำนวน 2,696,894 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 104,931.45 ล้านบาท

(3) สำหรับ SMEs ทั่วไป 62,000 ล้านบาท

- สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อจำนวน 10,752 ราย เต็มวงเงิน 62,000 ล้านบาท

(4) สำหรับ SMEs ในภาคธุรกิจท่องเที่ยว 10,000 ล้านบาท

- สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อจำนวน 1,022 ราย เต็มวงเงิน 10,000 ล้านบาท

6) โครงการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) (โครงการสินเชื่อ Extra Cash)

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสริมสภาพคล่อง ลงทุน ขยาย ปรับปรุงกิจการ และแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการรายย่อยและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

ระยะเวลาโครงการ : 24 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2564

วิธีดำเนินการ : ธพว. ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ใน 2 ปีแรก วงเงินสินเชื่อต่อรายไม่เกิน 3 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 10 ปี ปลอดชำระเงินต้นสูงสุดไม่เกิน 2 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 10,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายที่เกิดจาก NPLs จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 3,385 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยความเสียหายที่เกิดจาก NPLs ร้อยละ 100 สำหรับ NPLs ไม่เกินร้อยละ 25 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติก่อนวันที่ 28 กันยายน 2564 และร้อยละ 50 ของ NPLs มากกว่าร้อยละ 25 แต่ไม่เกินร้อยละ 40 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติก่อนวันที่ 28 กันยายน 2564

(2) ชดเชยความเสียหายที่เกิดจาก NPLs ร้อยละ 100 สำหรับ NPLs ไม่เกินร้อยละ 40 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2564

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 5,797 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 9,978 ล้านบาท

7) โครงการสินเชื่อฟื้นฟูท่องเที่ยวไทย

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน เสริมสภาพคล่อง ลงทุน ต่อเติม ซ่อมแซม สถานประกอบการ ซื่ออุปกรณ์เพื่อใช้ในการประกอบกิจการของผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวและ Supply Chain รวมถึงธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กและผู้ประกอบการรายย่อยใน ธุรกิจท่องเที่ยวและ Supply Chain เช่น ร้านอาหาร สปา นวดแผนไทย รถรับจ้าง เกสต์เฮาส์ โฮสเทล เป็นต้น รวมถึงธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

ระยะเวลาโครงการ : 18 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2565

วิธีดำเนินการ ธนาคารออมสินให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กและผู้ประกอบการรายย่อยในธุรกิจท่องเที่ยวและ Supply Chain รวมถึงธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3.99 ต่อปี วงเงินต่อรายไม่เกิน 500,000 บาท ระยะเวลากู้ 7 ปี ปลอดชำระเงินต้น 2 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 5,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายที่เกิดจาก NPLs ร้อยละ 100 สำหรับ NPLs ไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติทั้งหมด จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 1,500 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อไปแล้วจำนวน 4,679 ราย รวมเป็นเงิน 1,980 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565)

8) โครงการสินเชื่อ SMEs มีที่ มีเงิน สำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กิจการ และไถ่ถอนจากการขายฝากเอกชน ที่ทำสัญญาขายฝาก

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ในธุรกิจท่องเที่ยวและ Supply Chain และธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ ที่มีที่ดินว่างเปล่า และ/หรือที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดิน

ระยะเวลาโครงการ : 29 มิถุนายน 2564 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2564

วิธีดำเนินการ : ธนาคารออมสินสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและ Supply Chain และธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ โดยใช้หลักประกันเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและไม่ต้องผ่านการตรวจเครดิตบูโร วงเงินสินเชื่อต่อรายไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาประเมินที่ดินของทางราชการสูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.1 ต่อปี ในปีแรก ร้อยละ 0.99 ต่อปี ในปีที่ 2 และร้อยละ 5.99 ต่อปี ในปีที่ 3 ระยะเวลากู้ 3 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 10,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยต้นทุนเงินในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี จากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 600 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 1,376 ราย เต็มวงเงิน 10,000 ล้านบาท

9) มาตรการสินเชื่ออิมใจ

วัตถุประสงค์ : เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารหรือเครื่องดื่มที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการร้านอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นร้านจำหน่ายแบบถาวร เช่น ร้านอาหารในห้างสรรพสินค้า ร้านอาหารที่เปิดในห้างสรรพสินค้าหรืออาคารพาณิชย์ ภัตตาคาร ร้านที่มีลักษณะเป็นบูธ เป็นต้น

ระยะเวลาโครงการ : 6 กรกฎาคม 2564 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564

วิธีดำเนินการ ธนาคารออมสินให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการร้านอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นร้านจำหน่ายแบบถาวร คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3.99 ต่อปี วงเงินสินเชื่อต่อรายสูงสุด 100,000 บาท ระยะเวลากู้ไม่เกิน 5 ปีปลอดชำระเงินต้นและดอกเบี้ย 6 งวดแรก

วงเงินสินเชื่อ : 2,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายที่เกิดจาก NPLs ร้อยละ 100 สำหรับ NPLs ไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินสินเชื่อที่อนุมัติทั้งหมด จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 1,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 31,358 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,935 ล้านบาท

10) มาตรการสินเชื่อเพื่อการลงทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

วัตถุประสงค์ : เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยเฉพาะผู้ประกอบการส่งออกและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (Supply Chain) รวมถึงผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าเครื่องจักรเพื่อการพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิตและเพิ่มศักยภาพของภาคอุตสาหกรรมไทยไปสู่ Industry 4.0 และมีการเติบโตอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการส่งออกและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (Supply Chain) รวมถึงผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าเครื่องจักร

ระยะเวลาโครงการ : 28 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564

วิธีดำเนินการ ธสน. ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการส่งออกและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (Supply Chain) รวมถึงผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าเครื่องจักร คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ใน 2 ปีแรก วงเงินสินเชื่อต่อรายสูงสุด 100 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 7 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 5,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างรายได้ดอกเบี้ยรับจากมาตรการดังกล่าว จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 350.67 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 207 ราย เต็มวงเงิน 5,000 ล้านบาท

11) โครงการสินเชื่อ Exim Biz Transformation Loan

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ต้องการปรับปรุงเครื่องจักรหรือลงทุนในเครื่องจักรใหม่ และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการที่เริ่มฟื้นตัวให้กลับมาประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเสริมสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการทุกขนาดธุรกิจในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม โดยเน้นอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (S – Curve) และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

ระยะเวลาโครงการ : 12 ตุลาคม 2564 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2565

วิธีดำเนินการ ธสน. ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการทุกขนาดธุรกิจที่อยู่ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม โดยเน้นอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (S – Curve) และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ใน 2 ปีแรก วงเงินสินเชื่อต่อรายสูงสุดไม่เกิน 100 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 7 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 5,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยส่วนต่างดอกเบี้ยระหว่างดอกเบี้ยรับในอัตราปกติและดอกเบี้ยรับที่เกิดขึ้นภายใต้โครงการดังกล่าว จากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 575 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อไปแล้วจำนวน 16 ราย รวมเป็นเงิน 437 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565)

12) โครงการสนับสนุน SMEs รายย่อย ผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วัตถุประสงค์ : เพื่อสนับสนุน SMEs ทั่วไปให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน เสริมสภาพคล่องหรือลงทุนขยายกิจการ และสนับสนุน SMEs ในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและบริการเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมขยายกิจการ และยกระดับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการให้บริการ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป และ SMEs ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและบริการและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาโครงการ : 1 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 12 กันยายน 2564

วิธีดำเนินการ : ธพว. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้งบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี วงเงินต่อรายไม่เกิน 3 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมสูงสุดไม่เกิน 7 ปี ปลอดชำระคืนเงินต้นสูงสุดไม่เกิน 1 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 4,890 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 3,245 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,993 ล้านบาท

13) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. Soft Loan)

วัตถุประสงค์ : เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีแหล่งเงินทุนเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs รวมถึงบริษัทที่มีหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่มีวงเงินสินเชื่อรวมกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งไม่เกิน 500 ล้านบาท

ระยะเวลาโครงการ : 19 เมษายน 2563 ถึงวันที่ 18 เมษายน 2564

วิธีดำเนินการ : ธปท. ให้สถาบันการเงินกู้ยืมในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี เพื่อให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อเพิ่มเติมเพื่อเป็นสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีวงเงินสินเชื่อรวมกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งไม่เกิน 500 ล้านบาท ในวงเงินไม่เกินร้อยละ 20 ของยอดสินเชื่อคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2562 คิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี เป็นเวลา 2 ปี โดยผู้ประกอบการ SMEs ไม่ต้องชำระดอกเบี้ยสำหรับสินเชื่อที่ได้รับเพิ่มเติมในระยะ 6 เดือนแรก

วงเงินสินเชื่อ : 500,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติสินเชื่อจำนวน 77,787 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 138,200 ล้านบาท

14) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564 (พ.ร.ก. ฟื้นฟูฯ) ประกอบด้วย 2 มาตรการ ดังนี้

(1) สนับสนุนการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ (มาตรการสินเชื่อฟื้นฟู)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจให้เข้าถึงสินเชื่อในอัตราที่เหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการธุรกิจทั้งที่ไม่มีสินเชื่อและมีสินเชื่อกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งไม่เกิน 500 ล้านบาทหรือมากกว่า ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564

ระยะเวลาโครงการ : 10 เมษายน 2564 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2566

วิธีดำเนินการ : ธปท. ให้สถาบันการเงินกู้ยืมในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี เพื่อให้สถาบันการเงินนำไปปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ คิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี ใน 2 ปีแรก เฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปีตลอดระยะเวลามาตรการ โดยรัฐบาลรับประกันดอกเบี้ยแทนผู้ประกอบการธุรกิจเป็นระยะเวลา 6 เดือน นอกจากนี้ ยังมีกลไกค้ำประกันสินเชื่อของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้ประกอบการธุรกิจ โดยชดเชยความเสียหายสูงสุดร้อยละ 40 ของวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ ค่าธรรมเนียมค้ำประกันสินเชื่อไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยค่าธรรมเนียมไม่เกินร้อยละ 3.5 ตลอดอายุสัญญา

วงเงินสินเชื่อ : 250,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อไปแล้วจำนวน 46,463 ราย รวมเป็นเงิน 151,159 ล้านบาท และ บสย. อนุมัติค้ำประกันไปแล้วจำนวน 30,981 ราย รวมเป็นเงิน 95,535 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565)

(2) มาตรการสนับสนุนการรับโอนทรัพย์สินหลักประกันเพื่อชำระหนี้ (มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประกอบธุรกิจไม่ต้องรับภาระต้นทุนทางการเงินเป็นการชั่วคราว และมีโอกาสกลับมาดำเนินธุรกิจโดยใช้ทรัพย์สินหลักประกันเดิมได้หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 คลี่คลายลง

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินอยู่ก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2564 และมีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน

ระยะเวลาโครงการ : 10 เมษายน 2564 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2566

วิธีดำเนินการ : ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินอยู่ก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2564 และมีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน สามารถยื่นขอโอนทรัพย์สินหลักประกันเพื่อชำระหนี้ในราคาที่ตกลงกับสถาบันการเงิน โดยมีสิทธิเช่าทรัพย์สินเพื่อประกอบธุรกิจต่อไป และมีสิทธิซื้อทรัพย์สินคืนได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันโอนหรือระยะเวลาที่ ธปท. กำหนด

วงเงินสินเชื่อ : 100,000 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : มีลูกหนี้ผ่านเกณฑ์แล้วจำนวน 285 ราย มูลค่ารับโอน 39,569 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565)

2.4.2 มาตรการค้ำประกันสินเชื่อ

มาตรการค้ำประกันสินเชื่อดำเนินการผ่านกลไกการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs และผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินได้อย่างเพียงพอและช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs มากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับวงเงินสินเชื่อตามที่ต้องการ มีสภาพคล่องที่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจและลงทุนขยายกิจการต่อไปได้ ซึ่งมีการดำเนินโครงการดังต่อไปนี้

1) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs ทวิทุน (Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 6) ปรับปรุงใหม่ (PGS ระยะที่ 6 ปรับปรุงใหม่)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจและลงทุนขยายกิจการ และช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs มากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป

ระยะเวลาโครงการ : 1 สิงหาคม 2560 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2561

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 40 ล้านบาท ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี โดยรัฐบาลและสถาบันการเงินร่วมเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมค้ำประกันแทนผู้ประกอบการรายย่อยในช่วง 4 ปีแรก

วงเงินสินเชื่อ : 81,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 8,302.50 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยจากรัฐบาลที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.25 ของวงเงินอนุมัติค่าประกัน จำนวนไม่เกิน 5,062.50 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ใน 4 ปีแรก จำนวนไม่เกิน 3,240 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 21,147 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 81,000 ล้านบาท

2) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 7 (PGS7)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ต้องการสินเชื่อจากสถาบันการเงินแต่มีหลักประกันไม่เพียงพอ ซึ่งจะเป็นการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ให้มีโอกาสเติบโตและเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ และสนองตอบต่อนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อนำไปชำระหนี้เดิมกับสถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป

ระยะเวลาโครงการ : 24 กรกฎาคม 2561 ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2563

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 40 ล้านบาท ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี โดย บสย. สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันที่รัฐบาลจ่ายแทน SMEs ในแต่ละกลุ่มได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ รัฐบาลรับภาระค่าธรรมเนียมค้ำประกันแทน SMEs โดยเฉลี่ยแล้วไม่เกินร้อยละ 2.25 ตลอดอายุการค้ำประกัน

วงเงินสินเชื่อ : 150,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 13,500 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยจากรัฐบาลตลอดอายุโครงการ 10 ปีเป็นเงินจำนวนไม่เกิน 10,125 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs จำนวนไม่เกิน 3,375 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 28,049 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 68,296 ล้านบาท

3) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 8 (PGS8)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจและลงทุนขยายกิจการ และช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs มากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป

ระยะเวลาโครงการ : 20 สิงหาคม 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

วิธีดำเนินการ

(1) โครงการ PGS8 บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 100 ล้านบาท ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี โดย บสย. จ่ายค่าประกันชดเชยตลอดโครงการไม่เกินค่าธรรมเนียมรับตลอดอายุการค้ำประกันโครงการบวกกับงบประมาณการจ่ายชดเชยที่ได้รับการเบิกจ่ายจากรัฐบาลคิดเป็นระดับการจ่ายค่าประกันชดเชยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 30 รวมถึงกำหนดการจ่ายค่าธรรมเนียมแทน SMEs เฉลี่ยทั้งโครงการไม่เกินร้อยละ 3.5 ของวงเงินค้ำประกัน

(2) โครงการ บสย. SMEs สร้างไทย บสย. สามารถค้ำประกันกับลูกหนี้ที่มีศักยภาพแต่มีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง รวมถึงลูกหนี้ที่เป็น NPLs แต่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว และได้รับอนุมัติสินเชื่อเพิ่มเติมจากสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ โดยให้รวมถึงสินเชื่อ Re-finance โดย บสย. จ่ายค่าประกันชดเชยไม่เกินร้อยละ 40 ของวงเงินค้ำประกันโครงการ

วงเงินสินเชื่อ : 150,000 ล้านบาท (โครงการ PGS8 100,000 ล้านบาท และโครงการ บสย. SMEs สร้างไทย 50,000 ล้านบาท)

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาลจำนวนไม่เกิน 24,000 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยจากรัฐบาลอัตราร้อยละ 12.5 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 18,750 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs จำนวนไม่เกิน 5,250 ล้านบาท

ทั้งนี้ บสย. ได้รับจัดสรรงบประมาณชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยเพิ่มเติมจากโครงการสนับสนุน SMEs รายย่อย ผ่านกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีกจำนวน 5,000 ล้านบาท สำหรับการดำเนินโครงการ บสย. SMEs สร้างไทย

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 53,500 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 149,001 ล้านบาท แบ่งเป็น 1) โครงการ PGS8 จำนวน 32,449 ราย จำนวนเงิน 99,001 ล้านบาท และ 2) โครงการ บสย. SMEs สร้างไทย จำนวน 21,051 ราย จำนวนเงิน 50,000 ล้านบาท

4) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 9 (PGS9)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ผ่านกลไกการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่สถาบันการเงินในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs เป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพที่ต้องการสินเชื่อแต่หลักประกันไม่เพียงพอให้มีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการ SMEs ที่มีปัญหาด้านสภาพคล่องให้สามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวจากการแพร่ระบาดของ COVID-19

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการ SMEs ทั่วไป

ระยะเวลาโครงการ : 1 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2565

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 100 ล้านบาท ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี โดยรัฐบาลรับภาระค่าธรรมเนียมแทนผู้ประกอบการ SMEs ปีละไม่เกินร้อยละ 1.75 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 150,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 24,000 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค้ำประกันชดเชยจากรัฐบาลอัตราร้อยละ 12.5 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 18,750 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs จำนวนไม่เกิน 5,250 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อไปแล้วจำนวน 21,582 ราย รวมเป็นเงิน 91,639 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565)

5) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 3 (Micro 3)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยให้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัวผ่านกลไกการค้ำประกันของ บสย. ซึ่งจะเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำและลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาการกู้เงินนอกระบบของผู้ประกอบการรายย่อย

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการรายย่อย

ระยะเวลาโครงการ : 24 กรกฎาคม 2561 ถึงวันที่ 23 กรกฎาคม 2563

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการรายย่อย วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 200,000 บาทรวมทุกสถาบันการเงิน ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันไม่เกินร้อยละ 1 - 2 ต่อปี โดย บสย. เป็นผู้กำหนดค่าธรรมเนียมค้ำประกันตามระดับ

ความเสี่ยงของผู้ประกอบการรายย่อย ทั้งนี้ รัฐบาลรับภาระจ่ายค่าธรรมเนียมค้ำประกันแทนผู้ประกอบการรายย่อยในปีแรก

วงเงินสินเชื่อ : 15,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 3,000 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค้ำประกันชดเชยจากรัฐบาลอัตราร้อยละ 18 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 2,700 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยในอัตรา ร้อยละ 2 ต่อปี ในปีแรก จำนวนไม่เกิน 300 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 190,978 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 15,000 ล้านบาท

6) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ 4 (Micro 4)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยผ่านกลไกการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวจากการแพร่ระบาด COVID-19 ให้ผู้ประกอบการรายย่อยได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน เป็นการลดต้นทุนการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการรายย่อยและช่วยแก้ไขปัญหาการกู้ยืมเงินนอกระบบ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการรายย่อย

ระยะเวลาโครงการ : 1 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2565

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 500,000 บาทรวมทุกสถาบันการเงิน ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อปี โดยรัฐบาลรับภาระค่าธรรมเนียมแทนผู้ประกอบการรายย่อยปีละไม่เกิน ร้อยละ 1.5 ต่อปี เป็นระยะเวลา 2 ปี

วงเงินสินเชื่อ : 25,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 5,750 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค้ำประกันชดเชยจากรัฐบาลอัตราร้อยละ 20 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 5,000 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยจำนวนไม่เกิน 750 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อไปแล้วจำนวน 191,532 ราย รวมเป็นเงิน 21,885 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565)

7) โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการเทคโนโลยี นวัตกรรม (Start-up & Innobiz)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือ SMEs เป้าหมายที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริมเป็นพิเศษในกลุ่มผู้ประกอบการใหม่ (Start-up) และกลุ่มผู้ประกอบการเทคโนโลยีนวัตกรรม (Innobiz) ที่มีศักยภาพให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการใหม่ (Start-up) และผู้ประกอบการเทคโนโลยี นวัตกรรม (Innobiz)

ระยะเวลาโครงการ : 26 กุมภาพันธ์ 2562 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการเทคโนโลยีนวัตกรรม วงเงินค้ำประกันต่อรายไม่เกิน 40 ล้านบาท ค้ำประกันไม่เกิน 10 ปี ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อปี โดย บสย. สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันที่รัฐบาลจ่ายแทน SMEs ในแต่ละปีตามความเหมาะสมของแต่ละระดับความเสี่ยงของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ รัฐบาลรับภาระจ่ายค่าธรรมเนียมค้ำประกันแทนผู้ประกอบการไม่เกินร้อยละ 2 ตลอดอายุการค้ำประกัน

วงเงินสินเชื่อ : 8,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 1,360 ล้านบาท ดังนี้

(1) ชดเชยการจ่ายค่าประกันชดเชยจากรัฐบาลอัตราร้อยละ 15 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 1,200 ล้านบาท

(2) ชดเชยค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการอัตราร้อยละ 2 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จำนวนไม่เกิน 160 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 3,640 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 6,457 ล้านบาท

8) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะพิเศษ Soft Loan พลัส (PGS Soft Loan พลัส)

วัตถุประสงค์ : เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเข้าถึงสินเชื่อตาม พ.ร.ก. Soft loan และ Soft Loan ออมสิน ได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอตามความต้องการ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 และเกิดความคล่องตัวในการอนุมัติสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs ตาม พ.ร.ก. Soft Loan และ Soft Loan ออมสิน

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตาม พ.ร.ก. Soft Loan และ Soft Loan ออมสิน แต่ยังไม่ได้รับสินเชื่อตามโครงการดังกล่าว

ระยะเวลาโครงการ : 18 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564

วิธีดำเนินการ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตาม พ.ร.ก. Soft Loan และ Soft Loan ออมสิน คิดอัตราค่าธรรมเนียมร้อยละ 1.75 ต่อปี ค้ำประกัน 8 ปี โดยเริ่มค้ำประกันและเก็บค่าธรรมเนียมในต้นปีที่ 3 นับจากวันที่ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับสินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ : 57,000 ล้านบาท

งบประมาณ : วงเงินชดเชยความเสียหายตามที่เกิดขึ้นจริงจากการจ่ายค้ำประกัน ชดเชยอัตราไม่เกินร้อยละ 16 ของวงเงินอนุมัติค้ำประกัน จากรัฐบาล จำนวนไม่เกิน 9,120 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน : อนุมัติค้ำประกันสินเชื่อจำนวน 4,726 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 6,950 ล้านบาท

บทที่ 3

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ ภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการนำเสนอ (1) ชุดข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ (2) แนวคิดในการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs และ (3) การวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ชุดข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์

3.1.1 ภาพรวมของข้อมูล

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดให้สถาบันการเงิน (Financial Institutions : FIs) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialised Financial Institutions : SFIs) นำส่งชุดข้อมูลสินเชื่อธุรกิจ และภาระผูกพันรายสัญญา โดยที่ผ่านมา ธปท. ได้กำหนดให้ FIs และ SFIs นำส่งชุดข้อมูล ดังนี้

1) ชุดข้อมูล DS_LAR : Loan Arrangement ซึ่งเป็นข้อมูลเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้แต่ละราย ที่มีวงเงินให้สินเชื่อหรือยอดคงค้างตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ จำนวนเงินให้สินเชื่อขึ้นอยู่กับขนาดและพันธกิจของ SFIs ด้วย โดยธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ธสน. ธอท. และ บสย. จะรายงานเงินให้สินเชื่อตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ส่วน ธ.ก.ส. และ ธพว. ที่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและ SMEs รายงานเงินให้สินเชื่อตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขที่สัญญา ประเภทของเงินให้สินเชื่อ ประเภทธุรกิจแบ่งตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities: ISIC Code) เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี วันที่ทำสัญญา วัตถุประสงค์ในการกู้ ประเภทการจัดชั้นประเภทหลักประกัน มูลค่าหลักประกันรวม วงเงินสินเชื่อ ยอดเงินคงค้างสินเชื่อ เป็นต้น

2) ชุดข้อมูล DS_SMD : SMEs Data ซึ่งเป็นรายงานข้อมูลเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพันเพื่อประกอบธุรกิจเป็นรายสัญญาสำหรับวงเงินให้สินเชื่อและยอดคงค้างต่ำกว่า 20 ล้านบาท โดย ธ.ก.ส. และ ธพว. จะรายงานเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพันที่มีวงเงินต่ำกว่า 5 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา วันที่ทำสัญญา ประเภทธุรกิจแบ่งตาม ISIC Code วงเงินสินเชื่อหรือภาระผูกพัน ยอดเงินคงค้างสินเชื่อหรือภาระผูกพัน ประเภทการจัดชั้น ประเภทหลักประกัน มูลค่าหลักประกันรวม เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

3) ชุดข้อมูล DS_SMP: SMEs Profile ซึ่งเป็นข้อมูลลูกค้าหรือลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจรายสัญญา โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี อำเภอดั้ง สถานประกอบการหลัก ราคาตามบัญชีที่ดิน ราคาตามบัญชีสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน รายได้ภายในประเทศ รายได้ในต่างประเทศ เป็นต้น

ตารางที่ 3.1 สินเชื่อธุรกิจและการผูกพันรายสัญญาที่ต้องรายงาน ธปท.

สถาบันการเงิน	ชุดข้อมูล		
	DS_LAR	DS_SMD	DS_SMP
1. FIs	≥20 ล้านบาท	<20 ล้านบาท	ทุกสัญญา
2. SFIs			
2.1 ธนาคารออมสิน ธอส. ธสน. ธอท. และ บสย. 2.2 ธ.ก.ส. และ ธพว.	≥20 ล้านบาท ≥5 ล้านบาท	<20 ล้านบาท <5 ล้านบาท	

ที่มา: ธปท.

สำหรับการจัดขนาดของวิสาหกิจสามารถนำรายละเอียดของลูกค้าแต่ละรายในชุดข้อมูลข้างต้นมาพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 (กฎกระทรวงฯ) โดยหากวิสาหกิจที่มีการจ้างงานและรายได้ต่อปีเกินกว่าที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ จะถูกจัดให้เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การจัดขนาดของวิสาหกิจ

	ขนาดย่อม		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	การจ้างงาน	รายได้ต่อปี	การจ้างงาน	รายได้ต่อปี	การจ้างงาน	รายได้ต่อปี
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	มากกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน	100 – 500 ล้านบาท	มากกว่า 200 คน	มากกว่า 500 ล้านบาท
กิจการให้บริการ/ การค้าส่ง/ การค้าปลีก	ไม่เกิน 30 คน	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	มากกว่า 30 คน แต่ไม่เกิน 100 คน	50 – 300 ล้านบาท	มากกว่า 100 คน	มากกว่า 300 ล้านบาท

ที่มา: กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562

3.1.2 ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

1) ขอบเขตของข้อมูล

กระทรวงการคลังโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) มีหน้าที่กำกับดูแลด้านนโยบายของ SFIs และกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้ ธปท. ทำหน้าที่กำกับดูแลความมั่นคงทางการเงิน การกำกับ

ดูแลความเสี่ยง และการออกหลักเกณฑ์กำกับดูแล SFIs โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกอบกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อ SMEs เป็นข้อมูลรายสัญญา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรายบุคคล สศค. จึงได้รับข้อมูลสินเชื่อ SMEs จาก ธปท. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ SFIs เท่านั้น ดังนั้น งานวิจัยฉบับนี้จะ นำชุดข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP ของ SFIs 6 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. ธอส. ธพว. ธสน. และ ธอท. มาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลสินเชื่อ SMEs เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม ประเมิน สถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ในระบบธนาคารของไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

2) ลักษณะของชุดข้อมูลดิบ

2.1) ชุดข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP เป็นชุดข้อมูลดิบไฟล์นามสกุล xml ความถี่การนำส่งคือรายเดือน โดยครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ปีปฏิทิน 2561 – 2564

2.2) ชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD เป็นการแสดงข้อมูลสินเชื่อคงค้างรายสัญญา ที่จะระบุถึงสถานะสินเชื่อ โดยการนำส่งข้อมูลในแต่ละเดือนอาจประกอบด้วยไฟล์นามสกุล xml มากกว่า 1 ไฟล์ได้ เช่น ชุดข้อมูล DS_SMD ของธนาคารออมสิน ณ มกราคม 2563 มีไฟล์นามสกุล xml จำนวน 3 ไฟล์ เป็นต้น

2.3) ชุดข้อมูล DS_SMP เป็นการแสดงรายละเอียด และคุณลักษณะของลูกค้าหรือลูกหนี้ ซึ่งจะเชื่อมโยงกันกับทั้งชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD โดยการนำส่งชุดข้อมูล DS_SMP จะเป็นราย เดือน และจะนำส่งเฉพาะรายการที่มีการปรับปรุงข้อมูลเท่านั้น เช่น หากข้อมูลของนาย ก มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ในเดือนมกราคม 2563 และเดือนมีนาคม 2564 ชุดข้อมูล DS_SMP จะแสดงข้อมูลของ นาย ก เฉพาะเดือนมกราคม 2563 และเดือนมีนาคม 2564 เท่านั้น เป็นต้น

3) การจัดทำข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลดิบ (ชุดข้อมูล DS_LAR DS_SMD DS_CAR และ DS_SMP) มาเรียบเรียงเพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

3.1) เชื่อมชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD เข้าด้วยกันโดยตรง

3.2) เชื่อมชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD เข้ากับชุดข้อมูล DS_SMP โดยพิจารณาจาก “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” และถ้าหากบางเดือนชุดข้อมูล DS_SMP ไม่มี “เลขที่แสดงตนของ คู่สัญญา” ที่ตรงกันกับชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD จะให้ใช้รายละเอียดของชุดข้อมูล DS_SMP จากเดือนก่อนหน้าที่มีข้อมูล เช่น หากรายการ “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” ที่ 11111111 ในชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD ณ มกราคม 2563 ไม่มีระบุไว้ใน “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” ภายใตชุดข้อมูล DS_SMP ณ มกราคม 2563 ก็ให้พิจารณา “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” ในชุดข้อมูล DS_SMP จากชุด ข้อมูลย้อนหลังไปจนกว่าจะมี “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” ที่ 11111111 ปรากฏ ในชุดข้อมูล DS_SMP เป็นต้น

3.3) การจัดขนาด SMEs ตามกฎกระทรวงฯ (ตารางที่ 3.2) โดยพิจารณาจากชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD ที่เชื่อมโยงกับชุดข้อมูล DS_SMP แล้ว

อนึ่ง คณะผู้วิจัยกำหนดให้ข้อมูลดิบที่เรียบเรียงแล้วเรียกว่า “ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์”

4) ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์

ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ เป็นชุดข้อมูลรายเดือนในไฟล์นามสกุล CSV โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1) สรุปข้อเท็จจริงของข้อมูล SMEs สมบูรณ์

4.1.1) จำนวนรายการปี 2562 มีทั้งสิ้นประมาณ 2 ล้านรายการ และปี 2563 มีทั้งสิ้นประมาณ 3 ล้านรายการ

4.1.2) ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ มีจำนวนรายการทั้งสิ้นประมาณ 3 ล้านรายการต่อเดือน มี “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” จำนวนประมาณ 1 ล้านรายการ ต่อเดือน และมียอดสินเชื่อกค้างที่จำนวนประมาณ 1 ล้านล้านบาท ต่อเดือน

4.2) สรุปรายละเอียดรายการที่สำคัญ

รายละเอียดของรายการที่สำคัญของชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ ปรากฏดังตาราง 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 สรุปรายละเอียดของรายการภายใต้ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์

Data Element (field)	คำอธิบาย
Organization Id	รหัสสถาบันการเงินผู้ส่งข้อมูล รายงานตามรหัสมาตรฐานของสถาบันการเงิน
Data Set Date	วันที่ของชุดข้อมูล
Primary Involved Party Id	เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา
Arrangement Contract Date	วันที่ทำสัญญา
Arrangement Business Type	ประเภทธุรกิจที่ขอวงเงินสินเชื่อ หรือภาระผูกพัน ซึ่งอาจจะต่างจากประเภทธุรกิจของผู้กู้ ใช้รหัสมาตรฐานประเภทธุรกิจ (ISIC-BOT Rev. 4.0)
Arrangement Type	ประเภทของสัญญาที่เป็นเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพัน ทั้งนี้ ภาระผูกพันให้รายงานเฉพาะ "การรับอวัลต์ตัวเงิน (018056)", "การรับรองตัวเงิน (018057)" และ "การค้าประกันการกู้ยืมเงิน (018059)" เท่านั้น
Contract Amount	วงเงินสินเชื่อหรือภาระผูกพัน (จำนวนเงินตามสัญญา) (ลูกหนี้แต่ละราย จะมี Contract Amount และ Outstanding Amount ต่ำกว่า 20 ล้านบาท ให้นับเงินให้สินเชื่อ ทุกประเภทตาม (Classification Name : Arrangement Type)
Outstanding Amount	ยอดเงินคงค้างสินเชื่อหรือยอดเงินคงค้างภาระผูกพัน

Data Element (field)	คำอธิบาย
	- ลูกหนี้แต่ละราย จะมี Contract Amount และ Outstanding Amount ต่ำกว่า 20 ล้านบาท ให้นำเงินให้สินเชื่อ ทุกประเภทตาม (Classification Name : Arrangement Type) - ลูกหนี้แต่ละราย จะมี Outstanding Amount ต่ำกว่า 20 ล้านบาท ให้นำภาระผูกพันทุกประเภทตาม รายงานเฉพาะ 018056 – การรับอวัลต์เงิน , 018057 – การรับรองตัวเงิน , 018059 – การค้าประกันการกู้ยืมเงิน เท่านั้น
Arrangement Maturity Date	วันที่สัญญาครบกำหนด
Asset Classification Type	การจัดชั้นสินเชื่อ ได้แก่ ปกติ กล่าวถึงเป็นพิเศษ ต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ
Collateral Type	ประเภทหลักประกัน เช่น ที่ดิน, โรงงาน, พันธบัตร เป็นต้น (กรณีใช้หลักประกันชุดเดียวกันเป็นประกันหลายสัญญาให้รายงานไว้ที่สัญญาใดสัญญาหนึ่ง)
Collateral Value Amount	มูลค่าหลักประกันรวม (ราคาประเมิน) หรือ วงเงินค้ำประกัน
Main Factory Location	รหัสที่ตั้งสถานประกอบการหลัก Data Type = Location Code ให้รายงานด้วยรหัสอำเภอตามการแบ่งเขตกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กรณีที่มีทั้งสำนักงานและโรงงาน ให้รายงานด้วยรหัสที่ตั้งของโรงงาน หรือถ้ามีโรงงานมากกว่า 1 แห่ง ให้รายงานรหัสที่ตั้งของโรงงานหลัก
Land Price	ราคาตามบัญชีของที่ดิน (กรณีไม่มีให้รายงาน = "0" (ศูนย์))
Fixed Assets	ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ถาวรอื่น (ไม่รวมราคาที่ดิน) (กรณีไม่มีให้รายงาน = "0" (ศูนย์))
Labor	จำนวนพนักงาน / แรงงานของกิจการ Data Type = Number ให้รายงานทั้ง พนักงานและลูกจ้างที่กิจการมีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือน โดยไม่นับรวมพนักงานจากการใช้บริการจากบุคคลภายนอก (Outsourcing) สำหรับนิติบุคคล ไม่นับรวมกรรมการของนิติบุคคลที่ได้รับผลตอบแทนที่เป็นเบี้ยประชุม

Data Element (field)	คำอธิบาย
Domestic Income	รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการหรือการประกอบธุรกิจอื่นๆ ภายในประเทศ (ต่อปี) 1. กรณีที่ไม่สามารถแยกสัดส่วนได้ชัดเจนว่ารายได้มาจากในประเทศหรือต่างประเทศ ให้รายงานตามแหล่งรายได้หลัก (กรณีที่รายได้หลักมาจากในประเทศ) เช่น กรณีที่รายได้เกิดจากประกอบธุรกิจตามชายแดนประเทศ และไม่สามารถแยกสัดส่วนได้ชัดเจนว่ารายได้มาจากประเทศใด ให้รายงานเป็นรายได้ในประเทศ เป็นต้น 2. กรณีเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนใหม่ (ยังไม่ครบรอบปีบัญชี) ให้รายงานตามประมาณการของสถาบันการเงิน (กรณีที่รายได้หลักมาจากในประเทศ) 3. กรณีเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนครบรอบปีบัญชีแล้ว ให้ใช้ข้อมูลตามงบการเงินที่จัดส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (กรณีที่รายได้หลักมาจากในประเทศ) จำนวนเงิน หน่วย จะเป็น บาท (กรณีไม่มีให้รายงาน = "0" (ศูนย์))
Export Income	รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการ หรือการประกอบธุรกิจอื่นๆ ในต่างประเทศ (ต่อปี) 1. กรณีไม่สามารถแยกสัดส่วนได้ชัดเจนว่ามาจากในประเทศหรือต่างประเทศ ให้รายงานตามแหล่งรายได้หลัก (กรณีที่รายได้หลักมาจากต่างประเทศ) 2. กรณีเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนใหม่ (ยังไม่ครบรอบปีบัญชี) ให้รายงานตามประมาณการของสถาบันการเงิน (กรณีที่รายได้หลักมาจากต่างประเทศ) 3. กรณีเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนครบรอบปีบัญชีแล้ว ให้ใช้ข้อมูลตามงบการเงินที่จัดส่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (กรณีที่รายได้หลักมาจากต่างประเทศ) จำนวนเงิน หน่วย จะเป็น บาท (กรณีไม่มีให้รายงาน = "0" (ศูนย์))
Business Size	ขนาดของวิสาหกิจ ประกอบด้วยขนาด เล็ก กลางหรือ ใหญ่
Per Capita	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita)

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

4.3) ข้อจำกัดของชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์

ข้อมูล “รายได้ ” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “มูลค่าที่ดิน” ไม่ครบถ้วนทุกรายการ

3.2 แนวคิดในการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2.1 หลักการ

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 พบว่า ธนาคารหรือผู้ปล่อยสินเชื่อจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ (1) อายุกิจการ (2) ผลการดำเนินการ (3) หลักประกัน (4) สถานะเครดิต และ (5) คุณลักษณะประกอบอื่น ๆ เช่น ประเภทธุรกิจ พื้นที่ประกอบกิจการ เป็นต้น ดังนั้นในการวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs คณะผู้วิจัยจะประเมินจากชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์โดยตรง (Data Description) ซึ่งชุดข้อมูลนี้สามารถอธิบายปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ได้ใน 3 มิติ ได้แก่ (1) หลักประกัน (2) สถานะเครดิต และ (3) คุณลักษณะประกอบอื่น ๆ (เช่น ประเภทธุรกิจ พื้นที่ประกอบกิจการ เป็นต้น)

3.2.2 ข้อจำกัดแนวคิด

1) การใช้ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ ยังมีข้อจำกัดในการอธิบายปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs เนื่องจาก ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ ไม่มีข้อมูลครอบคลุมไปถึงข้อมูลด้าน (1) อายุกิจการ และ (2) ผลการดำเนินการของผู้กู้

2) แม้ว่า ชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ จะมีข้อมูลรายได้ ซึ่งอาจนำไปใช้อธิบายปัจจัยด้านผลการดำเนินการได้ แต่ด้วยข้อมูล “รายได้” ไม่ครบถ้วนทุกรายการ การวิเคราะห์ปัจจัยด้านรายได้จึงจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินจากชุดข้อมูลที่มีรายได้ และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้

3) เนื่องด้วยชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ มีจำนวนข้อมูล ประมาณ 5 ล้านรายการ ดังนั้นการเพิ่มปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงอาจไม่สามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบระยะเวลาดำเนินงานของโครงการนี้ ดังนั้น การวิเคราะห์ตัวแปรที่กระทบต่อปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจึงจำกัดเฉพาะตัวแปรตามตารางที่ 3.3 เท่านั้น

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs

การประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs จะวิเคราะห์จากข้อมูลโดยตรง ร่วมกับแบบจำลองทางเศรษฐมิติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) หลักการ

การประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs ในรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรงจะเป็นการนำข้อมูลสินเชื่อ SMEs รายบุคคลของ SFIs มาจัดสรรมายึดเงื่อนไขที่กำหนด (Pivot Table) โดยใช้โปรแกรม Power Pivot Microsoft Excel และ Power Query Microsoft Excel ซึ่งผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงข้อเท็จจริงในมิติต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

2) ตัวแปรปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs (ตัวแปรตาม)

คณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์ตัวชี้วัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs จากตัวแปรตาม ได้แก่ (1) ยอดสินเชื่อคงค้าง (2) วงเงินสินเชื่อ (3) มูลค่าหลักประกัน (4) จำนวนเลขที่แสดงตนของคู่สัญญา หรือจำนวนรายสัญญา และ (5) อายุสินเชื่อ โดยจะพิจารณาในรูปแบบของอัตราส่วน ดังนี้

1) อัตราส่วนของยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ (ร้อยละ) : สะท้อนถึงผู้กู้มีการใช้วงเงินสินเชื่ออย่างเต็มประสิทธิภาพหรือไม่

2) อัตราส่วนของวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (ร้อยละ) : สะท้อนถึงผู้กู้จำเป็นต้องมีหลักประกันมูลค่าเท่าใดเพื่อให้ได้รับวงเงินกู้

3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (บาท) : แสดงถึงค่าเฉลี่ยวงเงินต่อราย

4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ปี) : แสดงถึงค่าเฉลี่ยอายุสินเชื่อต่อราย

5) สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้างต่อยอดสินเชื่อคงค้างทั้งหมด (ร้อยละ) : เปรียบเทียบยอดสินเชื่อคงค้างแต่ละรายการ

6) สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อวงเงินสินเชื่อทั้งหมด (ร้อยละ) : เปรียบเทียบยอดวงเงินสินเชื่อแต่ละรายการ

7) มูลค่ายอดสินเชื่อคงค้าง: แสดงข้อเท็จจริงของมูลค่ายอดสินเชื่อคงค้าง

8) มูลค่าวงเงินสินเชื่อ: แสดงข้อเท็จจริงของมูลค่าวงเงินสินเชื่อ

9) มูลค่าหลักประกัน: แสดงข้อเท็จจริงของมูลค่าหลักประกัน

10) จำนวนรายสัญญา: แสดงข้อเท็จจริงของจำนวนรายสัญญา

3) ตัวแปรด้านเวลาและคุณสมบัติ (ตัวแปรต้น)

ตัวชี้วัดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs หรือตัวแปรตามข้างต้นจะแปรผันไปตามปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ในมิติต่าง ๆ หรือตัวแปรต้น ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 มิติหลัก คือ (1) มิติด้านเวลา และ (2) มิติด้านคุณลักษณะของผู้กู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1) มิติด้านเวลา

ด้วยชุดข้อมูล SMEs สมบูรณ์ จะแสดงข้อมูลสินเชื่อ SMEs คงค้างในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้ข้อมูลเดือนธันวาคม 2562 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะมีการระบาดของ COVID-19 และข้อมูลเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปของ SMEs ในช่วงก่อนที่จะมีการระบาดของ COVID-19 และช่วงที่มีการระบาดของ COVID-19

3.2) มิติด้านคุณลักษณะ

มิติด้านคุณลักษณะจะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) ประเภทอุตสาหกรรม (2) การจัดชั้นสินเชื่อ (3) ประเภทหลักประกัน (4) กลุ่ม GPP per Capita (มิติด้านรายได้) (5) ประเภทสินเชื่อ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามตาราง 3.4 ดังนี้

ตารางที่ 3.4 มิติปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs (มิติแรก)

ตัวแปรต้น	มิติหลัก	มิตีย่อย
1. อุตสาหกรรม	(1) การเกษตร (2) การผลิต (3) การค้าปลีก (4) การบริการ	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน การผลิต ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล การก่อสร้าง การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ การศึกษา กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน ซึ่งไม่สามารถจำแนกกิจกรรมได้อย่างชัดเจน กิจกรรมขององค์กรระหว่างประเทศและภาคีสมาชิก
2. การจัดชั้น สินเชื่อ	(1) จัดชั้นปกติ (2) จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) (3) จัดชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)	
3. หลักประกัน	(1) รถ เรือ เครื่องจักร (2) เงินสด เงินฝาก (3) ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ ดอกเบี้ย (4) ไม่มีหลักประกัน (5) นิติ/บุคคล คำ (6) ที่ดิน/สปส/อาคารชุด (7) บสย.	เครื่องจักร เงินฝากออมทรัพย์ เงินสด เรือสินค้าเรือขนทรายหรือเรือยนต์ทุกประเภท เอกสารแสดงความผูกพันในลูกหนี้ของผู้กู้ยืม เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับใบฝากประจำหรือบัญชีเงินฝากประจำ ใบแสดงสิทธิการรับเงิน ใบฝากประจำหรือบัญชีเงินฝากประจำ ใบรับสินค้าใบประทวนสินค้า ใบสำคัญแสดงสิทธิในเงินปันผลหรือดอกเบี้ยจากหลักทรัพย์

ตัวแปรต้น	มิตหลัก	มิตย่อย
	(8) อื่น ๆ	ไม่มีหลักประกัน การค้าประกัน (บุคคลธรรมดา) การค้าประกัน (นิติบุคคล) การค้าประกัน (ภาครัฐ) การอวัลและการรับรอง ตัวเงินที่ธนาคารบริษัทเงินทุนและสถาบันการเงินอื่นอวัลหรือรับรอง ตัวแลกเงินของบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้กู้ยืม ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง บัตรเงินฝาก พันธบัตร รถจักรยานยนต์หรือทะเบียนรถ รถยนต์หรือทะเบียนรถ ลิขสิทธิ์ สถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ สิทธิการเช่าอาคารและที่ดิน สิทธิบัตร สินค้า หลักประกันที่ไม่สามารถแยกประเภทได้ อาคารชุด อาคารสิ่งปลูกสร้าง อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์
4. กลุ่ม GPP per Capita	(1) กลุ่มควินไทล์ (Quintile) 1 (2) Quintile 2 (3) Quintile 3 (4) Quintile 4 (5) Quintile 5	
5. ประเภทสินเชื่อ	(1) เงินเบิกเกินบัญชี (2) เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ (3) เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก (4) เงินให้สินเชื่ออื่น (5) เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน (6) การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) (7) ตัวเงินค่าสินค้า	

ตัวแปรต้น	มิตหลัก	มิตย่อย
	(8) ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท (9) ตัวเงินค่าสินค้าออก (10) ตัวเงินอื่นๆ (11) ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) (12) ลูกหนี้อื่นๆ	

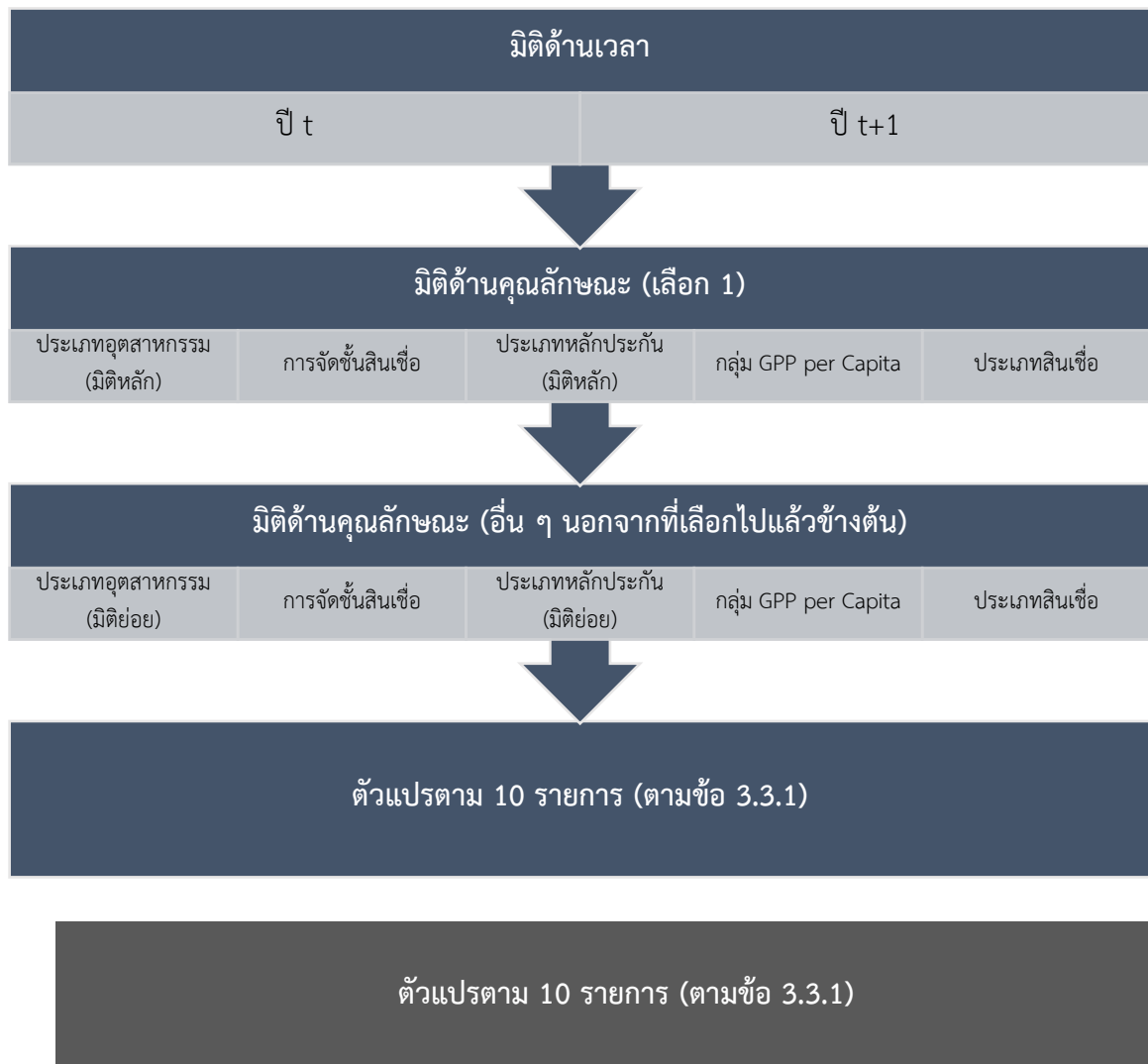
ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

อนึ่ง การวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากตัวแปรต้น คณะผู้วิจัยจะพิจารณาจากตัวแปรต้นที่เป็นมิตหลักหรือมิตรอง ตามความเหมาะสม

4) โครงสร้างแนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวคิดการวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงค่าตัวแปรตาม (10 รายการตามข้อ 3.3.1) ที่ผ่านการคัดกรองตามมิตด้านเวลา และมิตด้านคุณลักษณะ โดยสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 โครงสร้างแบบจำลอง

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

5) ตัวอย่างการแสดงผลและการวิเคราะห์

เนื่องด้วยข้อจำกัดในด้านเวลาการจัดทำข้อมูลจึงทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้เฉพาะเดือนมกราคม 2564 ดังนั้น ในเบื้องต้นคณะผู้วิจัยจึงขอเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์และการแสดงผลข้อมูลของสถานะสินเชื่อคงค้าง SMEs ณ เดือนมกราคม 2564 โดยไม่นำเสนอข้อมูลในมิติด้านเวลา ทั้งนี้ มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ในเบื้องต้น ดังนี้

5.1) การวิเคราะห์จะพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรม

5.1.1) ภาพรวม

5.1.1.1) วงเงินสินเชื่อเพื่อการเกษตร/การผลิตมีสัดส่วนสูงที่สุดที่ 496,390 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.2 ของวงเงินสินเชื่อทั้งหมด รวมทั้งยังมีจำนวนรายสัญญาสูงที่สุดที่กว่า 2.8 ล้านรายสัญญา

5.1.1.2) สัดส่วนของสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของภาคการเกษตร/การผลิตมีสัดส่วนสูงที่สุดที่ร้อยละ 87.4 รองลงมาเป็นภาคการบริการที่ร้อยละ 79.5 และภาคบริการมีการใช้วงเงินน้อยที่สุดที่ร้อยละ 64.0

5.1.1.3) สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันของภาคบริการสูงที่สุดที่ร้อยละ 27 ในขณะที่ภาคการเกษตร/การผลิตมีจำนวนเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น

5.1.1.4) ภาคบริการมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสัญญาสูงที่สุดที่ประมาณ 1.2 ล้านบาทต่อรายสัญญา ในขณะที่ภาคการค้าและบริการอยู่ที่ 385,736 บาทต่อรายสัญญา และ 248,891 บาทต่อรายสัญญา ตามลำดับ

5.1.1.5) ภาคบริการมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยรายสัญญาสูงที่สุดอยู่ที่ 8.9 ปี ในขณะที่ภาคการค้าและบริการอยู่ที่ 6.8 ปีต่อรายสัญญา และ 5.8 ปีต่อรายสัญญา

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทอุตสาหกรรม

รายการ	สินเชื่อคงค้าง/ วงเงิน สินเชื่อ	วงเงิน สินเชื่อ/ มูลค่า หลักประกัน	วงเงิน สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (บาท)	อายุ สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (ปี)	สัดส่วน วงเงิน	สัดส่วน สินเชื่อ คงค้าง	วงเงิน สินเชื่อ (ล้าน บาท)	สินเชื่อคง ค้าง (ล้าน บาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนสัญญา (ราย)
การค้า	79.5%	25%	385,736	6.8	19.0%	19.2%	218,990	174,098	862,224	567,720
การบริการ	64.0%	27%	1,266,211	8.9	31.9%	26.0%	368,381	235,855	1,374,694	290,932
การเกษตร/ การผลิต	87.4%	1%	248,891	5.8	49.2%	54.8%	568,106	496,390	46,301,590	2,282,546

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

5.1.2) การพิจารณาร่วมกับการจัดชั้นสินเชื่อ

5.1.2.1) ภาคบริการมีสัดส่วน SM และ NPL สูงที่สุดที่ร้อยละ 3.1 และร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

5.1.2.2) NPL ภาคการค้ามีสัดส่วนสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อสูงที่สุดที่ร้อยละ 79.3 ในขณะที่ภาคการบริการมีสัดส่วนสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อต่ำที่สุดที่ร้อยละ 68.7

5.1.2.3) SM ภาคการค้ามีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันสูงที่สุดที่ร้อยละ 109 ในขณะที่ภาคการบริการมีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันต่ำที่สุดที่ร้อยละ 42 ในกรณีสินเชื่อจัดชั้นปกติ ภาคการเกษตร/การผลิตมีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันต่ำที่สุดที่ร้อยละ 1 และภาคการค้ามีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันสูงที่สุดที่ร้อยละ 24 กล่าวคือสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันแปรผันโดยตรงกับระยะเวลาการค้างชำระหนี้ หมายถึง SMEs ที่มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันสูงจะมีโอกาสที่จะค้างชำระหนี้สูงกว่า SMEs ที่มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันต่ำ

5.1.2.4) SM ภาคบริการมีวงเงินสินเชื่อต่อรายสัญญาสูงที่สุดที่กว่า 1.8 ล้านบาทต่อราย ในขณะที่ สินเชื่อการจัดชั้นปกติของภาคการผลิตมีวงเงินสินเชื่อต่อรายสัญญาต่ำที่สุดที่ 235,523 บาทต่อรายสัญญา เท่านั้น

5.1.2.5) SM ภาคบริการมีวงเงินสินเชื่อต่อรายสัญญาสูงที่สุดที่กว่า 1.8 ล้านบาทต่อราย ในขณะที่ สินเชื่อการจัดชั้นปกติของภาคการเกษตร/การผลิตมีวงเงินสินเชื่อต่อรายสัญญาต่ำที่สุดที่ 235,523 บาทต่อรายสัญญา เท่านั้น

5.1.2.6) SM ภาคบริการมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสัญญาสูงที่สุดที่ 9.5 ปี ในขณะที่ สินเชื่อการจัดชั้นปกติของภาคการผลิตมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสัญญาต่ำที่สุดที่ 5.8 ปี เท่านั้น

ตารางที่ 3.6 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทอุตสาหกรรมและการจัดชั้นสินเชื่อ

ประเภท	รายการ	สินเชื่อ คงค้าง/ วงเงิน สินเชื่อ	วงเงิน สินเชื่อ/ มูลค่า หลักประกัน	วงเงิน สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (บาท)	อายุ สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (ปี)	สัดส่วน วงเงิน	สัดส่วน สินเชื่อ คงค้าง	วงเงิน สินเชื่อ (ล้านบาท)	สินเชื่อคง ค้าง (ล้านบาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนสัญญา (ราย)
การค้า	จัดชั้นปกติ	79.8%	24%	382,601	6.9	89.9%	90.2%	196,831	157,020	826,977	514,454
	SM	67.4%	109%	400,978	7.2	1.9%	1.6%	4,068	2,741	3,730	10,146
	NPL	79.3%	57%	419,547	6.3	8.3%	8.2%	18,091	14,337	31,517	43,120
การบริการ	จัดชั้นปกติ	63.2%	25%	1,238,638	9.1	89.7%	88.6%	330,517	208,919	1,320,175	266,839
	SM	78.7%	42%	1,872,803	9.5	2.5%	3.1%	9,214	7,254	21,897	4,920
	NPL	68.7%	88%	1,494,304	7.1	7.8%	8.3%	28,650	19,682	32,622	19,173
การเกษตร/ การผลิต	จัดชั้นปกติ	88.0%	1%	235,523	5.8	92.6%	93.3%	526,295	463,340	46,214,519	2,234,580
	SM	83.3%	46%	1,056,692	6.9	1.6%	1.5%	8,941	7,445	19,269	8,461
	NPL	77.9%	48%	832,049	6.3	5.8%	5.2%	32,870	25,605	67,803	39,505

ที่มา: คณะผู้วิจัย

5.1.3) การวิเคราะห์ในเบื้องต้น

จากข้อมูลตามตาราง 3.5 และ 3.6 จะเห็นว่า สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวมในแต่ละกลุ่ม การค้า การบริการ และภาคการเกษตร/การผลิต ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก โดยสินเชื่อต่อสินเชื่อทั้งหมดของภาคการเกษตร/การผลิต มีสัดส่วนร้อยละ 49.2 ในขณะที่ สินเชื่อภาคการค้าและการบริการ มีสัดส่วนร้อยละ 19.0 และ 31.9 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ธนาคารยังสามารถสนับสนุน SMEs ในภาคการค้าและการบริการได้เพิ่มขึ้นและควรพิจารณาผ่อนปรนเกณฑ์ความเสี่ยงด้านเครดิตแก่ SMEs ในภาคการค้าและบริการ

5.2) การวิเคราะห์จะพิจารณาตามประเภทหลักประกัน

5.2.1) ภาพรวม

5.2.1.1) สินเชื่อที่มี บสย. และรัฐบาลค้ำประกันคิดเป็นร้อยละ 1.6 ของวงเงินสินเชื่อทั้งหมด

5.2.1.2) สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันของกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกันอยู่ที่ร้อยละ 86 ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ มีจำนวนเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

5.2.1.3) กลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกันมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสัญญาอยู่ที่ประมาณ 534,923 บาทต่อรายสัญญา ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ อยู่ที่ 365,822 บาทต่อรายสัญญา

5.2.1.4) กลุ่ม บสย. และรัฐบาล และกลุ่มอื่น ๆ มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยรายสัญญาที่ใกล้เคียงกันที่ประมาณ 6 ปี

ตารางที่ 3.7 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน

รายการ	สินเชื่อคงค้าง/วงเงินสินเชื่อ	วงเงินสินเชื่อ/มูลค่าหลักประกัน	วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (บาท)	อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ปี)	สัดส่วนวงเงิน	สัดส่วนสินเชื่อคงค้าง	วงเงินสินเชื่อ (ล้านบาท)	สินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนสัญญา (ราย)
บสย. และ รัฐบาลค้ำประกัน	72.2%	86%	534,923	6.4	1.7%	1.6%	20,107	14,508	23,437	37,589
อื่นๆ	78.6%	2%	365,822	6.3	98.3%	98.4%	1,135,370	891,835	48,515,071	3,103,609

ที่มา: คณะผู้วิจัย

5.2.2) การพิจารณาร่วมกับการจัดชั้นสินเชื่อ

5.2.2.1) กลุ่ม บสย. และรัฐบาล มีสัดส่วน SM และ NPL ที่ร้อยละ 19.2 และร้อยละ 9.4 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

5.2.2.2) SM กลุ่ม บสย. และรัฐบาล มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันสูงที่สุดที่ร้อยละ 183

ตารางที่ 3.8 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกันและการจัดชั้นสินเชื่อ

ประเภท	รายการ	สินเชื่อ คงค้าง/ วงเงิน สินเชื่อ	วงเงิน สินเชื่อ/ มูลค่า หลักประกัน	วงเงิน สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (บาท)	อายุ สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (ปี)	สัดส่วน วงเงิน	สัดส่วน สินเชื่อ คงค้าง	วงเงิน สินเชื่อ (ล้านบาท)	สินเชื่อคง ค้าง (ล้าน บาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวน สัญญา (ราย)
บสย. และ รัฐบาลค้ำ ประกัน	จัดชั้นปกติ	73.5%	73%	585,819	6.6	70.0%	71.4%	14,081	10,354	19,347	24,036
	SM	65.2%	180%	731,144	7.1	10.4%	9.4%	2,098	1,367	1,164	2,870
	NPL	70.9%	134%	367,695	5.6	19.5%	19.2%	3,928	2,787	2,926	10,683
อื่นๆ	จัดชั้นปกติ	78.8%	2%	347,466	6.3	91.6%	91.8%	1,039,562	818,925	48,342,323	2,991,837
	SM	79.9%	46%	974,236	7.7	1.8%	1.8%	20,125	16,073	43,732	20,657
	NPL	75.1%	59%	830,634	6.5	6.7%	6.4%	75,683	56,838	129,016	91,115

ที่มา: คณะผู้วิจัย

5.2.3) การพิจารณาร่วมกับมิติด้านรายได้

5.2.3.1) ในกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน สัดส่วนวงเงินจะแปรผันไปตามกลุ่มรายได้ โดยกลุ่มรายได้สูงสุด (Q5) มีสัดส่วนวงเงินที่ร้อยละ 37.6 ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ สัดส่วนวงเงินของ Q1 และ Q2 คิดเป็นกว่าร้อยละ 40

5.2.3.2) ในกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันจะแปรผันตามกลุ่มรายได้ อย่างไรก็ดี ในกลุ่มอื่น ๆ สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันของ Q4 ที่ร้อยละ 20.1 นั้น สูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มเดียวกัน

5.2.3.3) ในกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสัญญาสูงสุดเป็นอันดับ 2 อยู่ในกลุ่มรายได้ต่ำที่สุด

ตารางที่ 3.9 ตัวอย่างรายละเอียดสถานะสินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกันและมิติด้านรายได้

ประเภท	รายการ	สินเชื่อคง ค้าง/ วงเงิน สินเชื่อ	วงเงิน สินเชื่อ/ มูลค่า หลักประกัน	วงเงิน สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (บาท)	อายุ สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (ปี)	สัดส่วน วงเงิน	สัดส่วน สินเชื่อ คงค้าง	วงเงิน สินเชื่อ (ล้านบาท)	สินเชื่อคง ค้าง (ล้าน บาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนสัญญา (ราย)
บสย.+ ภาครัฐ	Q1	71.8%	121.5%	556,550	6.3	12.0%	12.0%	2,420	1,738	1,993	4,349
	Q2	71.2%	119.2%	414,086	7.0	13.6%	13.4%	2,731	1,945	2,290	6,595
	Q3	70.2%	95.9%	414,219	6.4	18.7%	18.2%	3,758	2,639	3,919	9,072
	Q4	71.1%	99.7%	521,836	6.4	18.1%	17.8%	3,635	2,586	3,647	6,965
	Q5	74.0%	65.3%	712,999	5.9	37.6%	38.6%	7,563	5,600	11,588	10,608
อื่นๆ	Q1	85.4%	3.0%	228,392	6.3	19.5%	21.2%	221,172	188,968	7,272,379	968,386
	Q2	84.1%	0.8%	263,124	6.6	21.1%	22.5%	239,154	201,051	28,204,103	908,902
	Q3	78.5%	4.3%	323,870	6.0	18.7%	18.7%	212,636	166,921	4,891,622	656,549

ประเภท	รายการ	สินเชื่อคง ค้าง/ วงเงิน สินเชื่อ	วงเงิน สินเชื่อ/ มูลค่า หลักประกัน	วงเงิน สินเชื่อ เฉลี่ยต่อ ราย (บาท)	อายุ สินเชื่อ เฉลี่ย ต่อราย (ปี)	สัดส่วน วงเงิน	สัดส่วน สินเชื่อ คงค้าง	วงเงิน สินเชื่อ (ล้านบาท)	สินเชื่อคง ค้าง (ล้าน บาท)	หลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนสัญญา (ราย)
อื่นๆ	Q4	74.9%	20.1%	552,079	6.4	15.0%	14.3%	170,570	127,748	849,843	308,960
	Q5	71.0%	4.0%	1,118,958	5.9	25.7%	23.2%	291,838	207,147	7,297,124	260,812

5.2.4) การวิเคราะห์ในเบื้องต้น

5.2.4.1) กลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน มีความเสี่ยงด้านเครดิตสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.2.4.2) หลักประกันเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาสินเชื่อในกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน

5.2.4.3) ธนาคารพิจารณาเรื่องเกณฑ์รายได้เป็นสำคัญในการปล่อยสินเชื่อในกลุ่ม บสย. และรัฐบาลค้ำประกัน

3.3.2 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ

การวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในส่วนนี้ จะใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในการประเมิน และจะใช้โปรแกรม STATA ในการประเมิน โดยการพิจารณาจะแบ่งออกเป็น 3 แบบจำลองเพื่อประเมินปัจจัยด้านสินเชื่อที่แตกต่างกัน ดังนี้

แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ แบบจำลองทางเศรษฐมิติทั้ง 3 แบบจำลองจะเป็นการประมาณค่าโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square : OLS) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบจำลองที่ 1

1.1) หลักการ: เพื่อประเมินปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้วจะได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

1.2) ชุดข้อมูล: ชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2562 และ ปี 2563

1.3) รูปแบบ: แบบจำลองเส้นตรง (Linear Model)

1.4) ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม:

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งแบบจำลองออกเป็น 2 แบบจำลองย่อย ซึ่งแบ่งตามชุดข้อมูลที่มีรายได้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ โดยมีรายละเอียดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ตารางที่ 3.10 แบบจำลองที่ 1

ตัวแปร	รายละเอียด
1. ตัวแปรตาม	จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)
2. ตัวแปรต้น	
2.1 ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables)	(1) อายุสินเชื่อ (2) มูลค่าหลักประกัน (3) มูลค่าสินทรัพย์ถาวร (4) มูลค่าที่ดิน (5) จำนวนพนักงาน (6) รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้)
2.2 ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable)	
2.2.1 ประเภทหลักประกัน	(1) รถ เรือ เครื่องจักร (2) เงินสด เงินฝาก (3) ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย (4) ไม่มีหลักประกัน (5) นิติ/บุคคล ค้า (6) ที่ดิน/สปส/อาคารชุด (7) บสย. (8) อื่น ๆ
2.2.2 การจัดชั้นสินเชื่อ	(1) จัดชั้นปกติ (2) จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) (3) จัดชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)
2.2.3 กลุ่ม GPP per Capita	(1) กลุ่มควินไทล์ (Quintile) 1 (2) Quintile 2 (3) Quintile 3 (4) Quintile 4 (5) Quintile5

ตัวแปร	รายละเอียด
2.2.4 ขนาด SMEs	(1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง
2.2.5 ช่วงเวลา	(1) ธันวาคม 2562 (2) ธันวาคม 2563
2.2.6 ประเภทสินเชื่อ	(1) เงินเบิกเกินบัญชี (2) เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ (3) เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก (4) เงินให้สินเชื่ออื่น (5) เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน (6) การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) (7) ตัวเงินค่าสินค้า (8) ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท (9) ตัวเงินค่าสินค้าออก (10) ตัวเงินอื่นๆ (11) ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) (12) ลูกหนี้อื่นๆ

2) แบบจำลองที่ 2

2.1) หลักการ: เพื่อประเมินปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงข้อแตกต่างคุณลักษณะของ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน และ SMEs ที่ไม่มี บสย. เป็นหลักประกัน

2.2) ชุดข้อมูล: ชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2562 และ ปี 2563

2.3) รูปแบบ: แบบจำลองโลจิสต์ (logit model)

2.4) ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม:

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งแบบจำลองออกเป็น 2 แบบจำลองย่อย ซึ่งแบ่งตามชุดข้อมูลที่มีรายได้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ โดยมีรายละเอียดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ตารางที่ 3.11 แบบจำลองที่ 2

ตัวแปร	รายละเอียด
1. ตัวแปรตาม	(1) สินเชื่อที่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 1 (2) สินเชื่อที่ไม่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 0
2. ตัวแปรต้น	
2.1 ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables)	(1) อายุสินเชื่อ (2) มูลค่าหลักประกัน (3) มูลค่าสินทรัพย์ถาวร (4) มูลค่าที่ดิน (5) จำนวนพนักงาน (6) รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้)
2.2 ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable)	
2.2.1 การจัดชั้นสินเชื่อ	(1) จัดชั้นปกติ (2) จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) (3) จัดชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)
2.2.2 กลุ่ม GPP per Capita	(1) กลุ่มควินไทล์ (Quintile) 1 (2) Quintile 2 (3) Quintile 3 (4) Quintile 4 (5) Quintile 5
2.2.3 ขนาด SMEs	(1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง
2.2.4 ช่วงเวลา	(1) ธันวาคม 2562 (2) ธันวาคม 2563
2.2.5 ประเภทสินเชื่อ	(1) เงินเบิกเกินบัญชี (2) เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ (3) เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก (4) เงินให้สินเชื่ออื่น

ตัวแปร	รายละเอียด
	(5) เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน (6) การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) (7) ตัวเงินค่าสินค้า (8) ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซิท (9) ตัวเงินค่าสินค้าออก (10) ตัวเงินอื่นๆ (11) ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) (12) ลูกหนี้อื่นๆ

3) แบบจำลองที่ 3

3.1) หลักการ: เพื่อประเมินปัจจัยที่ทำให้ SMEs ได้รับสินเชื่อเพิ่มในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยการวิเคราะห์จะจำกัดเฉพาะผู้ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มโดยตรงเท่านั้น ซึ่งกลุ่ม SMEs ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มจะถูกมองเทียบเคียงว่า เป็นกลุ่มที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

3.2) ชุดข้อมูล: ชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2563

3.3) รูปแบบ: แบบจำลองโลจิสต์ (logit model)

3.4) ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม:

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งแบบจำลองออกเป็น 2 แบบจำลองย่อย ซึ่งแบ่งตามชุดข้อมูลที่มีรายได้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ โดยมีรายละเอียดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ตารางที่ 3.12 แบบจำลองที่ 3

ตัวแปร	รายละเอียด
1. ตัวแปรตาม	(1) SMEs ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 1 (2) SMEs ที่ไม่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 0
2. ตัวแปรต้น	
2.1 ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables)	(1) อายุสินเชื่อ (2) มูลค่าหลักประกัน (3) มูลค่าสินทรัพย์ถาวร (4) มูลค่าที่ดิน (5) จำนวนพนักงาน

ตัวแปร	รายละเอียด
	(6) รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้) (7) จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)
2.2 ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable)	
2.2.1 ประเภทหลักประกัน	(1) รถ เรือ เครื่องจักร (2) เงินสด เงินฝาก (3) ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย (4) ไม่มีหลักประกัน (5) นิติ/บุคคล ค่า (6) ที่ดิน/สปส/อาคารชุด (7) บสย. (8) อื่น ๆ
2.2.2 การจัดชั้นสินเชื่อ	(1) จัดชั้นปกติ (2) จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) (3) จัดชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)
2.2.3 กลุ่ม GPP per Capita	(1) กลุ่มควินไทล์ (Quintile) 1 (2) Quintile 2 (3) Quintile 3 (4) Quintile 4 (5) Quintile5
2.2.4 ขนาด SMEs	(1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง
2.2.7 ประเภทสินเชื่อ	(1) เงินเบิกเกินบัญชี (2) เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ (3) เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก (4) เงินให้สินเชื่ออื่น (5) เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน (6) การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) (7) ตัวเงินค่าสินค้า (8) ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท

ตัวแปร	รายละเอียด
	(9) ตัวเงินค้ำสินค้าออก (10) ตัวเงินอื่นๆ (11) ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) (12) ลูกหนี้อื่นๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ของภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการนำเสนอ (1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ SMEs และ (2) ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ SMEs

4.1.1 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 4.1 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของ SMEs เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 60 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 62 ในปี 2563 มาจากภาคบริการที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62.5 ในขณะที่เกษตร บริการ และอุตสาหกรรมมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลงในปี 2563 โดยอุตสาหกรรมที่ได้วงเงินสินเชื่อสูงสุดในปี 2563 ได้แก่ 1) บริการ และ 2) ขยายปลีก คิดเป็นร้อยละ 47.9 และ 33.1 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับวงเงินสินเชื่อรวมทุกอุตสาหกรรม

(2) วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 86.0 ในปี 2563 โดยอุตสาหกรรมที่มีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันสูงสุด ซึ่งหมายความว่าสามารถกู้ได้โดยใช้มูลค่าหลักประกันในการกู้ยืมน้อยลง ได้แก่ 1) ขยายปลีก โดยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากร้อยละ 74.4 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 121.4 ในปี 2563 และ 2) เกษตร โดยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากร้อยละ 81.2 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 118.3 ในปี 2563

(3) วงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจากรายละ 690,000 บาท ในปี 2562 เป็น 790,000 บาท ในปี 2563 โดยอุตสาหกรรมที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุด ได้แก่ บริการ และอุตสาหกรรม ซึ่งมีวงเงินเฉลี่ยรายละ 1.41 และ 0.95 ล้านบาท ทั้งนี้ อุตสาหกรรมบริการมีวงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 1.15 บาท ในปี 2562 เป็น 1.41 ล้านบาท ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจาก 7.1 เดือน ในปี 2562 เป็น 7.4 เดือน ในปี 2563 โดยอุตสาหกรรมที่มีอายุสินเชื่อ (Term Loan) เฉลี่ยนานสุด ได้แก่ 1) บริการ และขยายปลีก ซึ่งมีอายุสินเชื่อเฉลี่ย รายละ 7.9 และ 7.4 เดือน ตามลำดับ ในปี 2563

ตารางที่ 4.1 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรม

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เกษตร	65.7%	63.8%	81.2%	118.3%	0.29	0.30	5.9	6.4	4.8%	4.0%	4.4%	3.9%
ขายปลีก	63.4%	63.2%	74.4%	121.4%	0.48	0.52	7.1	7.4	37.5%	33.8%	35.5%	33.1%
บริการ	57.3%	62.5%	51.9%	71.1%	1.15	1.41	7.6	7.9	42.4%	48.2%	44.4%	47.9%
อุตสาหกรรม	58.4%	57.5%	77.7%	82.5%	0.87	0.95	6.8	7.2	15.4%	14.0%	15.8%	15.1%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

4.1.2 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.2 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs ที่จัดชั้นปกติ (Performing Loan: PL) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.6 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 61.4 ในปี 2563 ในขณะที่สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) ลดจากร้อยละ 65.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 63.4 ในปี 2563 และชั้นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) ลดจากร้อยละ 70.4 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 69.3

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อ ซึ่งหมายความว่าสามารถกู้ได้โดยใช้มูลค่าหลักประกันในการกู้ยืมน้อยลง โดยสินเชื่อ SMEs ที่จัดชั้น PL เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 82.7 ในปี 2563 ในขณะที่สินเชื่อจัดชั้น SM เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 181.6 ในปี 2563 และชั้น NPL เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.6 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 126.3 ในปี 2563 กล่าวคือสินเชื่อ SMEs ที่มีซึ่งมีวงเงินสินเชื่อสูงกว่าหลักประกันมีแนวโน้มเสื่อมคุณภาพมากกว่าสินเชื่อที่มีวงเงินสินเชื่อต่ำกว่าหลักประกัน

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย และอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย เพิ่มขึ้นในทุกชั้นหนี้ในปี 2563 โดยวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายของสินเชื่อ SMEs ที่จัดชั้น SM และ NPL เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็น 700,000 และ 740,000 บาท ตามลำดับ

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจาก 7.1 เดือน ในปี 2562 เป็น 7.4 เดือน ในปี 2563 โดยเกือบ โดยสินเชื่อที่จัดชั้น SM มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยสูงสุดที่ 7.6 เดือน และสินเชื่อจัดชั้น NPL มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยน้อยสุดที่ 6.3 เดือน

ตารางที่ 4.2 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อ วงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
PL	58.6%	61.4%	61.0%	82.7%	0.75	0.80	7.2	7.5	83.5%	89.4%	85.5%	90.3%
SM	65.0%	63.4%	88.8%	181.6%	0.38	0.70	7.3	7.6	6.6%	2.4%	6.1%	2.4%
NPL	70.4%	69.3%	71.6%	126.3%	0.51	0.74	6.0	6.3	9.9%	8.2%	8.4%	7.4%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

4.1.3 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน

จากตารางที่ 4.3 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของ SMEs เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 60 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 62 ในปี 2563 โดยหลักประกันที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ใบแสดงสิทธิในเงินปันผลหรือดอกเบียจากหลักทรัพย์ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.2 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 83.3 ในปี 2563 รองลงมาได้แก่ สิทธิการเช่าอาคารและที่ดิน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 72.8 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 97.1 ในปี 2563 ในขณะที่ หลักประกันประเภทที่ดิน ใบฝากประจำหรือบัญชีเงินฝากประจำ และเงินสด มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลงในปี 2563 โดยสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุดในปี 2563 ได้แก่ 1) ไม่มีหลักประกัน 2) ที่ดิน และ 3) การค้ำประกันโดยบุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 35.2 28.8 และ 15.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับวงเงินสินเชื่อรวมทุกประเภทหลักประกัน

(2) วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 86.0 ในปี 2563 โดยประเภทหลักประกันที่มีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ เงินสด รองลงมา ได้แก่ รถยนต์หรือทะเบียนรถ และสิทธิการเช่าอาคารและที่ดิน ตามลำดับ

(3) วงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจากรายละ 690,000 บาท ในปี 2562 เป็น 790,000 บาท ในปี 2563 โดยหลักประกันที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุด ได้แก่ สิทธิการเช่าอาคารและที่ดิน รองลงมาได้แก่ ใบสำคัญแสดงสิทธิในเงินปันผลหรือดอกเบียจากหลักทรัพย์ และเครื่องจักร โดยหลักประกันทั้ง 3 ประเภทมีวงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากในปี 2562

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจาก 7.1 เดือน ในปี 2562 เป็น 7.4 เดือน ในปี 2563 โดยหลักประกันที่มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยยาวนานสุดในปี 2563 ได้แก่ เรือ ซึ่งมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยร้อยละ 19.4 เดือน รองลงมาได้แก่ ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด ซึ่งมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยร้อยละ 11.5 เดือน และ 10.7 เดือน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทหลักประกัน

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อ ต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วน วงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เครื่องจักร	47.9%	70.7%	72.7%	90.2%	26.80	46.95	5.0	4.6	1.1%	3.0%	1.4%	2.7%
เงินฝากออมทรัพย์	16.1%	-	-	-	6.43	-	1.4	-	0.0%	-	0.1%	-
เงินสด	22.8%	19.2%	6641.3%	17768.1%	3.19	4.63	4.5	4.3	0.2%	0.3%	0.6%	0.8%
เรือ	17.2%	16.3%	583.0%	613.8%	2.00	2.00	18.3	19.4	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ใบฝากประจำหรือ บัญชีเงินฝากประจำ	42.8%	41.4%	168.2%	156.5%	4.55	6.46	6.4	8.0	0.6%	0.4%	0.8%	0.6%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน	25.2%	-	-	-	120.00	-	10.0	-	0.0%	-	0.1%	-
ใบฝากประจำหรือ บัญชีเงินฝากประจำ	76.9%	63.8%	113.6%	110.4%	3.20	4.60	5.6	7.7	1.6%	0.6%	1.3%	0.5%
ใบแสดงสิทธิในเงินปันผล หรือดอกเบี้ยจากหลักทรัพย์	58.2%	83.3%	25.1%	45.7%	30.51	67.15	2.0	1.8	0.9%	2.9%	0.9%	2.1%
ไม่มีหลักประกัน	55.2%	65.6%	-	-	1.30	0.68	7.0	6.0	18.4%	37.2%	20.1%	35.2%
การค้ำประกัน (นิติบุคคล)	327242.2%	327242.2%	-	-	0.03	0.03	3.9	3.9	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%
การค้ำประกัน (บุคคลธรรมดา)	56.2%	57.5%	-	-	0.24	0.35	6.6	7.9	18.5%	14.5%	19.8%	15.7%
ที่ดิน	62.1%	55.8%	30.9%	30.3%	1.67	1.79	10.0	10.7	41.7%	25.9%	40.2%	28.8%
ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง	64.8%	67.8%	119.8%	136.7%	2.29	2.36	12.1	11.5	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%
บัตรเงินฝาก	33.5%	46.5%	973.3%	779.9%	3.61	3.89	5.4	6.1	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
รถยนต์	62.4%	56.6%	619.4%	866.6%	5.30	8.23	8.6	9.1	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
บสย.	74.2%	69.1%	108.0%	110.3%	0.43	0.51	5.5	6.4	10.0%	5.5%	8.1%	5.0%
สิทธิการเช่าอาคาร และที่ดิน	72.8%	97.1%	39.9%	318.8%	7.21	76.39	10.8	10.4	0.2%	2.2%	0.1%	1.4%
สิทธิบัตร	75.9%	73.3%	1014.6%	417.2%	1.33	1.48	9.3	9.9	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
หลักประกันที่ไม่สามารถ แยกประเภทได้	71.6%	65.7%	131.0%	203.4%	0.86	0.80	5.4	7.0	0.3%	0.4%	0.2%	0.4%
อาคารชุด	68.0%	66.4%	57.4%	95.3%	2.76	3.36	9.1	10.7	0.6%	0.4%	0.5%	0.4%
อาคารสิ่งปลูกสร้าง	64.1%	82.7%	195.7%	133.5%	2.41	6.01	10.5	10.6	1.1%	3.1%	1.0%	2.4%
อื่นๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	58.4%	50.6%	36.1%	68.2%	2.21	2.53	10.0	10.7	4.1%	2.7%	4.2%	3.4%
อื่นๆ ที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์	57.7%	62.9%	227.7%	197.5%	1.18	1.18	9.5	8.4	0.2%	0.3%	0.2%	0.3%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

4.1.4 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.4 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 60 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 62 ในปี 2563 โดยประเภทสินเชื่อส่วนใหญ่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลง ยกเว้นเงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก และเงินให้สินเชื่ออื่นที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 95.2 และ 61.5 ตามลำดับ

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกประเภทสินเชื่อ ซึ่งหมายความว่า SMEs สามารถกู้ได้โดยใช้มูลค่าหลักประกันในการกู้ยืมน้อยลงในทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นตัวเงินค้ำสินค้าออกที่มีวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันคงที่อยู่ที่ร้อยละ 7.5

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นทุกประเภทสินเชื่อ โดยประเภทสินเชื่อที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุด ได้แก่ เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน และประเภทสินเชื่อที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.20 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 9.55 ในปี 2563 และการให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.45 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 6.23 ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นตัวเงินค้ำสินค้าออกที่มีวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันคงที่ลดลงอยู่ที่ 2.9 เดือน โดยประเภทสินเชื่อที่มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุด ได้แก่ เงินให้สินเชื่ออื่น เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ เงินเบิกเกินบัญชี อยู่ที่ 7.5 6.6 และ 5.6 เดือน

(5) เงินให้สินเชื่ออื่น และเงินเบิกเกินบัญชี มีสัดส่วนสินเชื่อคงค้างสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 94.4 ของสินเชื่อคงค้างรวม โดยแบ่งเป็นร้อยละ 86.8 และ 7.6 ในปี 2563 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามประเภทสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เงินเบิกเกินบัญชี	66.0%	56.8%	47.3%	84.4%	3.48	3.72	5.2	5.6	10.0%	7.6%	9.1%	8.3%
เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	-	-	-	-	0.00	0.00	3.4	6.6	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	87.8%	95.2%	25.6%	113.6%	3.20	9.55	0.3	0.3	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่ออื่น	58.2%	61.5%	71.1%	93.7%	0.61	0.72	7.2	7.5	84.8%	86.8%	87.4%	87.6%
เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	97.1%	94.5%	11849.6%	312850.0%	11.48	12.87	3.7	2.9	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	20.2%	16.5%	7323.5%	14638.1%	4.45	6.23	2.0	2.3	0.2%	0.3%	0.7%	0.9%
ตัวเงินค้ำสินค้า	93.8%	86.5%	154.8%	346.2%	2.16	2.74	1.4	2.7	0.1%	0.5%	0.1%	0.4%
ตัวเงินค้ำสินค้าเข้าที่ท่าทรัพย์สิน	787.3%	609.9%	83.2%	112.7%	1.18	1.29	0.7	0.7	0.4%	0.4%	0.0%	0.0%

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อ วงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
ตัวเงินค่าสินค้าออก	3708.1%	3708.1%	7.5%	7.5%	0.05	0.05	0.4	0.4	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินอื่น ๆ	98.4%	98.4%	15.7%	21.0%	2.91	3.02	0.4	0.6	4.3%	4.2%	2.6%	2.7%
ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	32.0%	29.3%	4273.0%	7915.0%	0.57	0.76	4.0	4.3	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

4.1.5 สินเชื่อ SMEs แบ่งตาม GPP

จากตารางที่ 4.5 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของ SMEs เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 60 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 62 ในปี 2563 โดยกลุ่มควินไทล์ (Quintile : Q) ที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้น ได้แก่ Q5 และ Q4 โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 60.2 และ 57.2 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 60.3 และ 64.7 ในปี 2563 ตามลำดับ ในขณะที่ กลุ่มอื่น ๆ ที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลง โดยสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุดในปี 2563 ได้แก่ 1) Q5 2) Q3 และ 3) Q4 คิดเป็นร้อยละ 38.8 17.0 และ 16.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับวงเงินสินเชื่อรวม

(2) วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 86.0 ในปี 2563 โดยกลุ่มที่มีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นสูงสุด ได้แก่ Q1 รองลงมา ได้แก่ Q3 และ Q5 ตามลำดับ

(3) วงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจากรายละ 690,000 บาท ในปี 2562 เป็น 790,000 บาท ในปี 2563 โดยกลุ่มที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุด ได้แก่ Q5 มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยรายละ 1.36 ล้านบาท ในปี 2563 ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ มีวงเงินสินเชื่อรายละประมาณ 550,000 – 650,000 บาท นอกจากนี้ Q5 ยังเป็นกลุ่มที่มีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มขึ้นจากรายละ 1.04 ล้านบาท ในปี 2562

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นจาก 7.1 เดือน ในปี 2562 เป็น 7.4 เดือน ในปี 2563 โดยเกือบทุกกลุ่มมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 0.34 เดือน เมื่อเทียบกับในปี 2562 ยกเว้น Q1 ที่มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 0.17 เดือน อย่างไรก็ตาม ทุกกลุ่มมีอายุสินเชื่อในปี 2563 ใกล้เคียงกันที่อายุสินเชื่อเฉลี่ยประมาณรายละ 7.4 เดือน

ตารางที่ 4.5 สินเชื่อ SMEs แบ่งตาม GPP

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
Q1	62.6%	60.1%	75.7%	112.7%	0.57	0.63	7.0	7.1	15.5%	12.7%	14.9%	13.2%
Q2	61.7%	61.2%	40.8%	46.4%	0.51	0.56	7.2	7.6	14.8%	14.2%	14.4%	14.4%
Q3	62.0%	59.8%	70.8%	104.6%	0.61	0.65	7.2	7.5	17.8%	16.4%	17.3%	17.0%
Q4	60.2%	60.3%	68.5%	96.2%	0.62	0.68	7.3	7.7	18.7%	16.3%	18.7%	16.7%
Q5	57.2%	64.7%	66.7%	97.0%	1.04	1.36	6.8	7.2	33.1%	40.4%	34.7%	38.8%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

4.1.6 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและการจัดชั้นสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.6 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs ในภาคเกษตร ขยายปลีก และ อุตสาหกรรมลดลงในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 63.8 63.2 และ 57.5 อย่างไรก็ตามสินเชื่อจัดชั้น NPL ในภาคดังกล่าวมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้น ขณะที่สินเชื่อจัดชั้น PL และ SM ในภาคดังกล่าวมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลง โดยภาคบริการมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 62.5 จากสินเชื่อจัดชั้น PL ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากร้อยละ 55.8 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 62.4 ในปี 2563

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและทุกการจัดชั้นสินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อจัดชั้น NPL ที่มีวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันลดลงจากร้อยละ 169.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 158.4 ในปี 2563

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายของสินเชื่อจัดชั้น SM ในภาคขยายปลีก บริการ และ อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ 0.58 1.00 และ 0.76 ล้านบาท ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้น โดยสินเชื่อจัดชั้น PL ในภาคบริการมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุดอยู่ที่ 8 เดือน

(5) ภาคเกษตรมีสัดส่วนสินเชื่อจัดชั้น NPL สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 11.0 ในปี 2563

ตารางที่ 4.6 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและการจัดชั้นสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วน วงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เกษตร	65.7%	63.8%	81.2%	118.3%	0.29	0.30	5.9	6.4	100.0%	100.0%	89.8%	90.8%
PL	64.4%	62.5%	74.1%	114.4%	0.29	0.29	5.9	6.4	79.0%	87.2%	80.5%	89.1%
SM	66.0%	64.3%	110.7%	191.7%	0.25	0.28	6.5	6.7	9.4%	1.8%	9.4%	1.8%
NPL	75.3%	76.7%	169.0%	158.4%	0.33	0.47	5.3	5.9	11.6%	11.0%	10.2%	9.2%
ขายปลีก	63.4%	63.2%	74.4%	121.4%	0.48	0.52	7.1	7.4	90.0%	91.7%	91.6%	93.3%
PL	62.2%	62.1%	81.0%	126.2%	0.53	0.54	7.3	7.5	83.0%	88.7%	84.6%	90.2%
SM	63.1%	61.5%	107.6%	244.4%	0.30	0.58	7.4	7.7	7.0%	3.0%	7.0%	3.1%
NPL	75.4%	78.9%	35.8%	69.6%	0.32	0.40	6.1	6.3	10.0%	8.3%	8.4%	6.7%
บริการ	57.3%	62.5%	51.9%	71.1%	1.15	1.41	7.6	7.9	89.4%	91.6%	90.8%	91.6%
PL	55.8%	62.4%	47.6%	66.4%	1.23	1.40	7.8	8.0	83.0%	89.6%	85.3%	89.7%
SM	66.7%	65.1%	70.3%	136.8%	0.62	1.00	7.7	7.7	6.4%	1.9%	5.5%	1.9%
NPL	66.0%	62.5%	160.8%	197.5%	1.05	1.69	6.0	6.5	10.6%	8.4%	9.2%	8.4%
อุตสาหกรรม	58.4%	57.5%	77.7%	84.2%	0.87	0.95	6.8	7.2	93.1%	93.6%	94.3%	95.0%
PL	57.3%	56.4%	74.3%	78.8%	1.01	0.99	7.0	7.2	87.7%	90.8%	89.5%	92.5%
SM	65.6%	64.4%	108.2%	193.8%	0.38	0.76	6.9	7.6	5.4%	2.8%	4.8%	2.5%
NPL	71.0%	73.9%	151.2%	201.1%	0.41	0.56	5.8	6.2	6.9%	6.4%	5.7%	5.0%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4				

4.1.7 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทหลักประกัน

จากตารางที่ 4.7 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs ในภาคเกษตร ขายปลีก และ อุตสาหกรรมลดลงในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 63.8 63.2 และ 57.5 อย่างไรก็ดี สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน ในภาคดังกล่าวมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.6 51.3 และ 58.1 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 74.2 69.3 และ 67.9 ตามลำดับ โดยสัดส่วนวงเงินสินเชื่อ ในภาคขายปลีก สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันมีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุด มีสัดส่วนร้อยละ 45.8 ของวงเงิน สินเชื่อรวมทุกหลักประกันในปี 2563 ในขณะที่ ภาคเกษตร บริการ และอุตสาหกรรม หลักประกัน ประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 36.4 40.9 และ 39.4 ของวงเงินสินเชื่อรวมทุกหลักประกันในปี 2563

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและเกือบทุกประเภทของหลักประกัน อย่างไรก็ดี ในภาคเกษตร เงินสดและเงินฝากมีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันลดลง และในภาคบริการมีการใช้ บสย. ลดลง ในปี 2563

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นในทุกอุตสาหกรรมและเกือบทุกประเภทของหลักประกัน โดยหลักประกันประเภท รถ เรือ และเครื่องจักรในภาคบริการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ 220.86 ล้านบาท ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและเกือบทุกประเภทของหลักประกัน

ตารางที่ 4.7 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทหลักประกัน

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เกษตร	65.7%	63.8%	81.2%	118.3%	0.29	0.30	5.9	6.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	77.3%	69.2%	247.1%	184.1%	2.76	1.19	7.2	8.7	1.7%	0.3%	1.4%	0.3%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	75.0%	78.0%	286.2%	282.0%	3.01	3.00	10.7	10.4	1.8%	2.0%	1.6%	1.6%
ไม่มีหลักประกัน	55.6%	74.2%	-	-	0.91	0.20	6.5	5.1	4.7%	39.5%	5.6%	34.0%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	67.9%	60.9%	41.9%	46.0%	1.53	1.52	9.9	10.7	49.2%	34.7%	47.6%	36.4%
นิติ/บุคคล ค่า	61.9%	52.2%	-	-	0.12	0.19	5.5	7.2	33.4%	18.7%	35.4%	22.9%
บสย.	72.0%	62.5%	112.3%	122.0%	0.52	0.42	6.1	6.9	7.5%	3.2%	6.9%	3.3%
รถ เรือ เครื่องจักร	86.8%	81.0%	1372.0%	1372.0%	17.33	17.33	7.0	8.3	0.7%	0.7%	0.5%	0.6%
อื่น ๆ	63.9%	56.6%	49.3%	48.4%	1.02	0.78	7.0	7.6	1.0%	0.9%	1.0%	1.0%
ขายปลีก	63.4%	63.2%	74.4%	121.4%	0.48	0.52	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	65.0%	48.3%	166.7%	217.8%	2.48	3.06	5.5	6.6	2.4%	0.9%	2.3%	1.2%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	66.8%	68.5%	7.1%	9.0%	1.32	1.31	7.1	6.5	0.4%	0.6%	0.4%	0.6%
ไม่มีหลักประกัน	58.3%	69.3%	-	-	0.90	0.58	7.0	6.2	21.3%	50.2%	23.2%	45.8%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	68.5%	60.4%	34.4%	41.5%	1.24	1.31	9.7	10.4	43.4%	27.8%	40.2%	29.1%
นิติ/บุคคล ค่า	53.4%	49.4%	-	-	0.18	0.22	6.9	8.1	18.4%	12.2%	21.8%	15.5%
บสย.	74.0%	67.7%	113.6%	135.4%	0.39	0.44	5.4	6.3	13.6%	7.8%	11.6%	7.2%
รถ เรือ เครื่องจักร	69.0%	70.8%	401.2%	604.9%	6.87	7.57	7.7	7.4	0.3%	0.2%	0.2%	0.2%
อื่น ๆ	73.8%	67.4%	175.5%	228.0%	0.60	0.55	5.2	6.8	0.2%	0.4%	0.2%	0.3%
บริการ	57.3%	62.5%	51.9%	71.1%	1.15	1.41	7.6	7.9	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	43.5%	34.1%	187.9%	249.5%	4.97	6.78	5.2	5.9	2.9%	1.7%	3.8%	3.1%

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อ ต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วน วงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
ใบแสดงสิทธิการรับ เงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	60.6%	85.6%	168.5%	474.1%	16.63	34.65	9.4	8.7	1.7%	5.7%	1.7%	4.1%
ไม่มีหลักประกัน	51.3%	60.0%	-	-	2.53	1.12	7.0	6.1	17.8%	28.3%	19.9%	29.5%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	58.6%	60.1%	27.8%	30.3%	2.14	2.61	10.4	11.1	52.4%	39.3%	51.3%	40.9%
นิติ/บุคคล ค่า	57.8%	64.8%	-	-	0.42	0.71	6.8	8.1	18.0%	16.7%	17.9%	16.1%
บสย.	74.5%	70.7%	105.5%	87.7%	0.46	0.60	5.3	6.3	6.8%	3.6%	5.2%	3.2%
รถ เรือ เครื่องจักร	73.9%	98.8%	813.8%	18465.2%	13.50	220.86	10.1	7.6	0.2%	4.3%	0.1%	2.7%
อื่น ๆ	64.2%	61.9%	204.1%	422.6%	1.01	1.43	5.1	7.2	0.2%	0.3%	0.2%	0.3%
อุตสาหกรรม	58.4%	57.5%	77.7%	82.5%	0.87	0.95	6.8	7.2	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	68.9%	49.3%	128.8%	142.3%	2.52	3.37	5.4	6.1	2.0%	1.0%	1.7%	1.2%
ใบแสดงสิทธิการรับ เงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	36.2%	45.8%	21.8%	8.7%	4.78	2.95	9.7	8.3	1.1%	1.1%	1.7%	1.3%
ไม่มีหลักประกัน	58.1%	67.9%	-	-	1.12	0.71	6.9	6.1	17.4%	36.1%	17.5%	30.6%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	58.0%	51.6%	46.9%	49.4%	2.28	2.61	9.6	10.1	45.7%	35.3%	46.1%	39.4%
นิติ/บุคคล ค่า	59.3%	55.8%	-	-	0.26	0.35	6.2	7.4	16.5%	12.1%	16.3%	12.5%
บสย.	75.0%	71.1%	96.4%	103.5%	0.54	0.60	5.7	6.5	10.7%	7.5%	8.3%	6.1%
รถ เรือ เครื่องจักร	44.7%	42.4%	65.8%	44.1%	33.21	30.71	3.9	3.8	6.1%	6.3%	8.0%	8.6%
อื่น ๆ	86.3%	80.2%	549.3%	402.9%	1.39	0.59	5.1	6.8	0.4%	0.6%	0.3%	0.4%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4				

4.1.8 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs ลดลงทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้น
ตัวเงินอื่นๆ ในภาคเกษตร และเงินให้สินเชื่ออื่นในภาคบริการที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100.0 และ 64.0 ในปี
2563 ตามลำดับ

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้น
ตัวเงินอื่นในภาคอุตสาหกรรมที่ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 9.6 ในปี 2563 โดยประเภทสินเชื่อที่มีวงเงินสินเชื่อต่อ
หลักประกันสูงสุด ได้แก่ เงินให้สินเชื่ออื่นในภาคขายปลีก ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตร อยู่ที่ร้อยละ
139.2 136.0 และ 121.6 ตามลำดับ ในปี 2563 อย่างไรก็ดี สินเชื่อประเภทตัวเงินอื่นๆ ในภาคเกษตร
มีวงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากร้อยละ 20.3 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 81.0 ในปี
2563

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกอุตสาหกรรม โดยภาคบริการมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุดอยู่ที่ 1.41 ล้านบาท โดยสินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชี และตัวเงินอื่นๆ ในภาคบริการมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุดเมื่อเทียบกับประเภทสินเชื่อในอุตสาหกรรมอื่น อยู่ที่ 5.31 และ 3.94 ล้านบาท ในปี 2563 ตามลำดับ

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกอุตสาหกรรม โดยภาคบริการมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุดอยู่ที่ 7.9 เดือน โดยสินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชี และเงินให้สินเชื่ออื่น ในภาคบริการมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายสูงสุดเมื่อเทียบกับประเภทสินเชื่อในอุตสาหกรรมอื่น อยู่ที่ 7.8 และ 8.0 เดือน ในปี 2563 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและประเภทสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (เดือน)	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เกษตร	65.7%	63.8%	81.2%	118.3%	0.29	0.30	5.9	6.4
เงินเบิกเกินบัญชี	77.4%	75.8%	31.7%	72.8%	2.39	2.37	3.5	4.0
เงินให้สินเชื่ออื่น	64.8%	62.9%	89.6%	121.6%	0.28	0.29	6.0	6.4
ตัวเงินอื่นๆ	97.5%	100.0%	20.3%	81.0%	1.83	1.71	0.4	0.8
ขายปลีก	63.4%	63.2%	74.4%	121.4%	0.48	0.52	7.1	7.4
เงินเบิกเกินบัญชี	76.8%	70.8%	38.7%	82.5%	2.53	2.50	3.5	3.9
เงินให้สินเชื่ออื่น	60.8%	60.8%	99.1%	139.2%	0.44	0.48	7.2	7.5
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	787.3%	609.9%	83.2%	112.7%	1.18	1.29	0.7	0.7
ตัวเงินอื่นๆ	97.7%	98.5%	9.4%	26.2%	2.30	2.33	0.4	0.7
บริการ	57.3%	62.5%	51.9%	71.1%	1.15	1.41	7.6	7.9
เงินเบิกเกินบัญชี	58.5%	47.4%	57.4%	89.2%	4.57	5.31	7.1	7.8
เงินให้สินเชื่ออื่น	56.4%	64.0%	50.8%	69.0%	1.01	1.26	7.7	8.0
ตัวเงินอื่นๆ	99.4%	99.2%	44.5%	48.2%	3.67	3.94	0.3	0.5
อุตสาหกรรม	58.4%	57.5%	77.7%	82.5%	0.87	0.95	6.8	7.2
เงินเบิกเกินบัญชี	77.9%	71.4%	36.2%	68.0%	2.77	2.79	3.8	4.2
เงินให้สินเชื่ออื่น	55.5%	54.8%	111.4%	136.0%	0.81	0.87	7.0	7.3
ตัวเงินอื่นๆ	97.6%	97.0%	12.1%	9.6%	2.95	3.00	0.3	0.6
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4

4.1.9 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและ GPP

จากตารางที่ 4.9 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs ในภาคเกษตร ขยายปลีก และ อุตสาหกรรมลดลงในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 63.8 63.2 และ 57.5 อย่างไรก็ตาม สินเชื่อ SMEs ในภาคบริการ เพิ่มขึ้นในปี 2563 อยู่ที่ร้อยละ 62.5 จากการเพิ่มขึ้นของยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อในกลุ่ม Q5 อย่างมีนัยสำคัญ โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.3 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 68.9 ในปี 2563 โดยสัดส่วนวงเงินสินเชื่อในภาคขยายปลีก บริการ และอุตสาหกรรม กลุ่ม Q5 มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุด มีสัดส่วนร้อยละ 24.6 46.0 และ 52.3 ของวงเงินสินเชื่อรวม ในปี 2563 ในขณะที่ภาคเกษตร กลุ่ม Q3 และ Q4 มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 25.6 และ 25.8 ของวงเงินสินเชื่อรวมในปี 2563 ตามลำดับ

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและเกือบทุกกลุ่ม Q ยกเว้น กลุ่ม Q5 ในภาคอุตสาหกรรมมีวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันลดลงจากร้อยละ 42.5 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 36.8 ในปี 2563

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นในทุกอุตสาหกรรมและทุกกลุ่ม Q ประเภทของหลักประกัน โดยวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ของกลุ่ม Q5 ในภาคบริการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 1.63 ล้านบาท ในปี 2562 อยู่ที่ 2.41 ล้านบาท ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นทุกอุตสาหกรรมและทุกกลุ่ม Q

ตารางที่ 4.9 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามอุตสาหกรรมและ GPP

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เกษตร	65.7%	63.8%	81.2%	118.3%	0.29	0.30	5.9	6.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	68.5%	64.7%	54.4%	76.2%	0.22	0.24	5.0	5.4	14.5%	14.0%	13.9%	13.9%
Q2	65.4%	64.7%	60.6%	83.2%	0.22	0.22	5.8	6.1	15.5%	17.2%	15.6%	17.0%
Q3	65.9%	64.7%	49.2%	81.1%	0.31	0.32	5.9	6.3	25.5%	25.9%	25.4%	25.6%
Q4	62.3%	60.2%	50.5%	66.9%	0.33	0.35	6.5	7.0	25.3%	24.3%	26.7%	25.8%
Q5	68.5%	66.5%	57.6%	74.0%	0.41	0.43	6.6	7.0	19.2%	18.6%	18.4%	17.8%
ขยายปลีก	63.4%	63.2%	74.4%	121.4%	0.48	0.52	7.1	7.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	64.1%	64.2%	53.9%	87.7%	0.46	0.51	7.1	7.3	17.8%	17.1%	17.6%	16.9%
Q2	63.4%	63.5%	52.4%	71.0%	0.44	0.49	7.4	7.7	17.5%	19.1%	17.5%	19.0%
Q3	64.4%	61.6%	52.7%	82.6%	0.50	0.52	7.2	7.5	21.3%	20.8%	21.0%	21.3%
Q4	60.2%	61.4%	53.4%	78.9%	0.45	0.50	7.2	7.6	17.9%	17.7%	18.8%	18.2%
Q5	64.5%	65.2%	35.5%	69.8%	0.54	0.60	6.7	7.1	25.5%	25.3%	25.0%	24.6%

	ยอดสินเชื่อ คงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อ ต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วน วงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
บริการ	57.3%	62.5%	51.9%	71.1%	1.15	1.41	7.6	7.9	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	59.0%	54.0%	40.6%	51.7%	1.06	1.13	7.8	7.8	14.8%	10.0%	14.4%	11.6%
Q2	58.5%	57.9%	13.5%	14.5%	0.80	0.92	7.8	8.3	13.0%	11.2%	12.8%	12.1%
Q3	57.6%	56.3%	34.7%	48.1%	1.01	1.05	7.8	8.0	15.3%	12.9%	15.3%	14.3%
Q4	59.2%	59.1%	33.5%	45.4%	1.02	1.09	7.7	8.0	20.0%	15.2%	19.3%	16.1%
Q5	55.3%	68.9%	37.3%	74.0%	1.63	2.41	7.1	7.4	36.9%	50.7%	38.2%	46.0%
อุตสาหกรรม	58.4%	57.5%	77.7%	82.5%	0.87	0.95	6.8	7.2	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	68.4%	65.3%	51.5%	72.7%	0.49	0.53	6.5	6.8	12.2%	11.2%	10.4%	9.8%
Q2	64.9%	62.9%	48.4%	57.5%	0.46	0.49	6.8	7.1	13.0%	12.0%	11.7%	11.0%
Q3	66.0%	63.4%	49.7%	60.5%	0.64	0.67	7.0	7.3	13.8%	15.1%	12.3%	13.7%
Q4	62.7%	61.6%	44.6%	69.7%	0.72	0.77	7.2	7.6	15.5%	14.2%	14.4%	13.3%
Q5	51.9%	52.4%	42.5%	36.8%	1.74	1.92	6.7	7.0	45.5%	47.6%	51.2%	52.3%

4.1.10 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและหลักประกัน

จากตารางที่ 4.10 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs เพิ่มขึ้นสำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น PL โดยเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในหลักประกันประเภทใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย และ รถ เรือ เครื่องจักร โดยมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 83.7 และ 70.8 ในปี 2563 ตามลำดับ สำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น SM และ NPL มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลงในทุกประเภทหลักประกัน

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อ โดยเฉพาะสินเชื่อจัดชั้น SM ที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.8 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 181.6 ในปี 2563 โดยหลักประกันประเภทเงิน เงินฝาก เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสินเชื่อจัดชั้น NPL เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.6 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 126.3 ในปี 2563 โดยหลักประกันประเภทรถ เรือ เครื่องจักร เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและประเภทหลักประกัน โดยเฉพาะหลักประกันรถ เรือ เครื่องจักร ในสินเชื่อจัดชั้น PL เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 28.7 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 49.0 ล้านบาท ในปี 2563

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและเกือบทุกประเภทหลักประกัน สินเชื่อ ยกเว้นสินเชื่อไม่มีหลักประกันและหลักประกันประเภทใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย

ตารางที่ 4.10 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและหลักประกัน

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
PL	58.6%	61.4%	61.0%	82.7%	0.8	0.8	7.2	7.5	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	52.2%	37.9%	165.6%	214.8%	3.8	5.4	5.3	6.1	2.7%	1.3%	3.0%	2.1%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ ปันผล/ดอกเบี้ย	38.7%	83.7%	36.5%	70.4%	3.8	8.5	8.5	7.7	0.5%	2.8%	0.7%	2.1%
ไม่มีหลักประกัน	55.0%	65.9%	-	-	1.4	0.7	6.9	6.0	20.3%	38.7%	21.6%	36.0%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	60.6%	57.7%	31.9%	34.4%	1.7	2.0	9.9	10.7	49.9%	35.6%	48.4%	37.9%
นิติ/บุคคล ค้ำ	55.1%	57.0%	-	-	0.2	0.3	6.6	8.0	17.3%	14.3%	18.4%	15.5%
บสย.	74.9%	67.7%	96.6%	91.3%	0.4	0.5	5.5	6.6	7.9%	3.5%	6.2%	3.2%
รถ เรือ เครื่องจักร	46.2%	70.8%	69.8%	89.2%	28.7	49.0	4.8	4.5	1.2%	3.4%	1.6%	2.9%
อื่น ๆ	73.4%	67.5%	135.9%	223.6%	0.9	0.9	5.5	7.3	0.3%	0.4%	0.2%	0.4%
SM	65.0%	63.4%	88.8%	181.6%	0.4	0.7	7.3	7.6	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	76.9%	74.9%	258.6%	1691.7%	1.9	2.7	6.2	7.0	2.0%	2.7%	1.7%	2.3%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ ปันผล/ดอกเบี้ย	87.3%	55.7%	321.5%	258.5%	7.8	0.9	11.9	11.3	1.6%	0.5%	1.2%	0.5%
ไม่มีหลักประกัน	55.0%	58.0%	-	-	0.8	0.6	7.5	7.1	6.4%	32.4%	7.6%	35.4%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	70.4%	73.4%	42.6%	52.3%	1.4	2.1	11.0	11.2	46.5%	21.3%	43.0%	18.4%
นิติ/บุคคล ค้ำ	57.5%	56.4%	-	-	0.2	0.2	7.0	8.1	27.8%	7.7%	31.4%	8.6%
บสย.	67.1%	65.1%	144.9%	177.1%	0.4	1.0	5.8	6.9	15.1%	35.4%	14.6%	34.5%
รถ เรือ เครื่องจักร	77.8%	2.2%	167.6%	-	5.8	9.0	5.8	7.0	0.2%	0.0%	0.2%	0.2%
อื่น ๆ	78.9%	31.0%	75.2%	91.6%	0.7	0.1	5.5	6.7	0.4%	0.0%	0.3%	0.1%
NPL	70.4%	69.3%	71.6%	126.3%	0.5	0.7	6.0	6.3	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินสด เงินฝาก	48.5%	29.0%	729.0%	579.6%	2.1	3.1	5.9	6.5	1.2%	0.7%	1.7%	1.6%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปัน ผล/ดอกเบี้ย	71.3%	71.5%	25.9%	25.4%	7.7	10.0	8.1	6.6	6.9%	7.7%	6.8%	7.4%
ไม่มีหลักประกัน	57.6%	63.1%	-	-	0.8	0.6	7.3	5.6	10.9%	23.2%	13.3%	25.5%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	76.9%	75.7%	29.6%	71.3%	3.2	3.9	10.6	11.3	31.2%	28.6%	28.5%	26.2%
นิติ/บุคคล ค้ำ	66.2%	67.0%	-	-	0.2	0.4	5.7	6.8	24.2%	19.8%	25.7%	20.5%
บสย.	75.8%	74.8%	136.6%	141.7%	0.4	0.5	5.2	5.6	24.4%	19.1%	22.7%	17.7%
รถ เรือ เครื่องจักร	76.4%	65.8%	446.8%	5334.7%	10.3	8.6	8.3	8.7	1.0%	0.5%	0.9%	0.5%
อื่น ๆ	54.1%	53.1%	251.6%	123.7%	1.0	0.4	5.5	5.9	0.2%	0.4%	0.3%	0.5%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.7	0.8	7.1	7.4				

4.1.11 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs เพิ่มขึ้นสำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น PL ในสินเชื่อประเภทตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท และเงินให้สินเชื่ออื่น โดยมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่ออยู่ที่ร้อยละ 97.4 และ 61.1 ในปี 2563 ตามลำดับ สำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น SM และ NPL มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลงในทุกประเภทสินเชื่อ ยกเว้นตัวเงินอื่น ๆ ที่จัดชั้น SM ที่มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100.0 ในปี 2563

(2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นทุกชั้นสินเชื่อ โดยเฉพาะสินเชื่อจัดชั้น SM ที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.8 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 181.6 ในปี 2563 และสินเชื่อจัดชั้น NPL เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.6 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 126.3 ในปี 2563

(3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ ยกเว้นตัวเงินอื่น ๆ ที่จัดชั้น SM และเงินขอใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน และตัวเงินอื่น ๆ ที่จัดชั้น NPL ที่มีวงเงินสินเชื่อต่อรายได้ลดลงเป็นร้อยละ 0.80 16.16 และ 2.08 ในปี 2563 ตามลำดับ

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้เพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ ยกเว้นเงินขอใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกันที่จัดชั้น NPL มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ลดลงเป็น 0.5 เดือน ในปี 2563 โดยสินเชื่ออื่นที่จัดชั้น PL และ SM มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้สูงสุดอยู่ที่ 7.6 และ 7.7 เดือน ในปี 2563 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและประเภทสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายได้ (เดือน)	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
PL	58.6%	61.4%	61.0%	82.7%	0.75	0.80	7.2	7.5
เงินเบิกเกินบัญชี	64.6%	55.9%	47.6%	85.0%	3.54	3.75	5.3	5.6
เงินให้สินเชื่ออื่น	57.0%	61.1%	65.7%	88.4%	0.67	0.72	7.3	7.6
การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	18.9%	16.4%	7098.4%	13585.9%	4.44	6.07	2.1	2.4
ตัวเงินค่าสินค้า	93.5%	85.9%	155.4%	352.1%	2.24	2.78	1.4	2.7
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	96.0%	97.4%	83.2%	112.7%	1.43	1.50	0.4	0.5
ตัวเงินอื่น ๆ	99.3%	98.9%	23.8%	23.4%	2.99	3.10	0.4	0.6
SM	65.0%	63.4%	88.8%	181.6%	0.38	0.70	7.3	7.6
เงินเบิกเกินบัญชี	99.5%	94.6%	36.4%	51.6%	2.21	2.34	4.2	4.9
เงินให้สินเชื่ออื่น	63.7%	62.8%	93.9%	201.2%	0.37	0.66	7.3	7.7
ตัวเงินอื่น ๆ	98.0%	100.0%	71.9%	#DIV/0!	4.40	0.80	0.3	1.1

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อเฉลี่ย ต่อราย (เดือน)	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
NPL	70.4%	69.3%	71.6%	126.3%	0.51	0.74	6.0	6.3
เงินเบิกเกินบัญชี	93.6%	74.1%	50.8%	87.4%	3.01	3.41	3.8	4.6
เงินให้สินเชื่ออื่น	65.9%	65.1%	172.7%	192.0%	0.48	0.70	6.0	6.4
เงินชดเชยตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	97.0%	94.4%	297528.3%	302190.5%	22.73	16.16	0.7	0.5
ตัวเงินอื่นๆ	90.7%	90.4%	3.8%	7.8%	2.34	2.08	0.2	0.2
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4

4.1.12 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและ GPP

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- (1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของสินเชื่อ SMEs เพิ่มขึ้นสำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น PL โดยเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่ม Q5 โดยมียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 64.0 ในปี 2563 ตามลำดับ สำหรับสินเชื่อที่จัดชั้น SM และ NPL มียอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อลดลงในทุกกลุ่ม Q ทั้งนี้ สัดส่วนวงเงินสินเชื่อของกลุ่ม Q5 มีสัดส่วนสูงสุดในทุกชั้นสินเชื่อ โดยเฉพาะในสินเชื่อจัดชั้น NPL กลุ่ม Q5 มีสัดส่วนร้อยละ 50.2 ของวงเงินสินเชื่อรวม
- (2) วงเงินสินเชื่อต่อหลักประกันเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อ โดยเฉพาะสินเชื่อจัดชั้น SM ที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.8 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 181.6 ในปี 2563 โดยกลุ่ม Q3 และ Q5 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสินเชื่อจัดชั้น NPL เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 71.6 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 126.3 ในปี 2563 โดยกลุ่ม Q5 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
- (3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและทุกกลุ่ม
- (4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกชั้นสินเชื่อและทุกกลุ่ม

ตารางที่ 4.12 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามการจัดชั้นสินเชื่อและ GPP

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
PL	58.6%	61.4%	61.0%	82.7%	0.8	0.8	7.2	7.5	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	61.7%	59.2%	72.9%	110.7%	0.6	0.7	7.1	7.2	15.8%	12.9%	15.0%	13.4%
Q2	60.6%	60.5%	37.0%	44.1%	0.5	0.6	7.3	7.6	15.0%	14.5%	14.5%	14.7%
Q3	61.2%	59.1%	67.1%	101.3%	0.7	0.7	7.3	7.6	18.3%	16.5%	17.5%	17.2%
Q4	59.0%	59.5%	63.3%	90.9%	0.7	0.7	7.4	7.7	18.4%	16.1%	18.3%	16.6%

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อ มูลค่าหลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
Q5	55.0%	64.4%	70.4%	94.9%	1.1	1.4	7.0	7.3	32.5%	40.0%	34.6%	38.1%
SM	65.0%	63.4%	88.8%	181.6%	0.4	0.7	7.3	7.6	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	65.0%	65.9%	81.5%	180.7%	0.4	0.6	7.2	7.3	17.2%	16.3%	17.2%	15.7%
Q2	65.0%	64.9%	91.1%	123.0%	0.3	0.6	7.4	7.7	16.0%	15.7%	16.0%	15.4%
Q3	63.8%	70.3%	92.5%	208.0%	0.4	0.8	7.4	7.7	17.5%	23.4%	17.8%	21.1%
Q4	64.3%	59.1%	85.5%	193.5%	0.4	0.6	7.5	7.9	23.0%	18.6%	23.2%	19.9%
Q5	66.5%	58.9%	93.9%	207.8%	0.5	0.9	7.0	7.4	26.3%	26.0%	25.7%	27.9%
NPL	70.4%	69.3%	71.6%	126.3%	0.5	0.7	6.0	6.3	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	71.3%	71.4%	131.2%	126.8%	0.3	0.4	5.9	6.1	11.7%	10.0%	11.5%	9.7%
Q2	72.0%	72.5%	130.0%	127.1%	0.4	0.5	6.1	6.6	12.9%	10.5%	12.6%	10.0%
Q3	69.6%	67.0%	133.8%	145.1%	0.4	0.5	6.1	6.4	14.0%	12.4%	14.2%	12.9%
Q4	68.8%	70.7%	182.2%	189.7%	0.5	0.7	6.3	6.5	18.5%	17.5%	19.0%	17.2%
Q5	70.6%	68.3%	42.6%	109.9%	0.8	1.3	5.5	6.1	42.8%	49.5%	42.7%	50.2%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.7	0.8	7.1	7.4				

4.1.13 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและประเภทสินเชื่อ

จากตารางที่ 4.13 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของ SMEs ลดลงในเกือบทุกประเภทหลักประกัน ยกเว้นในหลักประกันประเภทใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.7 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 80.8 ในปี 2563 โดยเงินเบิกเกินบัญชี และเงินให้สินเชื่ออื่น เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และในหลักประกันประเภทรถ เรือ เครื่องจักรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 70.7 ในปี 2563 โดยเงินให้สินเชื่ออื่นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เงินให้สินเชื่ออื่นมีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุดในทุกประเภทของหลักประกัน

(2) วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นในประเภทของหลักประกันและเกือบทุกประเภทสินเชื่อ โดยเงินสด เงินฝากเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในสินเชื่อประเภทการให้กู้ยืม โดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) และตัวเงินค้ำสินค้า

(3) วงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทหลักประกัน โดยเฉพาะรถ เรือ เครื่องจักร เพิ่มขึ้นจาก 25.48 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 45.53 ล้านบาท ในปี 2563 โดยวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย ในเงินให้สินเชื่ออื่นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ สินเชื่อไม่มีหลักประกันมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย ลดลงในเกือบทุกประเภทสินเชื่อ

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในเกือบทุกประเภทหลักประกัน ยกเว้นหลักประกันประเภท ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบีย รถ เรือ เครื่องจักร และสินเชื่อไม่มีหลักประกัน ในขณะที่ สินเชื่อ ประเภทเงินเบิกเกินบัญชีมีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในทุกประเภทของหลักประกัน

ตารางที่ 4.13 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและประเภทสินเชื่อ

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เงินสด เงินฝาก	52.9%	38.3%	174.8%	228.2%	3.55	5.04	5.4	6.2	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	69.3%	58.8%	93.7%	57.0%	4.40	4.61	3.8	9.7	13.3%	8.2%	10.1%	5.4%
เงินให้สินเชื่ออื่น	57.4%	47.5%	201.4%	182.9%	3.52	4.63	7.7	8.4	63.1%	63.3%	58.2%	51.0%
เงินชดใช้ตามภาระการออก หนังสือค้ำประกัน	100.0%	-	100.0%	-	0.10	-	0.0	-	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	16.3%	15.7%	9210.9%	14823.8%	5.25	6.37	2.5	2.6	6.9%	15.7%	22.4%	38.4%
ตัวเงินค่าสินค้า	100.0%	96.1%	100.0%	136780.8%	0.94	2.01	2.5	1.8	0.1%	0.9%	0.0%	0.4%
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ท่า ทรีสตรี้ท	91.8%	94.6%	10.8%	16.3%	0.97	1.42	0.4	0.5	0.1%	0.2%	0.0%	0.1%
ตัวเงินอื่นๆ	98.3%	97.5%	51.3%	78.0%	2.18	5.19	0.4	0.6	16.2%	11.4%	8.7%	4.5%
ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	42.8%	45.6%	3023.4%	3256.8%	0.53	0.50	4.0	4.1	0.4%	0.3%	0.5%	0.3%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ ดอกเบีย	56.7%	80.8%	32.1%	50.5%	5.15	8.43	8.5	7.7	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	52.2%	85.2%	179.7%	136.8%	0.29	2.90	1.0	18.0	0.0%	0.1%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่ออื่น	54.4%	80.3%	174.7%	338.5%	5.57	9.31	9.6	8.7	90.6%	95.6%	94.4%	96.2%
เงินชดใช้ตามภาระการออก หนังสือค้ำประกัน	98.5%	83.6%	9470.2%	119.7%	2.53	0.06	11.6	5.0	0.3%	0.0%	0.2%	0.0%
ตัวเงินค่าสินค้า	67.3%	71.6%	159.4%	162.8%	1.94	2.21	4.1	1.9	0.7%	0.8%	0.6%	0.9%
ตัวเงินอื่นๆ	98.9%	100.0%	1.9%	1.7%	2.35	2.66	0.2	0.2	8.3%	3.6%	4.8%	2.9%
ไม่มีหลักประกัน	55.2%	65.6%	-	-	1.30	0.68	7.0	6.0	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	47.2%	51.7%	-	-	24.28	5.21	5.7	2.8	12.9%	12.0%	15.1%	15.2%
เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	-	-	-	-	0.00	0.00	3.4	6.6	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการ ส่งออก	100.0%	98.2%	-	-	3.46	10.49	0.3	0.3	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
เงินให้สินเชื่ออื่น	55.5%	67.3%	-	-	1.09	0.57	7.0	6.1	83.3%	83.9%	82.8%	81.8%
เงินชดใช้ตามภาระการออก หนังสือค้ำประกัน	97.0%	94.5%	-	-	16.16	13.94	0.7	2.7	0.6%	0.3%	0.3%	0.2%

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	61.1%	20.4%	-	-	1.62	5.36	0.5	0.7	0.3%	0.1%	0.3%	0.4%
ตัวเงินค่าสินค้า	100.0%	89.0%	-	-	0.43	2.25	0.5	3.4	0.0%	0.6%	0.0%	0.4%
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำ ทรัสต์รีซีท	199.7%	168.4%	-	-	1.12	1.24	0.4	0.4	0.4%	0.3%	0.1%	0.1%
ตัวเงินค่าสินค้าออก	3779.5%	3779.5%	-	-	0.05	0.05	0.4	0.4	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินอื่นๆ	96.6%	96.4%	-	-	18.75	1.61	0.9	0.8	2.2%	2.7%	1.3%	1.8%
ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	5.9%	18.0%	-	-	0.69	1.17	3.9	4.6	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ที่ดิน/स्पส/อาคารชุด	62.0%	58.8%	32.2%	35.6%	1.74	2.02	10.0	10.7	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	73.8%	66.3%	26.2%	28.6%	2.19	2.38	5.6	8.1	12.1%	8.4%	10.2%	7.5%
เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียม การส่งออก	36.1%	23.0%	4.9%	4.5%	3.37	3.00	0.3	0.3	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่ออื่น	59.9%	57.3%	35.5%	37.9%	1.69	1.99	10.5	11.0	85.4%	88.5%	88.4%	90.8%
เงินชดใช้ตามภาระการออก หนังสือค้ำประกัน	96.4%	-	38.5%	-	0.50	-	7.0	-	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	20.6%	25.7%	639.8%	1328.9%	10.75	8.50	3.0	3.9	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินค่าสินค้า	97.1%	85.3%	149.8%	195.6%	2.40	3.63	1.0	2.0	0.2%	0.7%	0.1%	0.5%
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำ ทรัสต์รีซีท	2892.5%	3587.0%	12.9%	11.6%	1.47	1.57	2.1	2.7	0.3%	0.3%	0.0%	0.0%
ตัวเงินค่าสินค้าออก	3592.6%	3592.6%	1.4%	1.4%	0.05	0.05	0.4	0.4	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินอื่นๆ	99.2%	98.5%	5.6%	8.2%	2.34	2.77	0.4	0.5	2.0%	2.1%	1.3%	1.2%
นิติ/บุคคล ค้า	56.6%	57.9%	-	-	0.24	0.35	6.6	7.9	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	87.7%	76.7%	-	-	1.16	1.17	5.0	5.9	0.2%	0.1%	0.1%	0.1%
เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียม การส่งออก	100.0%	-	-	-	0.80	-	0.3	-	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
เงินให้สินเชื่ออื่น	53.7%	53.8%	-	-	0.23	0.33	6.6	8.0	90.3%	86.3%	95.1%	92.9%
เงินชดใช้ตามภาระการออก หนังสือค้ำประกัน	98.7%	-	-	-	5.00	-	18.2	-	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำ ทรัสต์รีซีท	4304.9%	4896.0%	-	-	1.12	1.14	2.4	2.8	1.3%	1.5%	0.0%	0.0%
ตัวเงินค่าสินค้าออก	3592.6%	3592.6%	-	-	0.05	0.05	0.4	0.4	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
ตัวเงินอื่นๆ	98.8%	99.5%	-	-	3.47	6.71	0.3	0.4	8.2%	12.0%	4.7%	7.0%
บสย.	74.2%	69.1%	108.0%	110.3%	0.43	0.51	5.5	6.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วน ยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เงินเบิกเกินบัญชี	83.7%	74.2%	109.4%	122.4%	4.13	3.47	1.9	3.7	14.6%	1.0%	13.0%	1.0%
เงินให้สินเชื่ออื่น	71.3%	67.9%	133.6%	142.8%	0.36	0.49	5.6	6.4	78.6%	93.4%	81.8%	95.1%
ตัวเงินค่าสินค้า	100.0%	100.0%	200.0%	159.2%	0.23	2.52	2.4	2.4	0.0%	0.2%	0.0%	0.1%
ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ท่า ทรีสตรี้ท	81.9%	86.2%	18.1%	23.5%	1.98	2.30	0.4	0.5	0.0%	0.1%	0.0%	0.1%
ตัวเงินอื่นๆ	97.2%	98.5%	26.8%	16.2%	2.15	2.23	0.4	0.4	6.8%	5.3%	5.2%	3.7%
รถ เรือ เครื่องจักร	48.0%	70.7%	73.5%	90.6%	25.48	45.53	5.3	4.8	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	100.4%	63.4%	45.3%	11.1%	6.00	5.00	2.0	11.0	0.4%	0.1%	0.2%	0.1%
เงินให้สินเชื่ออื่น	45.1%	69.7%	140.5%	234.4%	39.09	80.40	8.4	8.4	88.7%	95.1%	94.6%	96.4%
ตัวเงินอื่นๆ	100.0%	98.2%	7.7%	5.1%	3.55	3.56	0.3	0.4	10.9%	4.9%	5.2%	3.5%
อื่น ๆ	71.7%	65.9%	133.8%	205.3%	0.86	0.80	5.5	7.0	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
เงินเบิกเกินบัญชี	96.4%	83.0%	134.0%	104.4%	3.19	2.33	2.4	4.6	7.0%	2.6%	5.2%	2.1%
เงินให้สินเชื่ออื่น	65.9%	61.0%	123.8%	184.3%	0.74	0.71	5.7	7.1	75.4%	79.7%	81.9%	86.1%
ตัวเงินค่าสินค้า	82.4%	61.8%	-	-	3.40	3.40	0.0	0.0	0.7%	0.4%	0.6%	0.4%
ตัวเงินอื่นๆ	98.9%	100.0%	261.8%	-	3.78	4.90	0.2	0.4	17.0%	17.4%	12.3%	11.4%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4				

4.1.14 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและ GPP

จากตารางที่ 4.14 สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- (1) ยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อของ SMEs ลดลงในเกือบทุกประเภทหลักประกัน ยกเว้นในหลักประกันประเภทใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.7 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 80.8 ในปี 2563 โดยกลุ่ม Q5 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และในหลักประกันประเภทรถ เรือ เครื่องจักรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.0 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 70.7 ในปี 2563 โดยกลุ่ม Q3 และ Q5 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ กลุ่ม Q5 มีสัดส่วนวงเงินสินเชื่อสูงสุดในทุกประเภทของหลักประกัน
- (2) วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นในทุกประเภทของหลักประกันและเกือบทุกกลุ่ม โดยหลักประกันประเภทเงินสด เงินฝากเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่ม
- (3) วงเงินเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทหลักประกัน โดยเฉพาะรถ เรือ เครื่องจักร เพิ่มขึ้นจาก 25.48 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 45.53 ล้านบาท ในปี 2563 โดยวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายในกลุ่ม Q5 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ สินเชื่อไม่มีหลักประกันมีวงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายลดลงในทุกกลุ่ม

(4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายเพิ่มขึ้นในเกือบทุกประเภทหลักประกัน ยกเว้นหลักประกันประเภท ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ยย รถ เรือ เครื่องจักร และสินเชื่อไม่มีหลักประกัน มีอายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อรายลดลง โดยลดลงในกลุ่ม Q1 และ Q3 ของหลักประกันทั้ง 3 ประเภท

ตารางที่ 4.14 สินเชื่อ SMEs แบ่งตามหลักประกันและ GPP

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
เงินสด เงินฝาก	52.9%	38.3%	174.8%	228.2%	3.55	5.04	5.4	6.2	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	62.0%	22.6%	119.8%	175.7%	2.44	5.21	7.1	5.8	7.8%	8.5%	6.7%	14.4%
Q2	43.2%	40.3%	222.0%	231.6%	5.19	3.66	5.8	7.7	12.1%	7.6%	14.8%	7.3%
Q3	60.6%	35.4%	210.9%	303.1%	3.13	5.02	6.3	5.7	16.9%	18.1%	14.8%	19.5%
Q4	58.8%	43.6%	161.6%	226.9%	3.27	4.32	6.1	7.0	15.8%	15.5%	14.2%	13.6%
Q5	50.5%	42.7%	169.8%	225.5%	3.66	5.61	4.5	5.9	47.5%	50.3%	49.7%	45.2%
ใบแสดงสิทธิการรับเงิน /ปันผล/ดอกเบี้ยย	56.7%	80.8%	32.1%	50.5%	5.15	8.43	8.5	7.7	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	61.5%	65.4%	229.6%	202.8%	1.21	1.21	9.3	7.6	6.6%	3.5%	6.1%	4.3%
Q2	59.6%	59.4%	222.7%	200.7%	1.33	1.22	8.6	9.0	4.7%	1.2%	4.5%	1.7%
Q3	66.3%	59.0%	101.8%	201.1%	1.01	1.14	9.9	8.3	3.5%	1.8%	3.0%	2.4%
Q4	81.7%	83.7%	255.9%	241.2%	3.68	3.08	9.4	8.9	17.4%	6.6%	12.1%	6.4%
Q5	51.7%	82.4%	24.9%	44.6%	15.60	31.23	6.2	5.7	67.8%	86.9%	74.3%	85.2%
ไม่มีหลักประกัน	55.2%	65.6%	-	-	1.30	0.68	7.0	6.0	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	55.9%	63.7%	-	-	1.58	0.62	6.9	5.8	17.2%	15.3%	16.9%	15.7%
Q2	53.0%	65.9%	-	-	1.27	0.54	6.5	6.1	11.4%	14.8%	11.9%	14.7%
Q3	56.5%	66.2%	-	-	1.27	0.61	7.1	6.0	16.5%	18.9%	16.1%	18.7%
Q4	53.4%	67.5%	-	-	1.10	0.64	7.2	6.2	17.1%	18.5%	17.7%	18.0%
Q5	55.8%	64.9%	-	-	1.34	0.92	7.0	6.0	37.8%	32.6%	37.4%	32.9%
ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	62.0%	58.8%	32.2%	35.6%	1.74	2.02	10.0	10.7	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	65.5%	59.1%	39.6%	44.4%	1.35	1.48	9.8	10.3	16.7%	13.3%	15.8%	13.2%
Q2	65.4%	59.1%	20.7%	19.0%	1.50	1.57	10.1	10.8	16.1%	15.9%	15.2%	15.8%
Q3	64.4%	56.5%	38.1%	41.0%	1.49	1.58	10.0	10.7	19.4%	16.3%	18.7%	17.0%
Q4	62.5%	55.8%	34.6%	38.0%	1.68	1.78	10.3	11.2	19.3%	16.2%	19.1%	17.1%
Q5	56.8%	61.1%	33.7%	45.0%	2.67	3.68	9.7	10.4	28.6%	38.3%	31.2%	36.9%
นิติ/บุคคล ค้า	56.6%	57.9%	-	-	0.24	0.35	6.6	7.9	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	55.3%	50.5%	-	-	0.16	0.23	6.2	7.5	12.8%	9.0%	13.1%	10.3%

	ยอดสินเชื่อคงค้าง ต่อวงเงินสินเชื่อ		วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่า หลักประกัน		วงเงินสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (ล้านบาท)		อายุสินเชื่อ เฉลี่ยต่อราย (เดือน)		สัดส่วนยอดสินเชื่อ คงค้าง		สัดส่วนวงเงินสินเชื่อ	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
Q2	57.0%	55.2%	-	-	0.18	0.24	6.8	8.0	16.3%	14.8%	16.1%	15.5%
Q3	54.5%	51.5%	-	-	0.20	0.28	6.5	8.0	15.6%	14.5%	16.1%	16.3%
Q4	56.1%	51.7%	-	-	0.23	0.29	6.8	8.2	20.4%	15.1%	20.6%	16.9%
Q5	58.1%	65.9%	-	-	0.41	0.70	6.5	7.9	35.0%	46.6%	34.0%	41.0%
บสย.	74.2%	69.1%	108.0%	110.3%	0.43	0.51	5.5	6.4	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	78.3%	73.4%	132.0%	125.3%	0.56	0.56	5.7	6.4	16.3%	14.8%	15.5%	13.9%
Q2	74.3%	68.2%	115.9%	140.2%	0.34	0.38	6.2	6.9	14.8%	13.5%	14.8%	13.7%
Q3	74.0%	67.8%	114.8%	116.6%	0.44	0.46	5.8	6.5	20.1%	20.5%	20.1%	20.9%
Q4	71.8%	67.6%	115.7%	138.4%	0.41	0.50	5.4	6.4	18.7%	18.9%	19.4%	19.4%
Q5	73.8%	69.5%	89.4%	84.9%	0.45	0.60	4.8	5.9	30.1%	32.3%	30.2%	32.2%
รถ เรือ เครื่องจักร	48.0%	70.7%	73.5%	90.6%	25.48	45.53	5.3	4.8	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	92.6%	91.8%	642.4%	3119.9%	7.32	10.40	5.1	3.7	3.7%	2.5%	1.9%	1.9%
Q2	88.1%	61.5%	1041.7%	430.4%	8.27	4.01	6.4	7.4	10.3%	1.1%	5.6%	1.3%
Q3	68.6%	80.1%	359.6%	1233.3%	5.93	4.60	6.5	3.3	6.0%	2.3%	4.2%	2.0%
Q4	65.5%	51.4%	336.2%	277.0%	7.21	7.96	8.9	10.2	4.1%	1.1%	3.0%	1.5%
Q5	42.8%	70.4%	64.0%	85.3%	45.87	88.05	3.6	3.9	75.9%	93.0%	85.3%	93.3%
อื่น ๆ	71.7%	65.9%	133.8%	205.3%	0.86	0.80	5.5	7.0	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Q1	85.0%	49.7%	203.4%	118.9%	0.42	0.20	5.1	6.9	4.3%	2.4%	3.6%	3.2%
Q2	81.6%	76.0%	256.4%	284.6%	0.95	0.68	6.0	7.3	15.4%	24.8%	13.6%	21.5%
Q3	79.8%	68.7%	164.1%	174.8%	1.14	0.73	5.6	6.9	37.2%	19.6%	33.4%	18.8%
Q4	56.1%	62.3%	106.2%	124.0%	0.80	0.69	5.9	7.0	17.2%	15.1%	22.0%	16.0%
Q5	67.5%	61.9%	103.1%	272.9%	0.76	1.44	5.0	6.7	25.8%	38.1%	27.4%	40.6%
รวม	60.0%	62.0%	63.0%	86.0%	0.69	0.79	7.1	7.4				

4.2 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

การใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จะแบ่งออกเป็น 3 แบบจำลอง ได้แก่ แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อของ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน และ แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ (กำหนดให้ผู้กู้ที่มีมูลค่า “จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)” ในปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 หมายถึง กลุ่ม SMEs ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้)

ทั้งนี้ แต่ละแบบจำลองจะใช้ข้อมูล 2 ชุด ได้แก่ (1) ชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่มีการจัดเก็บที่ครบถ้วน หรืออาจกล่าวโดยนัยได้ว่า ชุดข้อมูลในกลุ่มนี้จะสะท้อนข้อมูลของกลุ่มลูกค้าที่มีขนาดกิจการใหญ่กว่าและมั่นคงกว่ากลุ่มที่ไม่มีข้อมูลรายได้ (2) ชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่มีการจัดเก็บที่ไม่ครบถ้วน หรืออาจกล่าวโดยนัยได้ว่า ชุดข้อมูลในกลุ่มนี้จะสะท้อนข้อมูลของกลุ่มลูกค้าที่มีขนาดกิจการเล็กและมั่นคงน้อยกว่ากลุ่มที่มีข้อมูลรายได้

จากการวิเคราะห์แบบจำลอง 3 รูปแบบ ภายใต้ชุดข้อมูล 2 ชุด จึงทำให้คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs จำนวน 6 ผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ตัวแปรตามคือ “จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)” โดยผลการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 แบบจำลองย่อยตามชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ชุดข้อมูลที่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)” และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ชุดข้อมูลที่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบเส้นตรง (Linear) พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 1,724 ข้อมูล คณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีผู้กู้มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	187.84	0.04
1.2	มูลค่าหลักประกัน	0.19	0.00
1.3	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	0.02	0.00
1.4	มูลค่าที่ดิน	0.02	0.02
1.5	จำนวนแรงงาน	11,071.31	0.00
1.6	รายรับ	0.01	0.00
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	-146,071.90	0.62
2.2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	2,009,328.00	0.00
2.3	บสย.	267,605.90	0.27
2.4	รถ เรือ เครื่องจักร	1,436,830.00	0.43
2.5	อื่น ๆ	120,187.60	0.96
2.6	เงินสด เงินฝาก	4,017,300.00	0.00
2.7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	-578,849.30	0.49

ตัวแปรตาม: จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.8	ไม่มีหลักประกัน	ฐาน	ฐาน
2.9	NPL	107,868.40	0.91
2.10	PL	ฐาน	ฐาน
2.11	SM	-1,129,129.00	0.00
2.12	Q1	-515,275.90	0.03
2.13	Q2	-255,905.30	0.26
2.14	Q3	67,485.19	0.75
2.15	Q4	-175,055.80	0.33
2.16	Q5	ฐาน	ฐาน
2.17	M	-936,349.40	0.03
2.18	S	ฐาน	ฐาน
2.19	ขายปลีก	150,549.00	0.28
2.20	บริการ	ฐาน	ฐาน
2.21	อุตสาหกรรม	12,741.55	0.94
2.22	เกษตร	575,189.40	0.20
2.23	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.24	ธพว.	-860,530.30	0.00
2.25	ปี 2562	ฐาน	ฐาน
2.26	ปี 2563	255,511.20	0.10
2.27	เงินเบิกเกินบัญชี	380,265.90	0.20
2.28	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.29	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.30	เงินให้สินเชื่ออื่น	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.31	เงินทดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.32	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	-365,236.80	0.77
2.33	ตัวเงินค่าสินค้า	198,109.80	0.94
2.34	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.35	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.36	ตัวเงินอื่น ๆ	-1,808,366.00	0.00
2.37	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.38	ลูกหนี้อื่น ๆ	ฐาน	ฐาน
R-squared		0.4463	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)) ได้ร้อยละ 45 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 55 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องเกือบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.02 (Probability Value: P-Value) มีเพียงตัวแปร “อายุสินเชื่อบริษัท” ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.04 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางความสัมพันธ์ ตัวแปรต่อเนื่องทุกตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) กล่าวคือ หากอายุสินเชื่อบริษัท มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน และรายได้ เพิ่มขึ้นอย่างละ 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้นประมาณ 11,259 บาท ($187.84 + 0.19 \times 0.02 + 0.02 + 11,071 + 0.01$) ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการปล่อยสินเชื่อแก่ลูกค้าที่มีประวัติเคยกู้มาก่อน รวมทั้งมีหลักประกันครอบคลุมความเสี่ยงของการปล่อยสินเชื่อและมีการจ้างงานและรายได้ที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) อย่างไรก็ดี คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มหลักประกัน สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” และ “เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 2,009,328 และ 4,017,300 ตามลำดับ (ตัวแปร “ไม่มีหลักประกัน” เป็นฐาน)

อนึ่ง ด้วยตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” ซึ่งเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่องในกลุ่มประเภทหลักประกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ที่ -146,071 บาท โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.7 (Probability Value: P-Value) (ตัวแปร “ไม่มีหลักประกัน” เป็นฐาน) ในขณะที่ ตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) จึงมีความเป็นไปได้ว่า อาจมีปัญหาสหสัมพันธ์ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน โดยเฉพาะ “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” กับ “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องในแบบจำลองส่งผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกันและ “มูลค่าหลักประกัน” ไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ความสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม

เพื่อแก้ไขปัญหามulticollinearity ในกลุ่มประเภทหลักประกัน และ “มูลค่าหลักประกัน” คณะผู้วิจัยจึงได้ตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรตามต่อเนื่องออกจากแบบจำลอง โดยผลลัพธ์ของกลุ่มประเภทหลักประกันภายใต้แบบจำลองที่ปรับปรุงแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” และ “บสย.” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงิน

ตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 1,164,886 และ 831,875 ตามลำดับ (ตัวแปร “ไม่มีหลักประกัน” เป็นฐาน) โดยในขณะที่ก่อนที่จะมีการตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” ออกจากแบบจำลองนั้น ตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” และ “บสย.” แทบจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติภายใต้แบบจำลองนี้เลย โดยรายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน		รูปแบบที่ไม่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”		รูปแบบที่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”	
		ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	(146,071.90)	0.62	1,164,886.00	0.00
2	ค่าประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	2,009,328.00	0.00	1,587,931.00	0.00
3	บสย.	267,605.90	0.27	831,874.50	0.00
4	รถ เรือ เครื่องจักร	1,436,830.00	0.43	1,643,339.00	0.37
5	อื่น ๆ	120,187.60	0.96	301,223.00	0.91
6	เงินสด เงินฝาก	4,017,300.00	0.00	4,024,883.00	0.00
7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	(578,849.30)	0.49	(269,314.20)	0.76
8	ไม่มีหลักประกัน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

(2.2) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “สินเชื่อจัดชั้นในกลุ่มกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention Loan: SM)” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -1,129,129 (ตัวแปร “สินเชื่อจัดชั้นในกลุ่มปกติ (Performing Loan: PL)” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 1,129,129 บาท เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL

(2.3) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่มควินไทล์ที่ 1 (Q1)” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่

น้อยกว่า 0.03 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -515,276 (ตัวแปร “กลุ่มพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่มควินไทล์ที่ 5 (Q5)” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า SMEs ในกลุ่ม Q1 จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 515,276 บาท เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม Q5

(2.4) กลุ่มขนาดกิจการ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มกิจการขนาดกลาง (Medium Enterprise: M)” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.03 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -936,349 (ตัวแปร “กลุ่มกิจการขนาดเล็ก (Small Enterprise: S)” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า SMEs ในกลุ่ม M จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 936,349 บาท เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม S

(2.5) กลุ่มธนาคาร สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -860,530 (ตัวแปร “กลุ่มธนาคารออมสิน (ธ.ออมสิน)” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่ม ธพว. จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 860,530 บาท เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม ธ.ออมสิน

(2.6) กลุ่มช่วงเวลา สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ปี 2563” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 255,511 (ตัวแปร “ปี 2562” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า SMEs ในปี 2563 จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้น 255,511 บาท เมื่อเทียบกับปี 2562

(2.7) กลุ่มประเภทสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ตัวเงินอื่น ๆ” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -1,808,366 (ตัวแปร “ลูกหนี้อื่น ๆ” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า SMEs ในกลุ่มตัวเงินอื่น ๆ จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 1,808,366 บาท เมื่อเทียบกับกลุ่มลูกหนี้อื่น ๆ

2) ชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)” และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ชุดข้อมูลที่ไม่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบเส้นตรง (Linear) พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 643,643 ข้อมูล คณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	อายุสินเชื่อก่อนวงเงิน	357.95	0.00
1.2	มูลค่าหลักประกัน	0.55	0.00
1.3	มูลค่าหลักประกัน ^{2*}	-0.0000000000144	0.00
1.4	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	0.05	0.00
1.5	มูลค่าที่ดิน	9.60	0.76
1.6	มูลค่าที่ดิน ^{2*}	-0.000000154	0.77
1.7	จำนวนแรงงาน	31,699.36	0.00
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	-1,604,486.00	0.00
2.2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	ฐาน	ฐาน
2.3	บสย.	98,309.19	0.04
2.4	รถ เรือ เครื่องจักร	4,648,521.00	0.00
2.5	อื่น ๆ	521,356.10	0.04
2.6	เงินสด เงินฝาก	2,703,643.00	0.00
2.7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	-4,383,651.00	0.00
2.8	ไม่มีหลักประกัน	471,444.50	0.00
2.9	NPL	-3,475.83	0.94
2.10	PL	ฐาน	ฐาน
2.11	SM	-89,710.08	0.09
2.12	Q1	31,363.87	0.46
2.13	Q2	-92,423.99	0.02
2.14	Q3	-39,423.53	0.33
2.15	Q4	-128,940.20	0.00
2.16	Q5	ฐาน	ฐาน
2.17	M	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.18	S	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.19	ขายปลีก	ฐาน	ฐาน
2.20	บริการ	246,769.00	0.00
2.21	อุตสาหกรรม	4,225.92	0.92
2.22	เกษตร	25,544.97	0.58
2.23	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.24	ธพว.	221,019.40	0.00

ตัวแปรตาม: จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.25	ปี 2562	ฐาน	ฐาน
2.26	ปี 2563	-58,985.93	0.04
2.27	เงินเบิกเกินบัญชี	1,007,433.00	0.00
2.28	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	-620,255.70	0.88
2.29	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	-61,500,000.00	0.00
2.30	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน
2.31	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	-1,393,947.00	0.55
2.32	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	2,630,727.00	0.00
2.33	ตัวเงินค่าสินค้า	1,395,230.00	0.18
2.34	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	769,970.60	0.37
2.35	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.36	ตัวเงินอื่น ๆ	-7,982,779.00	0.00
2.37	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	-1,806,221.00	0.06
2.38	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
R-squared		0.1847	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

หมายเหตุ: ^{2*} หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรง (Non-Linear)

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)) ได้ร้อยละ 19 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 81 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ อย่างไรก็ดี เนื่องจากชุดข้อมูลที่มีมากถึงกว่าเกือบ 640,000 ข้อมูล จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์นี้สามารถอธิบายข้อมูลได้ประมาณ 123,500 ชุด ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณที่ค่อนข้างมาก ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องเกือบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) มีเพียงตัวแปร “มูลค่าที่ดิน” และ “มูลค่าที่ดิน²” ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.7 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางการสัมพันธ์ของตัวแปร “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “ค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ในรูปแบบเส้นตรง ในขณะที่ ทิศทางการสัมพันธ์ของตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ในรูปแบบ Concave

กล่าวคือ หากอายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร และจำนวนพนักงาน เพิ่มขึ้นอย่างละ 1 หน่วย จะส่งผลให้จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้นประมาณ 32,058 บาท ($358 + 0.55 - 1.44E-11 + 0.05 + 31,700$)

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับสูงกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มหลักประกัน สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” “บสย.” “รถยนต์ เรือ และเครื่องจักร” “อื่น ๆ” “เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” “ใบแสดงสิทธิการรับเงิน เงินปันผล และเงินดอกเบี้ย” และ “ไม่มีหลักประกัน” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -1,604,486 98,309 4,648,521 521,356 2,703,643 -4,383,651 และ 471,445 ตามลำดับ (ตัวแปร “การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่มีหลักประกันเป็น “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และ อาคารชุด” “บสย.” “รถยนต์ เรือ และเครื่องจักร” “อื่น ๆ” “เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” “ใบแสดง สิทธิการรับเงิน เงินปันผล และเงินดอกเบี้ย” หรือ “ไม่มีหลักประกัน” จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 1,604,486 บาท เพิ่มขึ้น 98,309 บาท เพิ่มขึ้น 4,648,521 บาท เพิ่มขึ้น 521,356 บาท เพิ่มขึ้น 2,703,643 บาท ลดลง 4,383,651 บาท หรือ เพิ่มขึ้น 471,445 บาท ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีการค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา

อนึ่ง ด้วยตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” ซึ่งเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง ในกลุ่มประเภทหลักประกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ที่ -1,604,486 บาท โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) (ตัวแปร “การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เป็น ฐาน) ในขณะที่ ตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” และ “มูลค่าหลักประกัน²” มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่ น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) จึงมีความเป็นไปได้ว่า อาจมีปัญหาสหสัมพันธ์ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน โดยเฉพาะ “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และ อาคารชุด” กับ “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องในแบบจำลองส่งผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกันและ “มูลค่าหลักประกัน” ไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ความสัมพันธ์ได้ อย่างเหมาะสม

เพื่อแก้ไขปัญหา Multicollinearity ในกลุ่มประเภทหลักประกัน และ “มูลค่า หลักประกัน” คณะผู้วิจัยจึงได้ตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องออก โดยผลลัพธ์ของกลุ่มประเภทหลักประกันภายใต้แบบจำลองที่ปรับปรุงแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สัมประสิทธิ์ ของตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ในทิศทางเดียวกัน (ตัวแปร “การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เป็นฐาน) โดยในขณะที่ ก่อนที่จะมีการตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” ออกจากแบบจำลองนั้น ตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และ

อาคารชุด” และ “ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ในทิศทางตรงกันข้าม (ตัวแปร “การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เป็นฐาน) โดยรายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูล ที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน		รูปแบบที่ไม่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”		รูปแบบที่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”	
		ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	(146,071.90)	0.62	1,164,886.00	0.00
2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	2,009,328.00	0.00	1,587,931.00	0.00
3	บสย.	267,605.90	0.27	831,874.50	0.00
4	รถ เรือ เครื่องจักร	1,436,830.00	0.43	1,643,339.00	0.37
5	อื่น ๆ	120,187.60	0.96	301,223.00	0.91
6	เงินสด เงินฝาก	4,017,300.00	0.00	4,024,883.00	0.00
7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	(578,849.30)	0.49	(269,314.20)	0.76
8	ไม่มีหลักประกัน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

(2.2) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “SM” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -89,710 (ตัวแปร “PL” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 89,710 บาท เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL

(2.3) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “Q2” และ “Q4” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.02 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -92,424 และ -128,940 ตามลำดับ (ตัวแปร “Q5” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่ม Q2 หรือ Q4 จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 92,424 บาท หรือ 128,940 บาท ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม Q5

(2.4) กลุ่มอุตสาหกรรม สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มบริการ” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 246,769 (ตัวแปร “กลุ่มขายปลีก” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มบริการจะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้น 246,769 บาท เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก

(2.5) กลุ่มธนาคาร สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ธพว.” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 221,019 (ตัวแปร “ธ.ออมสิน” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่ม ธพว. จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้น 221,019 บาท เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม ธ.ออมสิน

(2.6) กลุ่มช่วงเวลา สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ปี 2563” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.05 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ -58,986 (ตัวแปร “ปี 2562” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในปี 2563 จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 58,986 บาท เมื่อเทียบกับปี 2562

(2.7) กลุ่มประเภทสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “เงินเบิกเกินบัญชี” “เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก” “การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)” และ “ตัวเงินอื่น ๆ” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 1,007,433 -61,500,000 2,630,727 และ -7,982,779 ตามลำดับ (ตัวแปร “ลูกหนี้อื่น ๆ” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มเงินเบิกเกินบัญชี เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) หรือตัวเงินอื่น ๆ จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้น 1,007,433 บาท ลดลง 61,500,000 บาท เพิ่มขึ้น 2,630,727 บาท หรือลดลง 7,982,779 บาท เมื่อเทียบกับกลุ่มลูกหนี้อื่น ๆ

4.2.2 แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ตัวแปรตามคือ สินเชื่อที่ “มี บสย. เป็นหลักประกัน” โดยผลการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 แบบจำลองย่อยตามชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ชุดข้อมูลที่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “มี บสย. เป็นหลักประกัน” และปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้ชุดข้อมูลที่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบ Logit พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 1,724 ข้อมูล คณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 แบบจำลองที่ 2 กรณีชุดข้อมูลที่มีผู้ที่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: มี บสย. เป็นหลักประกัน			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	-0.0000002%	0.52
1.2	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	-0.003%	0.00
1.3	มูลค่าหลักประกัน	0.000008%	0.00
1.4	มูลค่าหลักประกัน ^{2*}	-0.0000000000004%	0.00
1.5	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	-0.000000007%	0.61
1.6	มูลค่าที่ดิน	-0.0000003%	0.04
1.7	จำนวนแรงงาน	-0.18%	0.01
1.8	จำนวนแรงงาน ^{2*}	0.0007%	0.04
1.9	รายรับ	-0.00000004%	0.29
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	NPL	20.33%	0.00
2.2	PL	ฐาน	ฐาน
2.3	SM	39.09%	0.00
2.4	Q1	4.58%	0.06
2.5	Q2	-0.10%	0.96
2.6	Q3	-1.15%	0.53
2.7	Q4	-0.89%	0.63
2.8	Q5	ฐาน	ฐาน
2.9	M	7.10%	0.26
2.10	S	ฐาน	ฐาน
2.11	ขายปลีก	-0.10%	0.94
2.12	บริการ	ฐาน	ฐาน
2.13	อุตสาหกรรม	0.95%	0.59
2.14	เกษตร	1.06%	0.75
2.15	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.16	ธพว.	14.29%	0.00
2.17	ปี 2562	ฐาน	ฐาน
2.18	ปี 2563	-1.32%	0.34
2.19	เงินเบิกเกินบัญชี	-0.90%	0.77
2.20	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.21	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.22	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน

ตัวแปรตาม: มี บสย. เป็นหลักประกัน			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.23	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.24	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.25	ตัวเงินค่าสินค้า	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.26	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.27	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.28	ตัวเงินอื่น ๆ	-2.37%	0.43
2.29	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.30	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
R-squared		0.4506	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

หมายเหตุ: ^{2*} หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรง (Non-Linear)

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (มี บสย. เป็นหลักประกัน) ได้ร้อยละ 45 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 55 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่อง “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “มูลค่าหลักประกัน” “มูลค่าหลักประกัน²” และ “จำนวนแรงงาน” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) สำหรับตัวแปร “มูลค่าที่ดิน” และ “จำนวนแรงงาน²” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.04 (Probability Value: P-Value) และในกลุ่มสุดท้าย ตัวแปร “รายรับ” และ “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.2 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “จำนวนแรงงาน” และ “มูลค่าที่ดิน” จะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน กล่าวคือ หาก “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “จำนวนแรงงาน” และ “มูลค่าที่ดิน” เพิ่มขึ้นอย่างละ 1 หน่วย จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงประมาณร้อยละ 18 (-0.0030% - 0.0000003% - 0.18% + 0.0007%)

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” จะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการมี บสย. เป็นหลักประกัน กล่าวคือ หาก “มูลค่าหลักประกัน” เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ประมาณร้อยละ 0.000008 (0.000008% - 0.0000000000004%)

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) อย่างไรก็ดี คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “SM” และ “NPL” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ ร้อยละ 39.09 และร้อยละ 20.33 ตามลำดับ (ตัวแปร “PL” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 39.09 หรือร้อยละ 20.33 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL

(2.2) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “Q1” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.06 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 4.58 (ตัวแปร “Q5” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q1 จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 4.58 เมื่อเทียบกับกรณีที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q5

(2.3) กลุ่มธนาคาร สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ธพว.” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 14.29 (ตัวแปร “ธ.ออมสิน” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่ม ธพว. จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 14.29 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม ธ.ออมสิน

2) ชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “มี บสย. เป็นหลักประกัน” และปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้ชุดข้อมูลที่ไม่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบ Logit พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 642,715 ข้อมูล คณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 แบบจำลองที่ 2 กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: มี บสย. เป็นหลักประกัน			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	-0.0000001%	0.01
1.2	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	-0.005%	0.00
1.3	มูลค่าหลักประกัน	-0.0000001%	0.00
1.4	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	-0.0000001%	0.13
1.5	จำนวนแรงงาน	-0.009%	0.13
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	NPL	10.21%	0.00
2.2	PL	ฐาน	ฐาน

ตัวแปรตาม: มี บสย. เป็นหลักประกัน			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.3	SM	5.91%	0.00
2.4	Q1	-5.15%	0.00
2.5	Q2	-1.20%	0.00
2.6	Q3	-0.50%	0.00
2.7	Q4	-1.16%	0.00
2.8	Q5	ฐาน	ฐาน
2.9	M	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.10	S	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.11	ขายปลีก	0.34%	0.00
2.12	บริการ	ฐาน	ฐาน
2.13	อุตสาหกรรม	0.00%	0.99
2.14	เกษตร	-13.34%	0.00
2.15	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.16	ธพว.	1.07%	0.00
2.17	ปี 2562	ฐาน	ฐาน
2.18	ปี 2563	-3.62%	0.00
2.19	เงินเบิกเกินบัญชี	-8.73%	0.00
2.20	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.21	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.22	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน
2.23	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.24	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.25	ตัวเงินค่าสินค้า	-6.89%	0.10
2.26	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัพย์สิน	-20.79%	0.00
2.27	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.28	ตัวเงินอื่น ๆ	-5.63%	0.00
2.29	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.30	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
R-squared		0.1060	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (มี บสย. เป็นหลักประกัน) ได้ร้อยละ 11 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 89 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากชุดข้อมูลที่มีมากถึงกว่าเกือบ 640,000 ข้อมูล จึงอาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์นี้สามารถอธิบาย

ข้อมูลได้ประมาณ 70,000 ชุด ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณที่ค่อนข้างมาก ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่อง “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “มูลค่าหลักประกัน” และ “จำนวนแรงงาน” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) สำหรับตัวแปร “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.13 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรต่อเนื่องทุกตัว คือ “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “มูลค่าหลักประกัน” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” จะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน กล่าวคือ หากตัวแปรต่อเนื่องทุกตัวเพิ่มขึ้นอย่างละ 1 หน่วย จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงประมาณร้อยละ 0.013 (-0.0000001% - 0.005% - 0.0000001% - 0.0000001% - 0.009%)

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “SM” และ “NPL” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ ร้อยละ 5.91 และร้อยละ 10.21 ตามลำดับ (ตัวแปร “PL” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 5.91 หรือร้อยละ 10.21 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL

อนึ่ง ด้วยตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน มีความเสี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์กับ “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องในแบบจำลองเช่นเดียวกัน (ปัญหาสหสัมพันธ์ (Multicollinearity)) ซึ่งทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกันและ “มูลค่าหลักประกัน” ไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ความสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” ที่เป็นตัวแปรตามต่อเนื่องออก โดยผลลัพธ์ของกลุ่มประเภทหลักประกันภายใต้แบบจำลองที่ปรับปรุงแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” มีนัยสำคัญทางสถิติเพิ่มขึ้น แต่ทิศทางของสัมประสิทธิ์ตัวแปร “ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม โดยรายละเอียดปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน ภายใต้แบบจำลองที่ 1 กรณีชุดข้อมูล ที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้ ในรูปแบบที่ไม่ตัดและตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในกลุ่มประเภทหลักประกัน		รูปแบบที่ไม่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”		รูปแบบที่ตัด “มูลค่าหลักประกัน”	
		ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	13.2%	0.20	16.7%	0.03
2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	10.9%	0.49	-9.3%	0.53
3	บสย.	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
4	รถ เรือ เครื่องจักร	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
5	อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
6	เงินสด เงินฝาก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	43.5%	0.00	31.4%	0.00
8	ไม่มีหลักประกัน	24.2%	0.00	11.2%	0.04

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

(2.2) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “Q1” “Q2” “Q3” และ “Q4” มีความสัมพันธ์กับ การมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -5.15 ร้อยละ -1.20 ร้อยละ -0.50 และร้อยละ -1.16 (ตัวแปร “Q5” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q1 Q2 Q3 หรือ Q4 จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงที่ร้อยละ 5.15 ร้อยละ 1.20 ร้อยละ 0.50 หรือร้อยละ 1.16 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q5

(2.3) กลุ่มอุตสาหกรรม สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มขายปลีก” และ “กลุ่มเกษตร” มีความสัมพันธ์กับการมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 0.34 และร้อยละ -13.34 ตามลำดับ (ตัวแปร “กลุ่มบริการ” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มขายปลีก จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 0.34 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มบริการ แต่หากเป็นสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มเกษตร จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงที่ร้อยละ 13.34 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มบริการ

(2.4) กลุ่มธนาคาร สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ธพว.” มีความสัมพันธ์กับการมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 1.07 (ตัวแปร “ธ.ออมสิน” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่ม ธพว. จะเพิ่มโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกัน ที่ร้อยละ 1.07 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่ม ธ.ออมสิน

(2.5) กลุ่มช่วงเวลา สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ปี 2563” มีความสัมพันธ์กับการมี บสย. เป็นหลักประกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -3.62 (ตัวแปร “ปี 2562” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าสินเชื่อ SMEs ในปี 2563 จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงที่ร้อยละ 3.62 เมื่อเทียบกับปี 2562

(2.6) กลุ่มประเภทสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “เงินเบิกเกินบัญชี” “ตัวเงินค่าสินค้า” “ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท” และ “ตัวเงินอื่น ๆ” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -8.73 ร้อยละ -6.89 ร้อยละ -20.79 และร้อยละ -5.63 ตามลำดับ (ตัวแปร “เงินให้สินเชื่ออื่น” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หากสินเชื่อ SMEs จัดอยู่ในกลุ่ม “เงินเบิกเกินบัญชี” “ตัวเงินค่าสินค้า” “ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท” หรือ “ตัวเงินอื่น ๆ” จะลดโอกาสที่สินเชื่อ SMEs จะมี บสย. เป็นหลักประกันลงที่ร้อยละ 3.62 จะมีจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ลดลง 8.73 ร้อยละ 6.89 ร้อยละ 20.79 หรือร้อยละ 5.63 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกลุ่มเงินให้สินเชื่ออื่น

4.2.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ตัวแปรตามคือ ผู้กู้ที่มีมูลค่าจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) ในปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งในที่นี้ให้หมายถึง “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” โดยผลการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 2 แบบจำลองย่อยตามชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ชุดข้อมูลที่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใตชุดข้อมูลที่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบ Logit พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 1,215 ข้อมูล คณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.22 แบบจำลองที่ 3 กรณียุทธข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	-0.000002%	0.12
1.2	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา ^{2*}	0.00000000000002%	0.28
1.3	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	-0.02%	0.00
1.4	มูลค่าหลักประกัน	0.000006%	0.00
1.5	มูลค่าหลักประกัน ^{2*}	-0.00000000000002%	0.00
1.6	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	0.0000003%	0.01
1.7	มูลค่าที่ดิน	0.000004%	0.00
1.8	จำนวนแรงงาน	0.30%	0.01
1.9	รายรับ	-0.00000007%	0.12
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	13.2%	0.20
2.2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	10.9%	0.49
2.3	บสย.	ฐาน	ฐาน
2.4	รถ เรือ เครื่องจักร	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.5	อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.6	เงินสด เงินฝาก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	43.5%	0.00
2.8	ไม่มีหลักประกัน	24.2%	0.00
2.9	NPL	-60.5%	0.00
2.10	PL	ฐาน	ฐาน
2.11	SM	-3.1%	0.67
2.12	Q1	-13.4%	0.01
2.13	Q2	-11.8%	0.02
2.14	Q3	-1.8%	0.63
2.15	Q4	0.9%	0.75
2.16	Q5	ฐาน	ฐาน
2.17	M	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.18	S	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.19	ขายปลีก	ฐาน	ฐาน
2.20	บริการ	-1.8%	0.45
2.21	อุตสาหกรรม	-3.7%	0.25
2.22	เกษตร	-35.0%	0.04

ตัวแปรตาม: การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.23	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.24	ธพว.	-4.0%	0.22
2.25	เงินเบิกเกินบัญชี	-55.4%	0.00
2.26	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.27	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.28	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน
2.29	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.30	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.31	ตัวเงินค่าสินค้า	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.32	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทราสตีรีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.33	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.34	ตัวเงินอื่น ๆ	-67.1%	0.00
2.35	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.36	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
R-squared		0.2991	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

หมายเหตุ: ^{2*} หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรง (Non-Linear)

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) ได้ร้อยละ 30 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 70 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต้นต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “มูลค่าหลักประกัน” “มูลค่าหลักประกัน²” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) สำหรับตัวแปร “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” และ “รายรับ” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.12 (Probability Value: P-Value) และตัวแปร “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา²” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า 0.2 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางการสัมพันธ์ของตัวแปร ตัวแปร “มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” และ “รายรับ” จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) ในขณะที่ตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” “มูลค่าที่ดิน” และ “จำนวนแรงงาน” จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) กล่าวคือ หากตัวแปรต่อเนื่องทุกตัวเพิ่มขึ้นอย่างละ 1 หน่วย จะเพิ่มโอกาสที่ SMEs

สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ร้อยละ 0.28 ($-0.000002\% + 0.00000000000002\% - 0.02\% + 0.000006\% - 0.00000000000002\% + 0.0000003\% + 0.000004\% + 0.30\% - 0.00000007\%$)

(2) ตัวแปรต้นไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มหลักประกัน สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย” และ “ไม่มีหลักประกัน” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 43.5 และร้อยละ 24.2 ตามลำดับ (ตัวแปร “บสย.” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่มีหลักประกันเป็นใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย และไม่มีหลักประกัน จะเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 43.5 หรือ ร้อยละ 24.2 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่มี บสย. เป็นหลักประกัน

(2.2) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “NPL” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ ร้อยละ -60.5 (ตัวแปร “PL”) เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม NPL จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 60.5 เมื่อเทียบกับกรณีที่ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL

(2.3) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “Q1” และ “Q2” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.02 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -13.4 และร้อยละ -11.8 ตามลำดับ (ตัวแปร “Q5” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q1 หรือ Q2 จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 13.4 หรือ ร้อยละ 11.8 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q5

(2.4) กลุ่มอุตสาหกรรม สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มเกษตร” “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.04 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -35 (ตัวแปร “กลุ่มขายปลีก” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มขายปลีก มีโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนน้อยกว่ากลุ่มขายปลีกร้อยละ 35

(2.5) กลุ่มประเภทสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “เงินเบิกเกินบัญชี” และ “ตัวเงินอื่น ๆ” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -55.4 และร้อยละ -67.1 ตามลำดับ (ตัวแปร “เงินให้สินเชื่ออื่น” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หากสินเชื่อ SMEs จัดอยู่ในกลุ่มเงินเบิกเกินบัญชี หรือ ตัวเงินอื่น ๆ จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 55.4 หรือ ร้อยละ 67.1 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับ กรณีกลุ่มเงินให้สินเชื่ออื่น

2) ชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ชุดข้อมูลที่ไม่มีตัวแปรรายได้ผู้กู้ ในรูปแบบ Logit พบว่า มีข้อมูลทั้งสิ้น 299,899 ข้อมูล โดยคณะผู้วิจัยสามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.23 แบบจำลองที่ 3 กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรตาม: การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
1. ตัวแปรต่อเนื่อง			
1.1	log (มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา)	1.79%	0.00
1.2	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	-0.004%	0.00
1.3	มูลค่าหลักประกัน	-0.000000004%	0.31
1.4	มูลค่าหลักประกัน ^{2*}	0.00000000000000000081%	0.67
1.5	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	0.000000003%	0.00
1.6	จำนวนแรงงาน	0.01%	0.01
2. ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง			
2.1	ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด	ฐาน	ฐาน
2.2	ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	-3.79%	0.00
2.3	บสย.	3.74%	0.00
2.4	รถ เรือ เครื่องจักร	6.49%	0.00
2.5	อื่น ๆ	82.68%	0.00
2.6	เงินสด เงินฝาก	5.87%	0.00
2.7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	9.67%	0.00
2.8	ไม่มีหลักประกัน	4.85%	0.00
2.9	NPL	-7.24%	0.00
2.10	PL	ฐาน	ฐาน
2.11	SM	-5.22%	0.00
2.12	Q1	1.10%	0.00
2.13	Q2	0.36%	0.01
2.14	Q3	0.51%	0.00
2.15	Q4	1.14%	0.00
2.16	Q5	ฐาน	ฐาน

ตัวแปรตาม: การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้			
ตัวแปรต้น:		ค่าสัมประสิทธิ์	P Value
2.17	M	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.18	S	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.19	ขายปลีก	ฐาน	ฐาน
2.20	บริการ	0.82%	0.00
2.21	อุตสาหกรรม	0.07%	0.64
2.22	เกษตร	-4.94%	0.00
2.23	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน
2.24	ธพว.	1.94%	0.00
2.25	เงินเบิกเกินบัญชี	-3.06%	0.00
2.26	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.27	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.28	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน
2.29	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	0.86%	0.91
2.30	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)	2.09%	0.13
2.31	ตัวเงินค่าสินค้า	45.11%	0.00
2.32	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.33	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.34	ตัวเงินอื่น ๆ	5.62%	0.00
2.35	ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)	-5.55%	0.00
2.36	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
R-squared		0.2557	

ที่มา: ประเมินโดยคณะผู้วิจัย โดยใช้โปรแกรม STATA

หมายเหตุ: ^{2*} หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรง (Non-Linear)

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถสะท้อนถึงตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) ได้ร้อยละ 26 หรือ มีข้อมูลอีกประมาณ ร้อยละ 74 ที่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากชุดข้อมูลที่มีมากถึงกว่าเกือบ 300,000 ข้อมูล จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์นี้สามารถอธิบายข้อมูลได้ประมาณ 78,000 ชุด ซึ่งถือว่าเป็นปริมาณที่ค่อนข้างมาก ซึ่งรายละเอียดสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรต้นต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “log (มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา)” “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) สำหรับตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน” และ “มูลค่าหลักประกัน²” มีความสัมพันธ์กับ “การที่

SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า 0.3 (Probability Value: P-Value)

ในด้านทิศทางการสัมพันธ์ของตัวแปร ตัวแปร “log (มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา)” “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” และ “จำนวนแรงงาน” จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) ที่ร้อยละ 1.79 ร้อยละ 0.000000003 และร้อยละ 0.01 ตามลำดับ ในขณะที่ตัวแปร “อายุสินเชื่อตามวงเงิน” จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรตาม (การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้) ที่ร้อยละ -0.004

(2) ตัวแปรต้นไม่ต่อเนื่อง คณะผู้วิจัยสามารถสรุปสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) ได้ ดังนี้

(2.1) กลุ่มหลักประกัน สัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัวในกลุ่มนี้มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) และค่าสัมประสิทธิ์ทุกตัวยกเว้น “ค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” จะมีค่ามากกว่าศูนย์

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่มีการค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 3.79 เมื่อเทียบกับกรณีที่มีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดเป็นหลักประกัน

อนึ่ง จากการวิเคราะห์ในเบื้องต้นพบว่า กลุ่มประเภทหลักประกัน ไม่ได้ประสบปัญหาสหสัมพันธ์ (Multicollinearity) กับ “มูลค่าหลักประกัน” หรือ “มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” ที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องในแบบจำลองเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ค่าสัมประสิทธิ์กลุ่มประเภทหลักประกัน มีทิศทางที่อาจไม่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐาน เช่น หากไม่มีหลักประกัน จะเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 4.89 เมื่อเทียบกับกรณีที่มีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดเป็นหลักประกัน เป็นต้น ทั้งนี้ สาเหตุของผลการวิเคราะห์ดังกล่าวอาจเนื่องมาจากลักษณะของชุดข้อมูล

(2.2) กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “SM” และ “NPL” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ ร้อยละ -5.22 และร้อยละ -7.24 ตามลำดับ (ตัวแปร “PL” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 5.22 หรือร้อยละ 7.24 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีที่จัดชั้นในกลุ่ม PL

(2.3) กลุ่มพื้นที่ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “Q1” “Q2” “Q3” และ “Q4” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 1.10 ร้อยละ 0.36 ร้อยละ 0.51 และร้อยละ 1.14 ตามลำดับ (ตัวแปร “Q5” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q1 Q2 Q3 หรือ Q4 จะเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ร้อยละ 1.10 ร้อยละ 0.36 ร้อยละ 0.51 หรือร้อยละ 1.14 ตามลำดับเมื่อเทียบกับกรณีที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้ในกลุ่ม Q5

(2.4) กลุ่มอุตสาหกรรม สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “กลุ่มบริการ” และ “กลุ่มเกษตร” มีความสัมพันธ์กับ “การที่ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ 0.82 และร้อยละ -4.94 ตามลำดับ (ตัวแปร “กลุ่มขายปลีก” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มบริการจะเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 0.82 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก ในขณะที่สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มเกษตรจะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 4.94 เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก

(2.5) กลุ่มประเภทสินเชื่อ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร “เงินเบิกเกินบัญชี” “ตัวเงินค่าสินค้า” “ตัวเงินอื่น ๆ” และ “ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase)” มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับที่น้อยกว่า 0.01 (Probability Value: P-Value) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ร้อยละ -3.06 ร้อยละ 45.11 ร้อยละ 5.62 และร้อยละ -5.55 ตามลำดับ (ตัวแปร “เงินให้สินเชื่ออื่น” เป็นฐาน)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หากสินเชื่อ SMEs จัดอยู่ในกลุ่มตัวเงินค่าสินค้า หรือตัวเงินอื่น ๆ จะเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 45.11 หรือร้อยละ 5.62 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มเงินให้สินเชื่ออื่น ในขณะที่หากสินเชื่อ SMEs จัดอยู่ในกลุ่มเงินเบิกเกินบัญชี หรือลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) จะลดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนร้อยละ 3.06 หรือร้อยละ 5.55 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มเงินให้สินเชื่ออื่น

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1 บทสรุป

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institution : SFIs) และการเข้าถึงสินเชื่อในระบบธนาคารของ SMEs ในไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินของ SMEs ในมิติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ เป็นต้น เพื่อใช้ในการเสนอแนะนโยบาย หรือมาตรการในการลดช่องว่างทางการเงินของ SMEs ในระยะต่อไป โดยการศึกษาใช้การผนวกรวมของชุดข้อมูล 3 ชุด ได้แก่

(1) ชุดข้อมูล DS_LAR : Loan Arrangement ซึ่งเป็นข้อมูลเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้แต่ละรายที่มีวงเงินให้สินเชื่อหรือยอดคงค้างตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป สำหรับธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ธสน. ธอท. และ บสย. และวงเงินให้สินเชื่อตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป สำหรับ ธ.ก.ส. และ ธพว. โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขที่สัญญา ประเภทของเงินให้สินเชื่อ ประเภทธุรกิจแบ่งตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities: ISIC Code) เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี วันที่ทำสัญญา วัตถุประสงค์ในการกู้ ประเภทการจัดชั้น ประเภทหลักประกัน มูลค่าหลักประกันรวม วงเงินสินเชื่อ ยอดเงินคงค้างสินเชื่อ เป็นต้น

(2) ชุดข้อมูล DS_SMD : SMEs Data ซึ่งเป็นรายงานข้อมูลเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพันเพื่อประกอบธุรกิจเป็นรายสัญญาสำหรับวงเงินให้สินเชื่อและยอดคงค้างต่ำกว่า 20 ล้านบาท หรือต่ำกว่า 5 ล้านบาท สำหรับ ธ.ก.ส. และ ธพว. โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา วันที่ทำสัญญา ประเภทธุรกิจแบ่งตาม ISIC Code วงเงินสินเชื่อหรือภาระผูกพัน ยอดเงินคงค้างสินเชื่อหรือภาระผูกพัน ประเภทการจัดชั้น ประเภทหลักประกัน มูลค่าหลักประกันรวม เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

(3) ชุดข้อมูล DS_SMP: SMEs Profile ซึ่งเป็นข้อมูลลูกค้าหรือลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจรายสัญญา โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี อำเภอที่ตั้ง สถานประกอบการหลัก ราคาตามบัญชีที่ดิน ราคาตามบัญชีสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน รายได้ภายในประเทศ รายได้ในต่างประเทศ เป็นต้น

ทั้งนี้ ชุดข้อมูล DS_LAR และ DS_SMD สามารถเชื่อมเข้าด้วยกันโดยตรง และนำมาเชื่อมกับชุดข้อมูล DS_SMP โดยพิจารณาจาก “เลขที่แสดงตนของคู่สัญญา” และการจัดขนาด SMEs อ้างอิงตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562

การวิเคราะห์ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในการประเมิน แบ่งออกเป็น 3 แบบจำลอง เพื่อประเมินปัจจัยด้านสินเชื่อที่แตกต่างกัน ดังนี้

แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น

โดยผลการวิเคราะห์จากแต่ละแบบจำลองสรุปได้ ดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

โดยใช้แบบจำลองเส้นตรง (Linear Model) และชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2562 และ ปี 2563

ตัวแปรตาม คือ จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables) ได้แก่ อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน และรายได้

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable) ได้แก่ ประเภทหลักประกัน (รถ เรือ เครื่องจักร หรือ เงินสด เงินฝาก หรือใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย หรือนิติบุคคล/บุคคลค้ำประกัน หรือ ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง/อาคารชุด หรือ การใช้ บสย. ค้ำประกัน หรือ หลักประกันประเภทอื่น ๆ หรือ ไม่มีหลักประกัน) การจัดชั้นสินเชื่อ (จัดชั้นปกติ (Performing Loan: PL) หรือชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) หรือชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)) กลุ่ม GPP per Capita โดยแบ่งเป็น กลุ่ม Quintile1 คือ มีรายได้น้อยที่สุด และกลุ่ม Quintile5 คือ มีรายได้มากที่สุด ขนาด SMEs (ขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลาง) ประเภทสินเชื่อ (เงินเบิกเกินบัญชี หรือ เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ หรือ เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก หรือ เงินให้สินเชื่ออื่น หรือ เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน หรือ การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) หรือ ตัวเงินค่าสินค้า หรือ ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท หรือ ตัวเงินค่าสินค้าออก หรือ ตัวเงินอื่น ๆ หรือ ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) หรือ ลูกหนี้อื่น ๆ)

ผลการวิเคราะห์จาก 2 ชุดข้อมูล คือ ชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยรายละเอียดผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของกิจการและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน และรายได้ จะส่งผลให้จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้นหรือส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับอายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน และจำนวนการจ้างงานที่มากขึ้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงขนาด

ของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีอายุยาวนาน ดังนั้น จึงมีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่รายได้ที่มากขึ้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่เพิ่มมากขึ้นจึงได้รับวงเงินสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น

2) ผลการวิเคราะห์ประเภทหลักประกันและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่มีหลักประกันจะได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นมากกว่าสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน โดยหลักประกันที่ส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น ได้แก่ รถ เรือ เครื่องจักร เงินสดหรือเงินฝาก และการมี บสย. คำประกัน อย่างไรก็ตาม การมี บสย. คำประกันส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับหลักประกันประเภทอื่น ในกรณีการคำประกันด้วยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาพบว่า หาก SMEs มีบุคคลคำประกันและมีข้อมูลด้านรายได้ที่ชัดเจนจะได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ หลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดมีผลทางลบต่อการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นในกรณีที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้ ซึ่งอาจเกิดจากหลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดได้ถูกประเมินมูลค่าและระบุเป็นมูลค่าหลักประกัน ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่องที่ส่งผลให้มีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นแล้ว

3) ผลการวิเคราะห์การจัดชั้นสินเชื่อและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM จะได้รับวงเงินสินเชื่อลดลง เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL ซึ่งการจัดชั้นอยู่ในกลุ่ม SM สะท้อนถึงประวัติการชำระหนี้ที่ไม่สม่ำเสมอจึงส่งผลต่อการขยายวงเงินสินเชื่อที่จะได้รับเพิ่มขึ้น

4) ผลการวิเคราะห์เชิงพื้นที่เมื่อเปรียบเทียบรายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยจะได้รับวงเงินสินเชื่อน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก ซึ่งกิจการที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มากมักจะเป็นกิจการที่มีรายได้หรือเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับสูง ดังนั้น จึงได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

5) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับขนาดของกิจการและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า SMEs ในกลุ่มกิจการขนาดกลาง (M) จะได้รับวงเงินสินเชื่อลดลง เมื่อเทียบกับ SMEs ในกลุ่มกิจการขนาดเล็ก (S)

6) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อระหว่าง ธพว. หรือธนาคารออมสินและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า ในกรณีที่ข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะได้รับวงเงินสินเชื่อน้อยกว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน ในขณะที่กรณีที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะได้รับวงเงินสินเชื่อมากกว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ลูกค้า SMEs ของธนาคารออมสินที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นลูกค้ารายย่อยขนาดเล็ก เช่น หาบเร่ แผงลอย ห้องแถว เป็นต้น จึงได้รับวงเงินสินเชื่อน้อยกว่า ธพว. ในขณะที่ลูกค้า SMEs กลุ่มที่มีข้อมูลรายได้ซึ่งส่วนใหญ่เป็น SMEs ที่ประกอบธุรกิจจะได้รับสินเชื่อจาก ธพว. มากกว่าธนาคารออมสิน

5.1.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน เพื่อให้ทราบถึงข้อแตกต่างคุณลักษณะของ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน และ SMEs ที่ไม่มี บสย. เป็นหลักประกัน

โดยใช้แบบจำลองโลจิต (logit model) และชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2562 และ ปี 2563 ตัวแปรตาม คือ สินเชื่อที่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 1 หรือ สินเชื่อที่ไม่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 0 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables) ได้แก่ อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน และรายได้

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable) ได้แก่) การจัดชั้นสินเชื่อ (จัดชั้นปกติ (Performing Loan: PL) หรือชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) หรือชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)) กลุ่ม GPP per Capita โดยแบ่งเป็น กลุ่ม Quintile1 คือมีรายได้น้อยที่สุด และกลุ่ม Quintile5 คือ มีรายได้มากที่สุด ขนาด SMEs (ขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลาง) ประเภทสินเชื่อ (เงินเบิกเกินบัญชี หรือ เงินกู้ยืมเพื่อการเคหะ หรือ เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก หรือ เงินให้สินเชื่ออื่น หรือ เงินخذได้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน หรือ การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) หรือ ตัวเงินค้ำสินค้า หรือ ตัวเงินค้ำสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท หรือ ตัวเงินค้ำสินค้าออก หรือ ตัวเงินอื่น ๆ หรือ ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) หรือ ลูกหนี้อื่น ๆ)

ผลการวิเคราะห์จาก 2 ชุดข้อมูล คือ ชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของกิจการและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อ มูลค่าที่ดิน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร และจำนวนแรงงาน ส่งผลให้การใช้ บสย. เป็นหลักประกันลดลง เนื่องจากอายุ มูลค่าที่ดิน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร และจำนวนการจ้างงานที่มากขึ้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงขนาดของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีอายุยาวนาน ดังนั้น จึงมีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นจึงใช้ บสย. เป็นหลักประกันลดลง ในขณะที่มูลค่าหลักประกันไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน เนื่องจากในกรณีที่มิข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า มูลค่าหลักประกันที่มากขึ้นทำให้โอกาสที่จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันเพิ่มขึ้น แต่ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า มูลค่าหลักประกันที่ลดลงทำให้โอกาสที่จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลรายได้ของผู้กู้ไม่มีผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

2) ผลการวิเคราะห์การจัดชั้นสินเชื่อและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูการจัดชั้นในกลุ่ม PL ซึ่งแสดง

ให้เห็นว่า SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL อาจมีปัญหาในหลักประกันและจำเป็นต้องใช้การค้ำประกันจาก บสย. เพื่อให้ได้รับสินเชื่อ

3) ผลการวิเคราะห์เชิงพื้นที่เมื่อเปรียบเทียบรายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่าสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยจะใช้ บสย. เป็นหลักประกันน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยอาจประสบปัญหาการเข้าถึงบริการของ บสย.

4) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อระหว่าง ธพว. หรือธนาคารออมสินและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่าสินเชื่อ SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากกว่าสินเชื่อ SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน

5) ผลการวิเคราะห์ประเภทอุตสาหกรรมและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่าสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมขายปลีกจะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีก่อสร้าง แต่สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรจะใช้ บสย. เป็นหลักประกันน้อยลงเมื่อเทียบกับกรณีก่อสร้าง

5.1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น ในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยการวิเคราะห์จะจำกัดเฉพาะผู้ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มโดยตรงเท่านั้น และใช้สมมติฐานว่ากลุ่ม SMEs ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มเป็นกลุ่มที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

โดยใช้แบบจำลองโลจิต (logit model) และชุดข้อมูล SMEs ณ เดือนธันวาคม ปี 2563

ตัวแปรตาม คือ SMEs ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 1 หรือ SMEs ที่ไม่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 0

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

(1) ตัวแปรต่อเนื่อง (Continuous Variables) ได้แก่ อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน และรายได้

(2) ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Discrete Variable) ได้แก่ ประเภทหลักประกัน (รถ เรือ เครื่องจักร หรือเงินสด เงินฝาก หรือใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย หรือนิติบุคคล/บุคคลค้ำประกัน หรือ ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง/อาคารชุด หรือ การใช้ บสย. ค้ำประกัน หรือ หลักประกันประเภทอื่น ๆ หรือ ไม่มีหลักประกัน) การจัดชั้นสินเชื่อ (จัดชั้นปกติ (Performing Loan: PL) หรือชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention: SM) หรือชั้นสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL)) กลุ่ม GPP per Capita โดยแบ่งเป็น กลุ่ม Quintile1 คือ มีรายได้น้อยที่สุด และกลุ่ม Quintile5 คือ มีรายได้มากที่สุด ขนาด SMEs (ขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลาง) ประเภทสินเชื่อ (เงินเบิกเกินบัญชี หรือ เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ หรือ เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก หรือ เงินให้สินเชื่ออื่น หรือ เงินชดเชยตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน หรือ การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) หรือ

ตัวเงินค่าสินค้า หรือ ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัพย์สิน หรือ ตัวเงินค่าสินค้าออก หรือ ตัวเงินอื่น ๆ หรือ ลูกหนี้เช่าซื้อ (Hire Purchase) หรือ ลูกหนี้อื่น ๆ)

ผลการวิเคราะห์จาก 2 ชุดข้อมูล คือ ชุดข้อมูลที่มีรายได้ผู้กู้และชุดข้อมูลที่ไม่มีรายได้ผู้กู้ มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของกิจการและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อและรายได้ส่งผลให้โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนลดน้อยลง โดยผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Wesaratchakit W. et al. (2010) และ Wignaraja G. and Y. Jinjarak (2015) ซึ่งพบว่า กิจการที่มีอายุยาวนานและมีรายได้มาก มักใช้เงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการมากกว่าการใช้สินเชื่อกับสถาบันการเงิน

2) ผลการวิเคราะห์ประเภทหลักประกันและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่า การมีหลักประกันส่งผลให้ SMEs การเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น โดยหลักประกันที่ส่งผลให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีไม่มีหลักประกัน ได้แก่ รถ เรือ เครื่องจักร เงินสดหรือเงินฝาก ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบีย ทั้งนี้ หลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดมีผลทางลบต่อโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเมื่อเทียบกับกรณีไม่มีหลักประกัน ซึ่งอาจเกิดจากหลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดได้ถูกประเมินมูลค่าและระบุเป็นมูลค่าหลักประกัน ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่องที่มีผลให้มีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในปี 2563 ภาครัฐได้มีมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. Soft Loan) โดยที่ผู้ประกอบการสามารถขอสินเชื่อเพิ่มเติมโดยไม่ต้องมีหลักประกันได้ เนื่องจากกลไกของ พ.ร.ก. Soft Loan ได้กำหนดให้มีการค้ำประกันและชดเชยความเสียหายกรณีที่เกิดเป็นหนี้เสียไว้อยู่แล้ว ดังนั้น ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันจึงอาจถูกบิดเบือนด้วยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำประเภทนี้

3) ผลการวิเคราะห์การจัดชั้นสินเชื่อและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นเป็น NPL จะมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อลดลงอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีสินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นเป็น PL หรือ SM

4) ผลการวิเคราะห์เชิงพื้นที่เมื่อเปรียบเทียบรายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่า ในขณะที่ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก เนื่องจากฐานข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เป็นฐานข้อมูลสินเชื่อของธนาคารออมสินและ ธพว. ซึ่งเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จึงอาจจะเป็นไปได้ว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มากสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์จึงใช้บริการจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก

5) ผลการวิเคราะห์ประเภทอุตสาหกรรมและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่าสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการจะมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากกว่าเมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก แต่สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรจะมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนน้อยลงเมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก

5.1.4 สรุปผลการวิเคราะห์จำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs

1) **คุณลักษณะของกิจการ:** ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของกิจการพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน จะส่งผลให้จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount) เพิ่มขึ้น หรือส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น และใช้ บสย. เป็นหลักประกันลดลง เนื่องจากอายุสินเชื่อ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน และจำนวนการจ้างงานที่มากขึ้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงขนาดของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีอายุยาวนาน ดังนั้น จึงมีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นจึงใช้ บสย. เป็นหลักประกันลดลง

ในขณะที่รายได้ที่มากขึ้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่เพิ่มมากขึ้นจึงได้รับวงเงินสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นแต่ไม่มีผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ บสย. เป็นหลักประกัน ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากข้อมูลรายได้ตามฐานข้อมูลมีค่อนข้างน้อย ประกอบกับการค้ำประกันของ บสย. ในปัจจุบันเป็นการค้ำประกันสินเชื่อแบบพอร์ต (Portfolio Guarantee) โดย บสย. จะรับความเสี่ยงเป็นสัดส่วนของพอร์ตสินเชื่อของแต่ละสถาบันการเงินที่ บสย. ค้ำประกัน ส่งผลให้สถาบันการเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความเสี่ยงไม่สูงมากนักและอาจไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยการค้ำประกันของ บสย. ในการเข้าถึงสินเชื่อมาเข้าร่วมโครงการค้ำประกัน เพื่อบริหารความเสี่ยงของพอร์ตให้ต่ำลง

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่า การเพิ่มขึ้นของอายุสินเชื่อและรายได้ส่งผลให้โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนลดน้อยลง โดยผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Wesaratchakit W. et al. (2010) และ Wignaraja G. and Y. Jinjarak (2015) ซึ่งพบว่า กิจการที่มีอายุยาวนานและมีรายได้มาก มักใช้เงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการมากกว่าการใช้สินเชื่อกับสถาบันการเงิน จึงมีความต้องการเข้าถึงสินเชื่อกับสถาบันการเงินลดลง ประเด็นดังกล่าวถือเป็นข้อจำกัดของการศึกษานี้ เนื่องจากไม่สามารถจำแนกระหว่างกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ และกิจการที่ไม่ต้องการใช้สินเชื่อหรือมีความต้องการใช้สินเชื่อน้อยลงเนื่องจากสามารถใช้แหล่งเงินทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า

2) **ประเภทหลักประกัน:** ผลการวิเคราะห์ประเภทหลักประกันพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่มีหลักประกันจะได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นมากกว่าสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน โดยหลักประกันที่ส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น ได้แก่ รถ เรือ เครื่องจักร เงินสดหรือเงินฝาก ทั้งนี้ หลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดมีผลทางลบต่อโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเมื่อเทียบกับกรณีไม่มีหลักประกัน ซึ่งอาจเกิดจากหลักประกันประเภทที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุดได้ถูกประเมินมูลค่าและระบุเป็นมูลค่าหลักประกัน ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่องที่มีผลให้มีโอกาสได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นแล้ว จึงส่งผลให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ตัดตัวแปร

มูลค่าหลักประกันที่เป็นตัวแปรตามต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อลดปัญหา Multicollinearity ทำให้พบว่า หลักประกันประเภท ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด และการใช้ บสย. ค่าประกัน ส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นและมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การมี บสย. ค่าประกันส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับหลักประกันประเภทอื่น และไม่มีผลต่อการช่วยให้ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ เนื่องจากการค้ำประกันของ บสย. ในปัจจุบันเป็นการค้ำประกันสินเชื่อแบบพอร์ต (Portfolio Guarantee) โดย บสย. จะรับความเสี่ยงหายเป็นสัดส่วนของพอร์ตสินเชื่อของแต่ละสถาบันการเงินที่ บสย. ค้ำประกัน ส่งผลให้สถาบันการเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความเสี่ยงไม่สูงมากนักและอาจไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยการค้ำประกันของ บสย. ในการเข้าถึงสินเชื่อมาเข้าร่วมโครงการค้ำประกัน เพื่อบริหารความเสี่ยงของพอร์ตให้ต่ำลง

ทั้งนี้ เนื่องจากในปี 2563 ภาครัฐได้มีมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. Soft Loan) โดยที่ผู้ประกอบการสามารถขอสินเชื่อเพิ่มเติมโดยไม่ต้องมีหลักประกันได้ เนื่องจากกลไกของ พ.ร.ก. Soft Loan ได้กำหนดให้มีการค้ำประกันและชดเชยความเสี่ยงภัยที่กลายเป็นหนี้เสียไว้อยู่แล้ว ดังนั้น ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันจึงอาจถูกบิดเบือนด้วยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำประเภทนี้ได้

3) การจัดชั้นสินเชื่อ: ผลการวิเคราะห์การจัดชั้นสินเชื่อพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM จะได้รับวงเงินสินเชื่อลดลงและมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อลดลงอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีสินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นเป็น PL หรือ SM เมื่อเทียบกับกรณีที่จัดชั้นในกลุ่ม PL นอกจากนี้ สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับกรณีที่จัดชั้นในกลุ่ม PL

4) รายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัด: ผลการวิเคราะห์รายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดพบว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยจะได้รับวงเงินสินเชื่อน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก ซึ่งกิจการที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มากมักจะเป็นกิจการที่มีรายได้หรือเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับสูง ดังนั้น จึงได้รับสินเชื่อเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน แต่ผลการวิเคราะห์รายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่าสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยจะใช้ บสย. เป็นหลักประกันน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้น้อยอาจประสบปัญหาการเข้าถึงบริการของ บสย.

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.1 การผลักดันการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อและผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า หลักประกันยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เห็นได้จากสัดส่วนยอดสินเชื่อคงค้างที่มีที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร เป็นหลักประกัน

อยู่ในสัดส่วนที่สูง กล่าวได้ว่าหลักทรัพย์ค้ำประกันที่จะนำมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้คงจำกัดไว้เพียง การจำนองและจำนำเป็นส่วนใหญ่ และส่งผลต่อวงเงินสินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับจากค่าสัมประสิทธิ์ที่อยู่ใน ระดับสูงและมีความสำคัญทางสถิติ ในขณะที่กฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2558 และมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยขยายประเภททรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีในกิจการที่นำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ ค้ำประกันให้ครอบคลุมทรัพย์สินประเภทอื่น เช่น สินค้าคงคลัง (Inventory) สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น แต่จากผลการวิเคราะห์ พบว่าการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจยังไม่ได้บรรลุเจตนารมณ์ของ กฎหมายดังกล่าว แม้ว่าจะรองรับบุริมสิทธิของสถาบันการเงินผู้รับหลักประกันตามกฎหมายดังกล่าว จึงควรมีการ ผลักดันให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจมากยิ่งขึ้น โดยการ ดำเนินการ ดังนี้

1) ผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการปล่อยสินเชื่อตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ โดยจัดอบรมหลักการตามกฎหมายให้แก่พนักงานสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ปล่อยสินเชื่อประเภทดังกล่าว

2) เนื่องจากผลการวิเคราะห์อาจเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ จึงควรมีการผลักดันให้ผู้ประกอบการ SMEs มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึง สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ควรจัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้สามารถใช้ ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดของผู้ประกอบการ SMEs ในการใช้ประโยชน์จากกฎหมายว่า ด้วยหลักประกันทางธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs อาจไม่มีความพร้อมด้านการจัดทำข้อมูลหรือขาดระบบ บริหารจัดการข้อมูลในการประกอบธุรกิจ เช่น ข้อมูล Inventory ข้อมูล Invoice เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถใช้ หลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงสำนักงาน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สมาคมธนาคารไทย อาจร่วมกันพิจารณา จัดทำระบบในการบริหารจัดการข้อมูลในการประกอบธุรกิจที่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐาน ที่สำคัญของระบบการเงินของผู้ประกอบการ SMEs และช่วยให้ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์ จากกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจและเข้าถึงสินเชื่อได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอยิ่งขึ้น

5.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการค้ำประกันสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เนื่องจาก ค่าสัมประสิทธิ์ของการค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. มีผลต่อการเพิ่มวงเงินสินเชื่อที่ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับ และ การที่ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสินทรัพย์ที่นิยมนำมาจดจำนำและจำนอง เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. เป็นการค้ำประกันสินเชื่อ

แบบพอร์ต (Portfolio Guarantee) กล่าวคือ บสย. จะรับความเสียหายเป็นสัดส่วนของพอร์ตสินเชื่อของแต่ละสถาบันการเงินที่ บสย. ค้ำประกัน ดังนั้น ในการบริหารความเสี่ยง สถาบันการเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความเสี่ยงไม่สูงมากนักและอาจไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยการค้ำประกันของ บสย. ในการเข้าถึงสินเชื่อมาเข้าร่วมโครงการค้ำประกัน นอกจากนี้ การค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. เป็นการค้ำประกันโดยทางอ้อม (Indirect Guarantee Approach) โดยที่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องขอสินเชื่อกับธนาคารพาณิชย์หรือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจก่อนที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะพิจารณาส่งต่อให้ บสย. ค้ำประกันสินเชื่อที่อนุมัติ ทำให้ (1) บสย. มีข้อมูลตามที่สถาบันการเงินหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจยินยอมจะส่งให้เท่านั้น ดังนั้น บสย. จึงมีฐานข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนในการพัฒนาแบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตและคิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกันที่อัตราเดียวกัน และ (2) ลดอำนาจต่อรองของผู้ประกอบการ SMEs กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ดังนั้น ควรกำหนดให้ บสย. เพิ่มประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อเพิ่มส่งเสริมการเข้าถึงทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1) มุ่งเน้นการค้ำประกันสินเชื่อแบบรายสัญญา โดย บสย. เป็นผู้ประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้และเป็นผู้รับผิดชอบขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ำประกันทั้งหมด นับตั้งแต่การตรวจสอบข้อมูลการสัมภาษณ์ การประเมินความเสี่ยง การคิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกันอิงตามระดับความเสี่ยง (Risk-Based Pricing) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับอัตราค่าธรรมเนียมการค้ำประกันที่สอดคล้องกับความเสี่ยงและลดจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการค้ำประกันจาก บสย. ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย.

2) มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่สนใจที่จะขอรับประกันจาก บสย. ติดต่อกับประกันกับ บสย. ก่อน (Direct Guarantee) เพื่อที่จะได้นำหนังสือค้ำประกันสินเชื่อไปสอบถามเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์และ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอำนาจในการต่อรองของผู้ประกอบการ SMEs และเพิ่มการแข่งขันในตลาดสินเชื่อ SMEs

3) หาก บสย. สามารถดำเนินการตามข้อ 1) และ 2) ได้ บสย. ควรเร่งพัฒนาระบบวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาฐานข้อมูลภายในของ บสย. เพื่อให้สามารถพัฒนาแบบจำลองเครดิตที่มีความแม่นยำเพื่อให้ บสย. สามารถดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบและวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในปัจจุบัน เนื่องจาก บสย. เป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อเพียงรายเดียวในระบบสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee ของ บสย. รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการค้ำประกันสินเชื่อภายใต้โครงการให้แก่ บสย. และสนับสนุนค่าธรรมเนียมบางส่วนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่เข้าร่วมโครงการ ดังนั้น ในการผลักดันให้ บสย. มีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะข้างต้น ภาครัฐควรพิจารณาออกแบบโครงการค้ำประกันสินเชื่อที่รัฐบาล

สนับสนุนงบประมาณให้มีกลไกและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนาการค้าประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ให้มากยิ่งขึ้น

5.2.3 การผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมุ่งเน้นการจัดทำแผนการดำเนินการเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะแบบจำลองที่ 3 แสดงว่าระดับรายได้ของแต่ละพื้นที่ก็เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงแหล่งทุนหรือการเข้าถึงแหล่งทุนเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ SMEs โดยปัจจัยเชิงพื้นที่นั้นส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ขึ้นอยู่กับว่าผู้ประกอบการ SMEs มีข้อมูลรายได้หรือไม่ สำหรับแบบจำลองของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีข้อมูลรายได้ที่อยู่ในระบบพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ที่มีรายได้มากพึงพาการเข้าถึงแหล่งทุนผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจน้อยกว่าผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ที่มีรายได้น้อยกว่า ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวอาจสามารถเข้าถึงแหล่งทุนผ่านธนาคารพาณิชย์ ในทางกลับกัน สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีข้อมูลรายได้ในระบบ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในฐานข้อมูล ผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้สูงมีโอกาสดังกล่าวจะได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจมากกว่าพื้นที่ที่มีรายได้น้อยกว่าเมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ แล้ว

ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจควรมีการอ้างอิงปัจจัยรายได้เชิงพื้นที่ที่มากขึ้น สำนักงานเศรษฐกิจการคลังในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลนโยบายอาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งนำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงแนวนโยบายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในปัจจุบัน หรือจัดทำแนวนโยบายสถาบันการเงินเฉพาะกิจในอนาคต นอกจากนี้ สำนักคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดตัวชี้วัดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำกำหนดตัวชี้วัดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจะทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถสนองหน้าที่และพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

1) งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ชุดข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. ธอส. ธพว. ธสน. และ ธอท. ซึ่งเป็นฐานข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 6 แห่งเท่านั้น โดยไม่ได้ครอบคลุมสถาบันการเงินทั้งหมด ดังนั้น ผลการศึกษาจึงอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของ SMEs ในระบบได้ทั้งหมด

2) ฐานข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP เป็นฐานข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจแล้ว ดังนั้น การศึกษานี้จึงใช้สมมติฐานว่า การได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมถือเป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในเวลานั้น ๆ ซึ่งอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ทั้งหมด ทั้งนี้ หากต้องการใช้ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้จำเป็นต้องใช้การสำรวจข้อมูลซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนาน

3) เนื่องจากข้อจำกัดของระยะเวลาในการศึกษาและข้อจำกัดของข้อมูล ทำให้งานวิจัยฉบับนี้ใช้ช่วงระยะเวลาในการศึกษาในปี 2562 และ 2563 ซึ่งในปี 2563 เป็นช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 จึงอาจส่งผลต่อรายได้ของผู้ประกอบการ SMEs และการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อีกทั้ง ในช่วงเวลาดังกล่าวภาครัฐได้มีนโยบายเฉพาะกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการศึกษาได้ เช่น ในปี 2563 ภาครัฐได้มีมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำผ่านพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พ.ร.ก. Soft Loan) โดยที่ผู้ประกอบการสามารถขอสินเชื่อเพิ่มเติมโดยไม่ต้องมีหลักประกันได้ เนื่องจากกลไกของ พ.ร.ก. Soft Loan ได้กำหนดให้มีการค้ำประกันและชดเชยความเสียหายกรณีที่กลายเป็นหนี้เสียไว้อยู่แล้ว ดังนั้น ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันจึงอาจถูกบิดเบือนด้วยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำประเภทนี้ เป็นต้น

4) การศึกษานี้มีข้อจำกัดเนื่องจากยังไม่สามารถจำแนกระหว่างกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้และกิจการที่ไม่ต้องการใช้สินเชื่อหรือมีความต้องการใช้สินเชื่อลดลงเนื่องจากสามารถใช้แหล่งเงินทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนและอาจจะขัดแย้งกันในบางกรณี

5.4 แนวทางการศึกษาในระยะต่อไป

จากข้อจำกัดของการศึกษานี้ที่ใช้ฐานข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ต้องใช้สมมติฐานว่า การได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมถือเป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในเวลานั้น ๆ ซึ่งอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ทั้งหมด ดังนั้น ในการศึกษาระยะต่อไปควรมีการสำรวจข้อมูลความต้องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ SMEs ที่สามารถเข้าถึงสินเชื่อและผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มเหล่านั้น เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาการเข้าถึงระบบการเงินอย่างแท้จริง อีกทั้ง ในการสำรวจข้อมูลควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งหมด เช่น รายได้ มูลค่าและประเภทหลักประกัน อายุกิจการ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน คุณสมบัติของเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารกิจการ การเข้าถึงโครงการนโยบายของรัฐบาล การใช้ บสย. ค้ำประกัน การใช้เงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนอื่นที่ถูกลงกว่า เป็นต้น

บรรณานุกรม

- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2555). ผลการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/รายงานการสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ-SMEs-2555.pdf
- จันทวรรณ สุจริตกุล (2558). แหล่งทุน SMEs เพื่อยกระดับการแข่งขันไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2565, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/ratthapirak/article/view/38260/31723>
- คณะกรรมการการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2561). รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2565, จาก https://www.senate.go.th/document/Ext17514/17514748_0002.PDF
- Punyasavatsut, C. (2011), 'SMEs Access to Finance in Thailand', in Harvie, C., S. Oum, and D. Narjoko (eds.), Small and Medium Enterprises (SMEs) Access to Finance in Selected East Asian Economies. ERIA Research Project Report 2010-14, Jakarta: ERIA. pp.193-230
- Wesaratchakit, Worawut & Subhanij, Tientip & Roengpitya, Rungporn & Sawangngoenyuan, Wanvimol & Sereevoravitgul, Chanaporn. (2010). Financing Thailand for Balanced and Sustainable Growth.
- Osano, H.M., Languitone, H. Factors influencing access to finance by SMEs in Mozambique: case of SMEs in Maputo central business district. J Innov Entrep 5, 13 (2016).
- Wignaraja, Ganeshan and Jinjara, Yothin, Why Do SMEs Not Borrow More from Banks? Evidence from the People's Republic of China and Southeast Asia (January 13, 2015). ADBI Working Paper 509, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2548916> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2548916>
- Wang, Yao. (2016). What are the biggest obstacles to growth of SMEs in developing countries? - An empirical evidence from an enterprise survey. Borsa Istanbul Review. 16. 10.1016/j.bir.2016.06.001.
- Nguyen Hoang Tien (2019). Factors Affecting Access to Finance By Small and Medium Enterprises In Vietnam. American International Journal of Business Management (AIJBM)

Lee, Neil, Sameen, Hiba and Cowling, Marc (2015) Access to finance for innovative SMEs since the financial crisis. *Research Policy*, 44 (2). pp. 370-380. ISSN 0048-7333

Angela Roman (2011). SMEs' Sector Access to Finance : An Overview. "Alexandru Ioan Cuza" University of Iasi Faculty of Economics and Business Administration

Nitin Madan (2020). A Review of Access to Finance by Micro, Small and Medium Enterprises and Digital Financial Services in Selected Asia-Pacific Least Developed Countries. Working Paper Series Macroeconomic Policy and Financing for Development Division. The Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP). United Nations

Lan H. Nguyen and Megumi Sagara (2020). Credit Risk Database for SME Financial Inclusion. ADBI Working Paper Series. Asian Development Bank Institute (ADBI)

ภาคผนวก ก

เชิงอรรถ

ตาราง สรุปผลสมการถดถอย (1/2)

รายละเอียด		แบบที่1		แบบที่1/1		แบบที่2		แบบที่2/1	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา	
	ตัวแปรต้น	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
1.	ตัวแปรต่อเนื่อง								
1.1	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.2	logมูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.3	มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.4	อายุสินเชื่อตามวงเงิน	187.84	0.04	204.35	0.03	357.95	0.00	284.22	0.00
1.5	มูลค่าหลักประกัน	0.19	0.00	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	0.55	0.00	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.6	มูลค่าหลักประกัน ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	-0.000000000014	0.00	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.7	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร	0.02	0.00	0.02	-	0.05	0.00	0.10	0.00
1.8	มูลค่าสินทรัพย์ถาวร ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.9	มูลค่าที่ดิน	0.02	0.02	0.03	-	9.60	0.76	6.95	0.84
1.10	มูลค่าที่ดิน ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	-0.000000154	0.77	(0.00)	0.84
1.11	จำนวนแรงงาน	11,071.31	0.00	11,385.40	11,385.40	31699.36	0.00	32,267.36	0.00
1.12	จำนวนแรงงาน ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.13	รายรับ	0.01	0.00	0.01	0.00	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
1.14	รายรับ ⁽²⁾	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.	ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง								
2.1	ที่ดิน/สปส/อาคารชุด	(146,071.90)	0.62	1,164,886.00	-	(1,604,486.00)	0.00	923,495.50	-
2.2	นิติ/บุคคลค้า	2,009,328.00	0.00	1,587,931.00	-	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน

รายละเอียด		แบบที่1		แบบที่1/1		แบบที่2		แบบที่2/1	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา	
	ตัวแปรต้น	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
2.3	บสย.	267,605.90	0.27	831,874.50	0.00	98,309.19	0.04	226,567.40	-
2.4	รถเรือเครื่องจักร	1,436,830.00	0.43	1,643,339.00	0.37	4,648,521.00	0.00	12,900,000.00	-
2.5	อื่น ๆ	120,187.60	0.96	301,223.00	0.91	521,356.10	0.04	637,105.70	0.02
2.6	เงินสดเงินฝาก	4,017,300.00	0.00	4,024,883.00	-	2,703,643.00	0.00	3,228,580.00	-
2.7	ใบแสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ ดอกเบี้ย	(578,849.30)	0.49	(269,314.20)	0.76	(4,383,651.00)	0.00	2,069,847.00	-
2.8	ไม่มีหลักประกัน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	471,444.50	0.00	465,516.40	-
2.9	NPL	107,868.40	0.91	(213,500.20)	0.51	(3,475.83)	0.94	145,665.00	0.00
2.10	PL	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
2.11	SM	(1,129,129.00)	0.00	(1,320,042.00)	0.00	(89,710.08)	0.09	(123,054.30)	0.03
2.12	Q1	(515,275.90)	0.03	(422,892.80)	0.08	31,363.87	0.46	(311,469.50)	-
2.13	Q2	(255,905.30)	0.26	(181,464.40)	0.43	(92,423.99)	0.02	(371,208.80)	-
2.14	Q3	67,485.19	0.75	20,969.06	0.92	(39,423.53)	0.33	(325,403.00)	-
2.15	Q4	(175,055.80)	0.33	(163,373.30)	0.38	(128,940.20)	0.00	(332,090.50)	-
2.16	Q5	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
2.17	M	(936,349.40)	0.03	(793,821.00)	0.06	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.18	S	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.19	ขายปลีก	150,549.00	0.28	142,033.90	0.33	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.20	บริการ	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	246,769.00	0.00	518,617.00	-
2.21	อุตสาหกรรม	12,741.55	0.94	12,860.97	0.94	4,225.92	0.92	(1,195.42)	0.98

รายละเอียด		แบบที่1		แบบที่1/1		แบบที่2		แบบที่2/1	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา	
	ตัวแปรต้น	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
2.22	เกษตร	575,189.40	0.20	315,224.10	0.49	25,544.97	0.58	60,300.55	0.21
2.23	ธ.ออมสิน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.24	ธพว.	(860,530.30)	0.00	(970,622.20)	0.00	221,019.40	0.00	70,026.52	0.17
2.25	ปี2019	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.26	ปี2020	255,511.20	0.10	146,797.30	0.36	(58,985.93)	0.04	(63,030.12)	0.04
2.27	เงินเบิกเกินบัญชี	380,265.90	0.20	425,404.80	0.16	1,007,433.00	0.00	2,463,170.00	-
2.28	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	(620,255.70)	0.88	(895,340.10)	0.83
2.29	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	(61,500,000.00)	0.00	(126,000,000.00)	-
2.30	เงินให้สินเชื่ออื่น	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
2.31	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	(1,393,947.00)	0.55	(5,051,700.00)	0.04
2.32	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้(Factoring)	(365,236.80)	0.77	(280,140.60)	0.83	2,630,727.00	0.00	2,031,969.00	-
2.33	ตัวเงินค่าสินค้า	198,109.80	0.94	291,079.00	0.91	1,395,230.00	0.18	886,765.90	0.42
2.34	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทรัสต์รีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	769,970.60	0.37	1,129,342.00	0.21

รายละเอียด		แบบที่1		แบบที่1/1		แบบที่2		แบบที่2/1	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา		มูลค่าวงเงินตามสัญญา	
	ตัวแปรต้น	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
2.35	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	(253,145.60)	0.91
2.36	ตัวเงินอื่น ๆ	(1,808,366.00)	0.00	(1,575,734.00)	0.00	(7,982,779.00)	0.00	(2,607,559.00)	-
2.37	ลูกหนี้เช่าซื้อ(HirePurchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	(1,806,221.00)	0.06	(2,440,128.00)	0.02
2.38	ลูกหนี้อื่น ๆ	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
	จำนวนตัวแปร	1,724		1,724		643,643		643,643	
	R Square	0.4463		0.4157		0.1847		0.0898	
	รูปแบบRegression	Linear		Linear		Linear		Linear	

ตาราง สรุปผลสมการถดถอย (2/2)

[illegible]

[illegible]

รายละเอียด		แบบที่3		แบบที่4		แบบที่5		แบบที่5/1		แบบที่6	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มีบสย.เป็น1ไม่มีบสย.เป็น0		มีบสย.เป็น1ไม่มีบสย.เป็น0		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1	
	ตัวแปรต้น	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z
2.17	M	7.10%	0.26	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.18	S			ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.19	ขายปลีก	-0.10%	0.94	0.34%	-	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.20	บริการ	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	-1.8%	0.45	-1.6%	0.50	0.82%	0.00
2.21	อุตสาหกรรม	0.95%	0.59	0.00%	0.99	-3.7%	0.25	-3.5%	0.27	0.07%	0.64
2.22	เกษตร	1.06%	0.75	-13.34%	-	-35.0%	0.04	-36.7%	0.03	-4.94%	0.00
2.23	ธอมสิน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
2.24	ธพว.	14.29%	-	1.07%	-	-4.0%	0.22	-4.3%	0.18	1.94%	0.00
2.25	ปี2019	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.26	ปี2020	-1.32%	0.34	-3.62%	-	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.27	เงินเบิกเกินบัญชี	-0.90%	0.77	-8.73%	-	-55.4%	0.00	-55.0%	0.00	-3.06%	0.00
2.28	เงินให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
2.29	เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.30	เงินให้สินเชื่ออื่น	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน	ฐาน
2.31	เงินชดใช้ตามภาระการออกหนังสือค้ำประกัน	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	0.86%	0.91
2.32	การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้(Factoring)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	2.09%	0.13
2.33	ตัวเงินค่าสินค้า	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	-6.89%	0.10	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	45.11%	0.00
2.34	ตัวเงินค่าสินค้าเข้าที่ทำทราสต์รีซีท	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	-20.79%	-	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล

รายละเอียด		แบบที่3		แบบที่4		แบบที่5		แบบที่5/1		แบบที่6	
	รายได้	รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0		รายได้มากกว่า0		รายได้มากกว่า0		รายได้เท่ากับ0	
ตัวแปรตาม		มีบสย.เป็น1ไม่มีบสย.เป็น0		มีบสย.เป็น1ไม่มีบสย.เป็น0		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1		contractamountปี20เพิ่มขึ้นเป็น1	
	ตัวแปรต้น	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z	dy/dx	P> z
2.35	ตัวเงินค่าสินค้าออก	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2.36	ตัวเงินอื่น ๆ	-2.37%	0.43	-5.63%	-	-67.1%	0.00	-65.9%	0.00	5.62%	0.00
2.37	ลูกหนี้เช่าซื้อ(HirePurchase)	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	-5.55%	0.00
2.38	ลูกหนี้อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
จำนวนตัวแปร		1724		642715		1215		1215		299899	
RSquare		0.4506		0.106		0.2991		0.2919		0.2557	
รูปแบบuregression		Logit		Logit		Logit		Logit		Logit	

ภาคผนวก ข

สรุปผลการสัมมนา

รายงานข้อวิพากษ์จากการสัมมนาโครงการวิจัย
เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2565 เวลา 15.00 – 17.00 น.
ณ ห้องประชุม 302 ชั้น 3 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

หน่วยงานที่เข้าร่วม ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สมาคมธนาคารไทย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนรวมทั้งสิ้น 65 คน

ผู้วิพากษ์ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานวิจัยฯ

1. นายพิชิต มิทรวงศ์	รองกรรมการผู้จัดการ
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
2. รศ. ดร.มนชยา อูรยศ	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เริ่มการสัมมนา เวลา 15.00 น.

1. สรุปเนื้อหาบรรยาย (พร้อมแนบเอกสารการนำเสนอประกอบการบรรยาย)

โครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) วิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ของระบบธนาคารของไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งตามมิติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ ขนาดวงเงินสินเชื่อ คุณภาพของสินเชื่อ เป็นต้น กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ในประเทศไทย เสนอแนะนโยบายการช่วยเหลือ และ/หรือนโยบายเพื่อลดช่องว่างทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศไทย โดยมีขอบเขตงานวิจัยครอบคลุมข้อมูลด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institution : SFIs) และการเข้าถึงสินเชื่อในระบบธนาคารของ SMEs ในไทย ซึ่งงานวิจัยจะศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความจำเป็นและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs (2) การศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ทั้งการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการค้าประกันสินเชื่อให้กับ

ผู้ประกอบการ SMEs และ (3) มาตรการหรือโครงการเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินของ SMEs ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นการรวบรวมมาตรการด้านการเงินที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทยในช่วงปี 2560 – 2564

สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs จะอ้างอิงจากฐานข้อมูลที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดให้สถาบันการเงิน (Financial Institutions : FIs) และ SFIs นำส่งชุดข้อมูลสินเชื่อธุรกิจและภาระผูกพันรายสัญญา โดย ธปท. ได้กำหนดให้ FIs และ SFIs นำส่งชุดข้อมูลดังนี้ 1) ชุดข้อมูล DS_LAR : Loan Arrangement ซึ่งเป็นข้อมูลเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้แต่ละรายที่มีวงเงินให้สินเชื่อหรือยอดคงค้างตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป 2) ชุดข้อมูล DS_SMD : SMEs Data ซึ่งเป็นรายงานข้อมูลเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพันเพื่อประกอบธุรกิจเป็นรายสัญญาสำหรับวงเงินให้สินเชื่อและยอดคงค้างต่ำกว่า 20 ล้านบาท และ 3) ชุดข้อมูล DS_SMP: SMEs Profile ซึ่งเป็นข้อมูลลูกค้าหรือลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจรายสัญญา โดยมีรายละเอียดข้อมูล เช่น เลขทะเบียนนิติบุคคล เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี อำเภอที่ตั้งสถานประกอบการหลัก ราคาตามบัญชีที่ดิน ราคาตามบัญชีขอสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน รายได้ภายในประเทศ รายได้ในต่างประเทศ เป็นต้น โดยผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือแบบจำลองทางเศรษฐมิติโดยพิจารณาจากข้อมูลโดยตรงและใช้สมการถดถอยในการวิเคราะห์ และจะใช้โปรแกรม STATA ในการประเมินโดยการพิจารณาจะแบ่งออกเป็น 3 แบบจำลอง เพื่อประเมินปัจจัยด้านสินเชื่อที่แตกต่างกัน ดังนี้

แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น

โดยผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า 1) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM จะได้รับวงเงินสินเชื่อลดลง เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL ซึ่งการจัดชั้นอยู่ในกลุ่ม SM สะท้อนถึงประวัติการชำระหนี้ที่ไม่สม่ำเสมอจึงส่งผลต่อการขยายวงเงินสินเชื่อที่จะได้รับเพิ่มขึ้นสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อระหว่าง ธพว. หรือธนาคารออมสินและการได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นพบว่า ในกรณีที่มิข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะได้รับวงเงินสินเชื่อต่ำกว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน ในขณะที่กรณีที่ไม่มีข้อมูลรายได้ของผู้กู้พบว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะได้รับวงเงินสินเชื่อมากกว่า SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่า การใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL จะใช้ บสย. เป็นหลักประกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม PL ซึ่งแสดงให้เห็นว่า SMEs ที่ถูกจัดชั้นในกลุ่ม SM หรือ NPL อาจมีปัญหาในหลักประกันและจำเป็นต้องใช้การค้ำประกันจาก บสย. เพื่อให้ได้รับสินเชื่อ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อระหว่าง ธพว. หรือธนาคารออมสินและการใช้ บสย. เป็นหลักประกันพบว่าสินเชื่อ SMEs ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จะใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

มากกว่าสินเชื่อ SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารออมสิน และ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้พบว่า สินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นเป็น NPL จะมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อลดลงอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีสินเชื่อ SMEs ที่ถูกจัดชั้นเป็น PL หรือ SM ผลการวิเคราะห์ประเภทอุตสาหกรรมและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพบว่าสินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการจะมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากกว่าเมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก แต่สินเชื่อ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรจะมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนน้อยลงเมื่อเทียบกับกรณีกลุ่มขายปลีก

ในส่วนของการเสนอแนะเชิงนโยบายของการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มี 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การผลักดันการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจพบว่า หลักประกันยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าถึงสินเชื่อจาก SFIs แต่การดำเนินการของ SFIs ยังไม่ได้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ จึงควรมีการผลักดันให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจมากขึ้น โดยการผลักดันให้ SFIs มีการปล่อยสินเชื่อตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ โดยจัดอบรมหลักการตามกฎหมายให้แก่พนักงานสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยสินเชื่อประเภทดังกล่าว (2) การเพิ่มประสิทธิภาพการค้ำประกันสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า การค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. มีผลต่อการเพิ่มวงเงินสินเชื่อที่ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับ และการที่ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสินทรัพย์ที่นิยมนำมาจดจำนำและจำนองเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ ดังนั้น ควรกำหนดให้ บสย. เพิ่มประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อเพิ่มส่งเสริมการเข้าถึงโดย 1) มุ่งเน้นการค้ำประกันสินเชื่อแบบรายสัญญา โดย บสย. เป็นผู้ประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกค้าและเป็นผู้รับผิดชอบขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ำประกันทั้งหมด 2) มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ที่สนใจที่จะขอรับประกันจาก บสย. ติดต่อขอรับประกันกับ บสย. ก่อน (Direct Guarantee) เพื่อที่จะได้นำหนังสือค้ำประกันสินเชื่อไปสอบถามเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยกับธนาคารพาณิชย์และ SFIs ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอำนาจในการต่อรองของผู้ประกอบการ SMEs และเพิ่มการแข่งขันในตลาดสินเชื่อ SMEs และ 3) บสย. ควรเร่งพัฒนาระบบวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาฐานข้อมูลภายในของ บสย. เพื่อให้สามารถพัฒนาแบบจำลองเครดิตที่มีความแม่นยำเพื่อให้ บสย. สามารถดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบและวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในปัจจุบัน เนื่องจาก บสย. เป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อเพียงรายเดียวในระบบสถาบันการเงิน และ (3) การผลักดันให้ SFIs มุ่งเน้นการจัดทำแผนการดำเนินการเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้นพบว่า ระดับรายได้ของแต่ละพื้นที่ก็เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงแหล่งทุนหรือการเข้าถึงแหล่งทุนเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินการของ SFIs ควรมีการอ้างอิงปัจจัยรายได้เชิงพื้นที่มากขึ้น ทั้งนี้ สศค. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลนโยบายอาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งนำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณา

ปรับปรุงแนวนโยบายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในปัจจุบัน หรือจัดทำแนวนโยบายสถาบันการเงินเฉพาะกิจในอนาคต นอกจากนี้ สำนักคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำกำหนดตัวชี้วัดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจะทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถสนองหน้าที่และพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ (นายพิชิต มิตราวงศ์)

2.1 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพรวมของงานวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นงานวิจัยที่รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ได้ค่อนข้างดี โดยปัจจัยที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาใช้ในแบบจำลองนั้น ตรงกับความเป็นจริงในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงิน

2.2 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในงานวิจัย

2.2.1 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs นั้นคือ ข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs เนื่องจากจะทำให้สถาบันการเงินสามารถประเมินและยอมรับความเสี่ยง ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงิน ทำให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจที่จะปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ได้มากขึ้น

2.2.2 หมายความว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยขยายประเภททรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีในกิจการที่นำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันให้ครอบคลุมทรัพย์สินประเภทอื่น เช่น สินค้าคงคลัง สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประโยชน์จากการขยายประเภทของหลักประกันดังกล่าวเท่าที่ควร โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก ยังขาดความรู้ในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อเทียบกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีความรู้และความพร้อมมากกว่า

2.2.3 จังหวัดที่มีขนาดเล็ก ความสามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงินมีน้อยกว่าจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมของระบบการเงินยังไม่เอื้อต่อการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ ซึ่งเป็นประเด็นที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญในการพัฒนา

2.2.4 การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อของ บสย. ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่เป็นต้นทุนในการเลือกใช้ บสย. สำหรับการเข้าถึงสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก ดังนั้น บสย. จึงควรกำหนดค่าธรรมเนียมการค้ำประกันตามความเสี่ยงที่แท้จริง

ของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ภาครัฐยังควรมีส่วนช่วยรับภาระค่าธรรมเนียมค้ำประกันบางส่วนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กเพื่อลดต้นทุนในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบสถาบันการเงิน

คำตอบของคณะผู้วิจัย คณะผู้วิจัยรับทราบและจะนำไปปรับปรุงในงานวิจัย

3. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ (รศ.ดร. มนชยา อรุณยศ)

3.1 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพรวมของงานวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ มีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน SMEs และมีความน่าสนใจ

3.2 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในงานวิจัย

3.2.1 เห็นควรเพิ่มเติมกรอบแนวคิดของงานวิจัย (Conceptual Framework) เกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs สะท้อนกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์อย่างไร โดยอ้างอิงทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.2.2 วรรณกรรมปริทัศน์ควรมีการสังเคราะห์หมวดงานที่ใช้ตัวแปรในกลุ่มเดียวกันไว้ด้วยกัน

3.2.3 เห็นควรเพิ่มเติมการอธิบายตัวแปรที่นำมาใช้ในแบบจำลอง ผลการวิเคราะห์แบบจำลอง ผลค้นพบที่สำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์ และข้อจำกัดของข้อมูลให้มีความชัดเจนมากขึ้น เช่น อาจใช้ตัวแปร “การมี บสย. เป็นหลักประกัน” มีข้อดีอย่างไร เป็นต้น

คำตอบของคณะผู้วิจัย คณะผู้วิจัยรับทราบและจะนำไปปรับปรุงในงานวิจัย

4. รูปภาพการจัดสัมมนาโครงการวิจัยเพื่อเผยแพร่ผลงาน

ประมวลภาพการจัดสัมมนาโครงการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

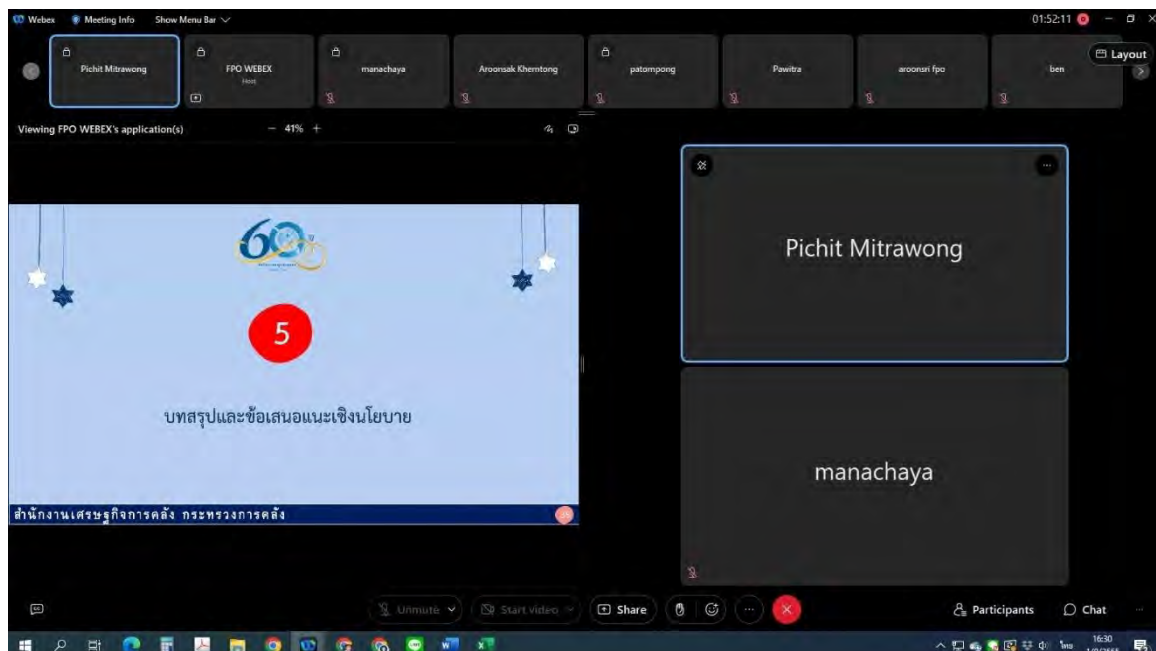
ประจำปีงบประมาณ 2565

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้จัดสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นโครงการวิจัยของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ได้รับเงินสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัย รวมทั้งรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อวิพากษ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงให้งานวิจัยฉบับดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเป็นการจัดสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

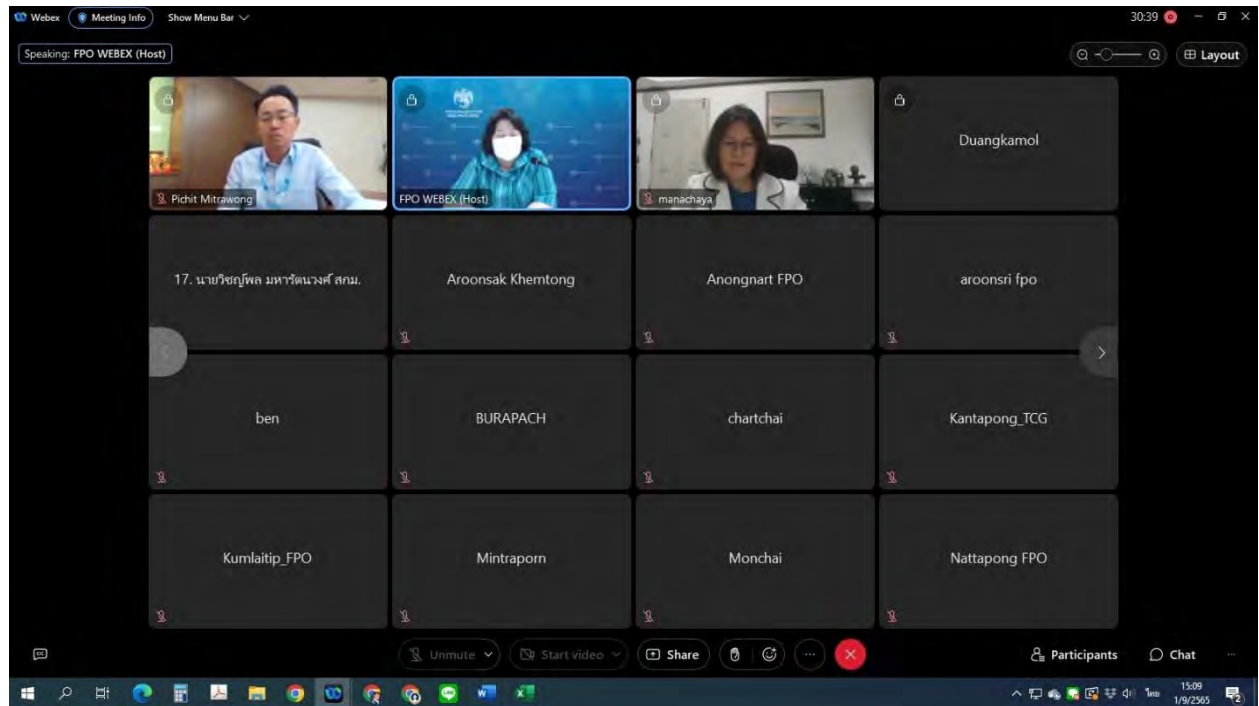
คณะผู้วิจัยได้รับเกียรติจากนางสาวสภัทรพร ธรรมาภรณ์พิลาศ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นประธานกล่าวเปิดงานสัมมนาในครั้งนี้ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมงานสัมมนาจำนวนทั้งสิ้น 65 ท่าน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นางดวงกมล ทองเจือเพชร เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ กองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้นำเสนอโครงร่างการนำเสนอของงานสัมมนา และสาระสำคัญเบื้องต้นของงานวิจัย และได้มอบหมายให้คณะผู้วิจัยเป็นผู้นำเสนอรายละเอียดของโครงการวิจัยในแต่ละส่วนต่อไป

คณะผู้วิจัยได้รับเกียรติจากผู้วิพากษ์ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ นายพิชิต มิทรารวงศ์ รองกรรมการผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และรศ. ดร.มนชยา อรุณศ อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ความคิดเห็น คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปปรับปรุงงานวิจัยให้ได้ผลสัมฤทธิ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

นอกจากนี้ การสัมมนายังได้รับความสนใจจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยฉบับนี้

เสร็จสิ้นการประชุมสัมมนา เวลา 17.00 น.

การสัมมนาโครงการวิจัย
เรื่อง
การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่าย
เก็บภาษีท้องถิ่นร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2565 เวลา 15.00 – 17.00 น.
ผ่านระบบออนไลน์ (Webinar)

QR Code:

Meeting Number: 2555 055 3952
Password: 1111

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

การสัมมนาโครงการวิจัย
เรื่อง
การวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่าย
เก็บภาษีท้องถิ่นร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2565 เวลา 15.00 – 17.00 น.
ผ่านระบบออนไลน์ (Webinar)

QR Code:

Meeting Number: 2555 055 3952
Password: 1111

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

โครงการนำเสนอ

Presentation Outline

1. แนะนำโครงการวิจัย
2. แนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบธนาคารของไทยและต่างประเทศ
3. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

1

แนะนำโครงการวิจัย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

1 **แนะนำโครงการวิจัย**

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

SMEs มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรก็ดี ยังมี SMEs อีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและสร้างระบบติดตามผลการดำเนินงานของ SMEs ไทย ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดที่แท้จริงของ SMEs

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

จัดทำฐานข้อมูล SMEs วิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ของระบบธนาคารของไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งตามมิติต่าง ๆ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรม พื้นที่ ขนาดวงเงินสินเชื่อ คุณภาพของสินเชื่อ เป็นต้น กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ในประเทศไทย เสนอแนะนโยบายการช่วยเหลือ และ/หรือ นโยบายเพื่อลดช่องว่างทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

ขอบเขตของงานวิจัย

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SIFs)

ระเบียบวิธีวิจัย

การรวบรวมข้อมูล ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงสินเชื่อในระบบธนาคารของ SMEs วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะนโยบาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มีฐานข้อมูลสินเชื่อ SMEs เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์สินเชื่อของ SMEs ในระบบธนาคารของไทย ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs มีนโยบายในการช่วยเหลือ และ/หรือ นโยบายในการลดช่องว่างทางการเงินในระบบธนาคารสำหรับ SMEs ในประเทศไทย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

2

แนวคิดและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบธนาคารของไทยและต่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2 แนวคิดการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลักการจำลอง: นำข้อมูลสินเชื่อ SMEs รายบุคคลของ SFIs มาจัดสรรภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด (Pivot Table) โดยใช้โปรแกรม Power Pivot Microsoft Excel โดยผลลัพธ์ของแบบจำลองจะแสดงข้อเท็จจริงในมิติต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

ตัวแปรตาม: 1) อัตราส่วนของยอดสินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ (ร้อยละ) 2) อัตราส่วนของวงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (ร้อยละ) 3) วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (บาท) 4) อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ปี) 5) สัดส่วนของยอดสินเชื่อคงค้างต่อยอดสินเชื่อคงค้างทั้งหมด (ร้อยละ) 6) สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อวงเงินสินเชื่อทั้งหมด (ร้อยละ) 7) มูลค่ายอดสินเชื่อคงค้าง (8) มูลค่าวงเงินสินเชื่อ (9) มูลค่าหลักประกัน และ (10) จำนวนรายสัญญา

ตัวแปรต้น: เวลา x มิติด้านคุณลักษณะ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2 แนวคิดการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

“ตัวอย่าง”

ประเภท	สินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ (%)	วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (%)	วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (บาท)	อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ปี)	สัดส่วนของยอดสินเชื่อคงค้างต่อยอดสินเชื่อคงค้างทั้งหมด (%)	สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อวงเงินสินเชื่อทั้งหมด (%)	มูลค่ายอดสินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)	มูลค่าวงเงินสินเชื่อ (ล้านบาท)	มูลค่าหลักประกัน (ล้านบาท)	จำนวนรายสัญญา
สินเชื่อ	75.0%	20%	1,000,000	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
สินเชื่อคงค้าง	10.0%	20%	1,000,000	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
สินเชื่อคงค้างต่อวงเงินสินเชื่อ (%)	75.0%	20%	1,000,000	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
วงเงินสินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (%)	20%	20%	1,000,000	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
วงเงินสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (บาท)	1,000,000	1,000,000	1,000,000	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
อายุสินเชื่อเฉลี่ยต่อราย (ปี)	5.0	5.0	5.0	5.0	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
สัดส่วนของยอดสินเชื่อคงค้างต่อยอดสินเชื่อคงค้างทั้งหมด (%)	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
สัดส่วนวงเงินสินเชื่อต่อวงเงินสินเชื่อทั้งหมด (%)	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	100,000	100,000	100,000	100,000
มูลค่ายอดสินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
มูลค่าวงเงินสินเชื่อ (ล้านบาท)	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
มูลค่าหลักประกัน (ล้านบาท)	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
จำนวนรายสัญญา	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2 แนวคิดการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2.2 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (1/3)

แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น เพื่อประเมินปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

แบบจำลองเส้นตรง (Linear Model)

ตัวแปรตาม: จำนวนเงินตามสัญญา (Contract Amount)

ตัวแปรต้น:

- ต่อเนื่อง : อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้)
- ไม่ต่อเนื่อง : ประเภทหลักประกัน การจัดชั้นสินเชื่อ กลุ่ม GPP per Capita ขนาด SMEs ช่วงเวลา ประเภทสินเชื่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2 แนวคิดการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2.2 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (2/3)

แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน เพื่อประเมินปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

แบบจำลองโลจิสติก (logit model)

ตัวแปรตาม: (1) สินเชื่อที่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 1 (2) สินเชื่อที่ไม่มี บสย. เป็นหลักประกัน = 0

ตัวแปรต้น:

- ต่อเนื่อง : อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้)
- ไม่ต่อเนื่อง : การจัดชั้นสินเชื่อ กลุ่ม GPP per Capita ขนาด SMEs ช่วงเวลา ประเภทสินเชื่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2 แนวคิดการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

3.2.2 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ (3/3)

แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น เพื่อประเมินปัจจัยที่ทำให้ SMEs ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562

แบบจำลองโลจิสติก (logit model)

ตัวแปรตาม: (1) SMEs ที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 1 (2) SMEs ที่ไม่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 = 0

ตัวแปรต้น:

- ต่อเนื่อง : อายุสินเชื่อ มูลค่าหลักประกัน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร มูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน รายได้ (เฉพาะชุดข้อมูลที่มีรายได้)
- ไม่ต่อเนื่อง : ประเภทหลักประกัน การจัดชั้นสินเชื่อ กลุ่ม GPP per Capita ขนาด SMEs ประเภทสินเชื่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้
กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

4.1.2 แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บลย. เป็นหลักประกัน

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้
กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

4.1.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้
กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 23

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ 187.84
“มูลค่าหลักประกัน” ที่ 0.19
“มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” ที่ 0.02
“มูลค่าที่ดิน” ที่ 0.02
“จำนวนแรงงาน” ที่ 11,071.31
“รายรับ” ที่ 0.01

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 24

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้มีข้อมูลรายได้ (ต่อ)

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มหลักประกัน: (“ไม่มีหลักประกัน” เป็นฐาน)
“ค่าประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” ที่ 2,009,328
“เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” ที่ 4,017,300

แก้ไขปัญหาคอไลน์ Multicollinearity โดยการตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในชุดประมาณการ	ค่าสัมประสิทธิ์	P-Value	ค่าสัมประสิทธิ์	P-Value
1. สัม. สิ่งปลูกสร้าง และอาคาร	1,040,486.00	0.00	1,040,486.00	0.00
2. ค่าประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	2,009,328.00	0.00	1,987,991.00	0.00
3. เงิน	267,400.00	0.27	831,874.00	0.00
4. ค่าสินทรัพย์ถาวร	3,426,840.00	0.00	3,426,840.00	0.00
5. เงิน	320,187.00	0.06	301,220.00	0.04
6. เงินฝากธนาคาร	4,017,300.00	0.00	4,024,881.00	0.00
7. ไม่แสดงสิทธิการเป็นเจ้าของ	1,578,889.00	0.49	2,049,144.00	0.76
8. ไม่มีหลักประกัน				

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 25

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ 357.95
“มูลค่าหลักประกัน” ที่ 0.55 “มูลค่าหลักประกัน²” ที่ -0.0000000000144
“มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” ที่ 0.05
“จำนวนแรงงาน” ที่ 31,699.36

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 26

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้ (ต่อ)

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มหลักประกัน: (“การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” เป็นฐาน)
“ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” ที่ -1,604,486
“บลย.” 98,309
“รถยนต์ เรือ และเครื่องจักร” ที่ 4,648,521
“อื่นๆ” ที่ 521,356
“เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” ที่ 2,703,643
“ไม่แสดงสิทธิการรับเงิน เงินปันผล และเงินดอกเบี้ย” ที่ -4,383,651
“ไม่มีหลักประกัน” ที่ 471,445

แก้ไขปัญหาคอไลน์ Multicollinearity โดยการตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในชุดประมาณการ	ค่าสัมประสิทธิ์	P-Value	ค่าสัมประสิทธิ์	P-Value
1. สัม. สิ่งปลูกสร้าง และอาคาร	1,040,486.00	0.00	1,040,486.00	0.00
2. ค่าประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา	2,703,643.00	0.00	2,703,643.00	0.00
3. เงิน	192,007.00	0.04	204,202.00	0.00
4. ค่าสินทรัพย์ถาวร	4,448,521.00	0.00	4,448,521.00	0.00
5. เงิน	521,356.00	0.04	637,105.00	0.02
6. เงินฝากธนาคาร	2,703,643.00	0.00	2,703,643.00	0.00
7. ไม่แสดงสิทธิการรับเงิน/ปันผล/ดอกเบี้ย	4,383,651.00	0.00	3,589,847.00	0.00
8. ไม่มีหลักประกัน	471,445.00	0.00	463,538.00	0.00

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 27

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.1 แบบจำลองที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่ออยู่แล้ว ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น

กรณีชุดข้อมูลที่ผู้กู้ไม่มีข้อมูลรายได้ (ต่อ)

กลุ่มการตั้งขึ้นสินเชื่อ: (“เงินให้สินเชื่อ” เป็นฐาน)
กลุ่มพื้นที่: (Q5 เป็นฐาน)
Q2 ที่ -92,424
Q4 ที่ -128,940

กลุ่มอุตสาหกรรม: (“ขายปลีก” เป็นฐาน) “บริการ” ที่ 246,769

กลุ่มธนาคาร: (ธ.ออมสิน เป็นฐาน) ธ.ว. ที่ 221,019

กลุ่มช่วงเวลา: (ปี 2562 เป็นฐาน) ปี 2563 ที่ -58,986

กลุ่มประเภทสินเชื่อ: (“เงินให้สินเชื่อ” เป็นฐาน)
“เงินเบิกเกินบัญชี” ที่ 1,007,433
“เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก” ที่ -61,500,000
“การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring)” ที่ 2,630,727
“ตัวเงินอื่น ๆ” ที่ -7,982,779
“ลูกหนี้เข้าซื้อ (Hire Purchase)” ที่ -1,806,221

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง 28

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.2 แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ -0.003%

“มูลค่าหลักประกัน” ที่ 0.0000008% “มูลค่าหลักประกัน” ที่ -0.0000000000004%

“มูลค่าที่ดิน” ที่ -0.0000003%

“จำนวนแรงงาน” ที่ -0.18% “จำนวนแรงงาน” ที่ 0.0007%

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ (PL เป็นฐาน) SM ที่ 39.09% NPL ที่ 20.33%

กลุ่มพื้นที่ : (Q5 เป็นฐาน) Q1 ที่ 4.58%

กลุ่มธนาคาร : (ธ.ออมสิน เป็นฐาน) ธพว. ที่ 14.29%

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.2 แบบจำลองที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่กระทบต่อสินเชื่อ SMEs ที่มีการใช้ บสย. เป็นหลักประกัน

กรณีชุดข้อมูลที่ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา” ที่ -0.0000001%

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ -0.005%

“มูลค่าหลักประกัน” ที่ -0.0000001%

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ : (PL เป็นฐาน) SM ที่ 5.91%

NPL ที่ 10.21%

กลุ่มพื้นที่ : (Q5 เป็นฐาน) Q1 ที่ -5.15%

Q2 ที่ -1.20%

Q3 ที่ -0.50%

Q4 ที่ -1.16%

กลุ่มอุตสาหกรรม : (“บริการ” เป็นฐาน) “ขายปลีก” ที่ 0.34%

กลุ่มธนาคาร : (ธ.ออมสิน เป็นฐาน) ธพว. ที่ 1.07%

กลุ่มชำระค่า : (ธ 2562 เป็นฐาน) ธ 2563 ที่ -3.62%

กลุ่มประเภทสินเชื่อ : (“เงินให้สินเชื่อ” เป็นฐาน) “สินเชื่อเงินสด” ที่ -4.89%

“สินเชื่อเงินสด” ที่ -20.79%

“สินเชื่ออื่น ๆ” ที่ -5.63%

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ -0.02%

“มูลค่าหลักประกัน” ที่ 0.0000006% “มูลค่าหลักประกัน” ที่ -0.0000000000002%

“มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” ที่ 0.0000003%

“มูลค่าที่ดิน” ที่ 0.0000004%

“จำนวนแรงงาน” ที่ 0.30%

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

กรณีชุดข้อมูลที่มีข้อมูลรายได้ (ต่อ)

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มหลักประกัน : (“บสย.” เป็นฐาน) “ใบแสดงสิทธิการรับเงิน เงินปันผล และเงินดอกเบี้ย” ที่ 43.5%

“ไม่มีหลักประกัน” ที่ 24.2%

กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ : (PL เป็นฐาน) NPL ที่ -60.5%

กลุ่มพื้นที่ : (Q5 เป็นฐาน) Q1 ที่ -13.4%

Q2 ที่ -11.8%

กลุ่มอุตสาหกรรม : (“ขายปลีก” เป็นฐาน) “เกษตร” ที่ -35.0%

กลุ่มประเภทสินเชื่อ : (“เงินให้สินเชื่อ” เป็นฐาน) “เงินเบิกเกินบัญชี” ที่ -55.4%

“สินเชื่ออื่น ๆ” ที่ -67.1%

แก้ไขปัญหา Multicollinearity โดยการตัดตัวแปร “มูลค่าหลักประกัน”

ตัวแปรในชุดประสมตัวแปร	กลุ่มแปรไม่ต่อเนื่อง ค่าสัมประสิทธิ์	P> t	กลุ่มแปรต่อเนื่อง ค่าสัมประสิทธิ์	P> t
1. ปีเงินสินเชื่อตามวงเงิน	13.2%	0.20	16.7%	0.03
2. ค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา	10.9%	0.49	-9.3%	0.53
3. บสย.				
4. บสย. เครดิต	ไม่มีข้อมูล		ไม่มีข้อมูล	
5. อื่น ๆ	ไม่มีข้อมูล		ไม่มีข้อมูล	
6. เงินสด	ไม่มีข้อมูล		ไม่มีข้อมูล	
7. ใบแสดงสิทธิการรับเงินปันผลและเงินดอกเบี้ย	43.5%	0.00	31.4%	0.00
8. ไม่มีหลักประกัน	24.2%	0.00	11.2%	0.04

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

กรณีชุดข้อมูลที่ไม่มีข้อมูลรายได้

ตัวแปรต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

“log (มูลค่าวงเงินสินเชื่อตามสัญญา)” ที่ 1.79%

“อายุสินเชื่อตามวงเงิน” ที่ -0.004%

“มูลค่าสินทรัพย์ถาวร” ที่ 0.000000003%

“จำนวนแรงงาน” ที่ 0.03%

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแนวคิดเพื่อประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองการประเมินปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs

4.1.3 แบบจำลองที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

กรณีชุดข้อมูลที่ไม่มีข้อมูลรายได้ (ต่อ)

ตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.1 (Probability Value: P-Value)

กลุ่มหลักประกัน : (“ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด” เป็นฐาน) “การค้ำประกันโดยนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา” ที่ -3.79%

“บสย.” ที่ 3.74%

“รถยนต์ เรือ และเครื่องจักร” ที่ 6.99%

“อื่น ๆ” ที่ 82.68%

“เงินสดหรือเงินฝากธนาคาร” ที่ 5.87%

“ใบแสดงสิทธิการรับเงิน เงินปันผล และเงินดอกเบี้ย” ที่ 9.67%

“ไม่มีหลักประกัน” ที่ 4.85%

กลุ่มการจัดชั้นสินเชื่อ : (PL เป็นฐาน) SM ที่ -5.22%

NPL ที่ -7.24%

กลุ่มพื้นที่ : (Q5 เป็นฐาน) Q1 ที่ 1.10%

Q2 ที่ 0.36%

Q3 ที่ 0.51%

Q4 ที่ 1.14%

กลุ่มอุตสาหกรรม : (“ขายปลีก” เป็นฐาน) “บริการ” ที่ 0.82%

“เกษตร” ที่ -4.94%

กลุ่มธนาคาร : (ธ.ออมสิน เป็นฐาน) ธพว. ที่ 1.94%

กลุ่มประเภทสินเชื่อ : (“เงินให้สินเชื่อ” เป็นฐาน) “เงินเบิกเกินบัญชี” ที่ -3.06%

“สินเชื่อเงินสด” ที่ 45.11%

“สินเชื่ออื่น ๆ” ที่ 5.62%

“ลูกหนี้จำซื้อ (Here Purchase)” ที่ -5.55%

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1 บทสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs

1. **คุณสมบัติและข้อมูลธุรกิจ** : การเพิ่มข้อมูลของสินเชื่อ มูลค่าสินทรัพย์ การมูลค่าที่ดิน จำนวนพนักงาน แสดงให้เห็นถึงกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีอายุยาวนาน ส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้น และใช้ บอย เป็นหลักประกันค้ำประกัน รายได้ที่มีมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้วงเงินสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่มีผลต่อการให้หรือไม่ใช้ บอย เป็นหลักประกัน เนื่องจากภายใต้มาตรฐานข้อมูลค่อนข้างน้อย และการค้ำประกันของ บอย ในปัจจุบันเป็นการค้ำประกันที่บอยเซ็นเซอร์พอร์ต (Portfolio Guarantee)
2. **ประเภทธุรกิจ** : บอย SMEs ที่มีหลักประกันจะได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นมากกว่าสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน การมี บอย ค้ำประกันส่งผลให้ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับบอยที่ค้ำประกันประเภทอื่น และไม่มีผลต่อการขอใช้ บอย SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้
3. **การจัดอันดับ** : บอย SMEs ที่ถูกจัดอันดับในกลุ่ม SM หรือ NPL จะได้รับวงเงินสินเชื่อลดลงและมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อลดลงอย่างชัดเจน บอย SMEs ที่ถูกจัดอันดับในกลุ่ม SM หรือ NPL จะใช้ บอย เป็นหลักประกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับกรณีที่ถูกจัดอันดับในกลุ่ม PL
4. **รายได้** : บอย SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ จะได้รับวงเงินสินเชื่อต่ำกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก ผลการวิเคราะห์รายได้ในแต่ละกลุ่มจังหวัดและการใช้ บอย เป็นหลักประกันพบว่า บอย SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่ำ จะใช้ บอย เป็นหลักประกันน้อยกว่า SMEs ในกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้มาก

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.1 การผลักดันการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ

หลักประกันยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน แต่หลักทรัพย์ค้ำประกันที่จะนำมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ยังคงจำกัดไว้เพียงการจำนองและจำนำเป็นส่วนใหญ่

- กฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2558 และมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยขยายประเภททรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีนัยสำคัญที่นำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่ครอบคลุมทรัพย์สินประเภทอื่น เช่น สินค้าคงคลัง (Inventory) สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น
- การดำเนินการของ SFIs ยังไม่ได้บรรลุจุดบรรจบของกฎหมายดังกล่าว แม้ว่าจอร์จบริบทเชิงของสถาบันการเงินผู้รับหลักประกันตามกฎหมายดังกล่าว
- ดังนั้น ควรมีการผลักดันให้ SFIs มีการปล่อยสินเชื่อตามกฎหมายดังกล่าวโดยจัดอบรมหลักการตามกฎหมายภายใต้หน่วยงาน SFI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปล่อยสินเชื่อประเภทดังกล่าว ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์อาจเกิดจากข้อจำกัดด้านอุปสงค์ จึงควรผลักดันให้ SFI จัดกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้สามารถประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการค้ำประกันสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

ค่าสัมประสิทธิ์ของการค้ำประกันสินเชื่อโดยบอย มีผลต่อการเพิ่มวงเงินสินเชื่อและการที่ SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่ออยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสินทรัพย์ที่นิยมนำมาจำนำและจำนองเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ

- ส่วนหนึ่งเกิดจากการค้ำประกันสินเชื่อของ บอย เป็นการค้ำประกันสินเชื่อแบบพอร์ต (Portfolio Guarantee) สถาบันการเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำ SMEs ที่มีคุณสมบัติไม่สูงมากและมีอายุไม่ยาวนานจำเป็นต้องอาศัยการค้ำประกันของ บอย ในการเข้าถึงสินเชื่อเข้าร่วมโครงการค้ำประกัน และการค้ำประกันสินเชื่อของ บอย เป็นการค้ำประกันที่ค่อนข้างอ่อน โดยที่ SMEs ต้องขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินก่อน ทำให้ บอย ไม่มีอำนาจในการต่อรอง
- ดังนั้น ควรกำหนดให้ บอย เป็นประสิทธิภาพในการค้ำประกันสินเชื่อ ดังนี้
 - (1) พัฒนาระบบข้อมูลภายในของ บอย เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบข้อมูลเครดิตที่มีความแม่นยำเพื่อให้ บอย สามารถดำเนินการค้ำประกันสินเชื่อในรูปแบบและวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในปัจจุบัน
 - (2) พัฒนาระบบการค้ำประกันโดยตรง โดย บอย เป็นผู้ประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้และเป็นผู้รับผิดชอบขั้นสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการค้ำประกันทั้งหมด
 - (3) ส่งเสริมให้ SMEs พินิจที่จะขอรับประกันจาก บอย คิดต่อระดับกับ บอย ค่น เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองของ SMEs และการเข้าถึงของตลาดสินเชื่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.3 การผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมุ่งเน้นการจัดทำแผนการดำเนินการเชิงพื้นที่มากขึ้น

ระดับรายได้ของแต่ละพื้นที่ที่เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงแหล่งทุนหรือการเข้าถึงแหล่งทุนเพิ่มเติมของ SMEs และ SMEs ที่ไม่มีข้อมูลรายได้ SMEs ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีรายได้สูงมีโอกาสที่จะได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจมากกว่าพื้นที่ที่มีรายได้ต่ำเมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ แล้ว

- การกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจควรมีข้อมูลเชิงปัจจัยรายได้เชิงพื้นที่ที่มากขึ้น
- สศค. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลนโยบายอาจพิจารณาปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนธุรกิจของ SFIs ที่มีการให้สินเชื่อแก่ SMEs รวมทั้งนำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงแนวนโยบายของ SFI
- สศร. ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าของที่ อาจพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาประกอบพิจารณาจัดทำตัวชี้วัดของ SFIs แต่ละแห่ง ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจะทำให้ SFI สามารถสนองหน้าที่และพันธกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ชุดข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน อ.ก.ส. ธอส. ธพว. ธสน. และ ธอช. ดังนั้น ผลการศึกษาอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของ SMEs ในระบบได้ทั้งหมด
2. ฐานข้อมูล DS_LAR DS_SMD และ DS_SMP เป็นฐานข้อมูลของผู้ประกอบการที่ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจแล้ว ดังนั้น การศึกษาจึงใช้สมมติฐานว่า การได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมถือเป็นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ซึ่งอาจไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ทั้งหมด

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3

ข้อจำกัดของงานวิจัย

3. เนื่องจากข้อจำกัดของระยะเวลาในการศึกษาและข้อจำกัดของข้อมูล ทำให้งานวิจัยฉบับนี้ใช้ช่วงระยะเวลาในการศึกษาในปี 2562 และ 2563 ซึ่งในปี 2563 เป็นช่วงที่มีการระบาดของโควิด-19 จึงอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบการ SMEs และการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4. การศึกษานี้มีข้อจำกัด เนื่องจากยังไม่สามารถจำแนกระหว่างกิจการที่มีความต้องการใช้สินเชื่อแต่ไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้และกิจการที่ไม่ต้องการใช้สินเชื่อหรือมีความต้องการใช้สินเชื่อลดลง เนื่องจากสามารถใช้แหล่งเงินทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่าทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนและอาจจะขัดแย้งกันในบางกรณี

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

41

Q&A

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

42

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น
ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565